

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ ۱۲۸۵

شماره ثبت ۵۳۷

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۷/۱۱/۱۶

یک فوریتی

لایحه موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو

کمیسیون‌های ارجاعی

اقتصادی	اصلی:
امنیت ملی و سیاست خارجی - قضائی و حقوقی	فرعی:

سوابق قانونی به دلیل حجم زیاد، به صورت جداگانه چاپ می‌شود.

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: 56057/135342

تاریخ: 1397/10/12

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه «موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو» که به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت در جلسه 1397/9/18 هیأت وزیران با قید یک فوریت به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

حسن روحانی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

با توجه به اهمیت افزایش روابط دوستی دیرینه و همکاری‌های سنتی چندجانبه بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن و نظر به تمایل به ایجاد محیط و شرایط مناسب برای توسعه تجارت چندجانبه و روابط اقتصادی و ارتقای همکاری اقتصادی بین طرفها در زمینه‌های مورد علاقه متقابل و به منظور تشکیل یک منطقه بزرگ آزاد تجاری بین طرفین، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی مربوط تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه:

موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی

اوراسیا و کشورهای عضو

ماده واحده - موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو به شرح پیوست تصویب و به دولت اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.
تبصره 1- رعایت اصل هفتاد و هفتم (77) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد هرگونه اصلاح موافقتنامه الزامی است.

تبصره 2- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (139) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد هرگونه ارجاع به داوری و صلح دعوی موضوع فصل (8) موافقتنامه الزامی است.

رئیس جمهور

وزیر صنعت، معدن و تجارت

بسمه تعالی

**موافقت نامه موقت
بین
جمهوری اسلامی ایران
و
اتحادیه اقتصادی اوراسیا**

پیش نویس 14 ژوئن 2017 (برابر با 24 خرداد 1397)

فهرست فصول

	عنوان
1	مقدمه
2	فصل 1: مقررات سازمانی و عمومی
8	فصل 2: تجارت کالا
18	فصل 3: چاره‌کارهای تجاری
31	فصل 4: موانع فنی فراراه تجارت
38	فصل 5: تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی
44	فصل 6: قواعد مبدأ و همکاری‌های گمرکی
66	فصل 7: تسهیل تجاری
80	فصل 8: حل و فصل اختلاف‌ها
88	فصل 9: مقررات پایانی

موافقتنامه موقت
تشکیل منطقه آزاد تجاری
بین
جمهوری اسلامی ایران
و
اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو

مقدمه:

جمهوری اسلامی ایران (که از این پس "ایران" خوانده می‌شود) از یک طرف و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (که از این پس "اوراسیا" خوانده می‌شود) و جمهوری ارمنستان، جمهوری بلاروس، جمهوری قزاقستان، جمهوری قرقیزستان و فدراسیون روسیه (که از این پس "کشورهای عضو اوراسیا" خوانده می‌شوند) از طرف دیگر، که از این پس "طرف‌ها" خوانده می‌شوند:

با تصدیق اهمیت افزایش روابط دوستی دیرینه و همکاری‌های سنتی چند جانبه بین طرف‌ها؛
با تمایل به ایجاد محیط و شرایط مناسب برای توسعه تجارت دو جانبه و روابط اقتصادی و ارتقای همکاری اقتصادی بین طرف‌ها در زمینه‌های مورد علاقه متقابل؛

با اذعان به این که موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد بین ایران از یک سو و اوراسیا و کشورهای عضو آن از سوی دیگر (که از این پس "موافقتنامه" خوانده می‌شود) نخستین گام جهت گسترش تجارت و همگرایی اقتصادی بین ایران و اوراسیا و کشورهای عضو آن خواهد بود؛

- با هدف تشکیل یک منطقه بزرگ آزاد تجاری بین ایران و اوراسیا و اعضای آن به عنوان هدف اصلی؛
- با تاکید بر نیاز به گسترش بیشتر روابط متقابل بین طرف‌ها بر پایه اعتماد متقابل، شفافیت و تسهیل تجاری؛
- با تاکید بر این که حمایت آن‌ها از الحاق سریع به سازمان تجارت جهانی و تصدیق مراتب عضویت ایران و اتحادیه اوراسیا و کشورهای عضو آن (که تاکنون عضو سازمان تجارت جهانی نشده‌اند) در آن سازمان، موجب ایجاد شرایط مناسب برای تشدید همگرایی آن‌ها در نظام تجارت چندجانبه خواهد شد و همکاری میان طرف‌های این موافقتنامه را گسترش خواهد داد.

به شرح زیر توافق نمودند:

فصل اول: مقررات سازمانی و عمومی

ماده 1.1

تعاریف کلی

در صورتی که به نحو دیگری پیش‌بینی نشده باشد، از نظر این موافقت‌نامه:

الف) "مقام گمرک مرکزی" به معنای بالاترین مقام گمرکی مسئول ایران یا هر یک از کشورهای عضو اوراسیا است که طبق قوانین و مقررات داخلی مربوط، وظیفه اجرای سیاست‌ها، پایش و نظارت را در حوزه گمرکی اعمال می‌کند.

ب) "مقام‌های گمرک" به معنای مقام یا مقام‌های گمرکی ایران یا کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا است.

پ) "روزها" به معنای روزهای تقویمی از جمله روزهای آخر هفته و تعطیلات است.

ت) "اظهارکننده" به معنای شخصی است که کالاها را برای مقاصد گمرکی اظهار می‌کند یا این که از طرف او اظهار می‌گردد.

ث) "کمیسیون اقتصادی اوراسیا" به معنای نهاد نظارتی دائمی اتحادیه اقتصادی اوراسیا طبق پیمان اتحادیه اقتصادی اوراسیا مورخ 8 خرداد 1393 (29 می 2014) است (که از این پس "پیمان اوراسیا" خوانده می‌شود).

ج) "نظام هماهنگ" یا "اچ اس" به معنای نظام هماهنگ توصیف و کدگذاری کالا است که براساس کنوانسیون بین‌المللی نظام هماهنگ توصیف و کدگذاری کالا مورخ 24 خرداد 1392 (14 ژوئن 1983) ایجاد شده است طرف‌ها براساس قوانین و مقررات خود آن‌ها را اجرا می‌نمایند.

چ) "قوانین و مقررات" شامل هرگونه قانون یا دیگر مصوبات قانونی است.

ح) "تدبیر" به معنای هرگونه تدبیر یک طرف، چه به صورت قانون، مقرره، قاعده، رویه، تصمیم، اقدام اداری، روش یا سایر اشکال می‌باشد.

خ) "دارای مبدأ" به معنای واجد شرایط بودن به موجب قواعد مبدأ، موضوع فصل 6 (قواعد مبدأ) این موافقت‌نامه است.

د) "طرفها" به معنای ایران از یک سو و کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و اتحادیه اقتصادی اوراسیا از سوی دیگر می‌باشد که به طور مشترک یا جداگانه در حیطه صلاحیت مربوط به خود به موجب پیمان اوراسیا فعالیت می‌کنند.

ذ) "شخص" به معنای شخص حقیقی یا حقوقی است.

ماده 2.1

اهداف

اهداف این موافقت‌نامه عبارتند از:

الف) آزادسازی و تسهیل تجارت کالا بین طرف‌ها، از جمله، از طریق کاهش یا حذف موانع تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای برای کالاهای دارای مبدأ مندرج در پیوست (1) این موافقت‌نامه؛

ب) ایجاد بستری برای تشکیل منطقه آزاد تجاری که در آن عوارض و سایر مقررات محدودکننده تجاری اساساً در خصوص کل تجارت میان طرف‌ها باید براساس قواعد، استانداردها و رویه‌های بین‌المللی، حذف شود؛¹

پ) حمایت از همکاری‌های اقتصادی و تجاری بین طرف‌ها؛

ت) ایجاد چارچوب مناسب در جهت افزایش همکاری‌های نزدیک‌تر در زمینه‌های مورد توافق این موافقت‌نامه و تسهیل ارتباطات بین طرف‌ها.

¹ - برای طرف‌های این موافقت‌نامه که عضو سازمان تجارت جهانی هستند «قواعد، استانداردها و رویه‌های بین‌المللی» به معنای مفاد موافقت‌نامه سازمان تجارت جهانی، به ویژه ماده (24) موافقت‌نامه عمومی تجارت و تعرفه 1373 (1994)، می‌باشد.

ماده 3.1

آزادسازی تجاری و تشکیل منطقه آزاد تجاری

- 1- طرف‌ها از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه نسبت به کاهش و یا حذف عوارض گمرکی و هرگونه مالیات و هزینه یا دیگر تدابیر دارای تأثیر مشابه درخصوص کالاهای دارای مبدأ فهرست شده در پیوست (1) این موافقت‌نامه، باید اقدام کنند.
- 2- طرف‌ها حداکثر ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، باید مذاکرات مربوط به انعقاد موافقت‌نامه منطقه آزاد تجاری موضوع بند (ب) ماده 2.1 را آغاز کنند.
- 3- طرف‌ها ظرف 3 سال از زمان لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، باید موافقت‌نامه موضوع بند (2) این ماده را منعقد نمایند.
- 4- 3 سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، چنانچه طرف‌ها مذاکرات موضوع بند (2) این ماده را نهایی نکرده باشند، باید در مورد نیاز به تداوم اجرای این موافقت‌نامه تصمیم‌گیری کنند. تصمیم‌های مزبور به شکل پروتکل این موافقت‌نامه تنظیم خواهد شد.

ماده 4.1

ارتباط با سایر موافقت‌نامه‌ها

- 1- این موافقت‌نامه باید بدون لطمه به حقوق و تعهدات طرف‌ها ناشی از موافقت‌نامه‌های دو جانبه و بین‌المللی که در آنها عضویت دارند، اعمال شود.
- 2- بدون خدشه به ماده 7.6 (تجمیع مبدأ) این موافقت‌نامه، مفاد این موافقت‌نامه بین کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا یا بین کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی و اتحادیه اقتصادی اوراسیا قابل اعمال نخواهد بود و مزایایی که کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا به طور خاص به یکدیگر اعطا می‌کنند، به ایران اعطا نخواهد شد.

ماده 5.1

کارگروه مشترک

- 1- بدین وسیله طرف‌ها کارگروه مشترکی را متشکل از نمایندگان هر طرف، تشکیل می‌دهند که ریاست آن بر عهده دو نماینده - یکی از طرف ایران و دیگری از طرف اتحادیه اوراسیا و کشورهای عضو - خواهد بود. بدین منظور، طرف‌ها باید مقام‌های ارشد خود را معرفی نمایند.
 - 2- وظایف کارگروه مشترک به شرح زیر است:
 - الف) بررسی هرگونه موضوع مربوط به پیاده‌سازی اجرای این موافقت‌نامه؛
 - ب) نظارت بر عملکرد تمامی کارگروه‌های فرعی، گروه‌های کاری و دیگر نهادهای متشکله، به موجب این موافقت‌نامه یا به صلاحدید کارگروه مشترک طبق بند (3) این ماده؛
 - پ) بررسی روند مذاکراتی که طبق ماده 3.1 این موافقت‌نامه انجام می‌شود و تصمیم‌گیری درخصوص نهایی نمودن مذاکرات مهم؛ و
 - ت) بررسی راه‌های گسترش بیشتر روابط تجاری بین طرف‌ها؛
 - ث) بررسی یا پیشنهاد هرگونه اصلاحات این موافقت‌نامه به طرف‌ها؛
 - ج) اتخاذ تدابیر دیگر درخصوص هر موضوع تحت پوشش این موافقت‌نامه طبق توافق طرف‌ها.
- 3- کارگروه مشترک در راستای ایفای وظایف خود می‌تواند نهادهای فرعی، از جمله نهادهای موردی را ایجاد و وظایف آن‌ها را در موضوعات مشخص تعیین نماید. کارگروه مشترک می‌تواند در صورت نیاز، جهت درخواست مشاوره از اشخاص یا گروه‌های ثالث، در موضوعات تحت صلاحیت خود تصمیم‌گیری کند.

- 4- جز در مواردی که طرف‌ها به نحو دیگری توافق کرده باشند، کارگروه مشترک، باید به صورت زیر تشکیل جلسه دهد:
- الف) جلسات منظم سالانه و جلساتی که قرار است به صورت متناوب در قلمرو طرف‌ها برگزار شود؛ و
- ب) جلسات ویژه، ظرف 30 روز از زمان درخواست هر طرف، و جلساتی که قرار است در قلمرو طرف دیگر یا مکان مورد توافق طرف‌ها برگزار شود.
- 5- تمامی تصمیم‌های کارگروه مشترک، کارگروه‌های فرعی و سایر نهادهای متشکله به موجب این موافقت‌نامه باید با اجماع طرف‌ها اتخاذ گردد.
- 6- جز در صورتی که به نحو دیگری در این موافقت‌نامه پیش‌بینی شده باشد، تمامی اطلاعیه‌ها، درخواست‌ها و سایر اظهارات کتبی ارسالی به طرف‌ها یا کارگروه مشترک، به زبان انگلیسی یا فارسی یا روسی با ترجمه مربوط آن به زبان انگلیسی صورت می‌پذیرد.

ماده 5.1 مکرر

گفتگوی تجاری

- 1- طرف‌ها نسبت به برقراری گفتگوی تجاری با هدف گسترش همکاری میان مجامع تجاری طرف‌ها که توسط نمایندگان مجامع تجاری مزبور انجام می‌شود، باید اقدام کنند.
- 2- گفتگوی تجاری درخصوص موضوعات مرتبط با اجرای این موافقت‌نامه، از جمله پیشنهادهایی در زمینه توسعه همکاری اقتصادی و تجاری بین طرف‌ها و نیز سایر موضوعات مرتبط با تجارت دوجانبه بین آنها، باید از حق ارایه پیشنهاد به کارگروه مشترک برخوردار باشد.
- 3- گفتگوی تجاری، در صورت نیاز، نسبت به برگزاری هم‌اندیشی‌ها (سمینارها)، نمایشگاه‌های تجاری، بازارمکاره، میزگرد و سایر رویدادهای مشترک با هدف گسترش روابط دوجانبه اقتصادی و تجاری بین طرف‌ها اقدام خواهد کرد.

ماده 6.1

نقاط تماس

- 1- به منظور تسهیل ارتباطات بین طرف‌ها، هر طرف یک یا چند نقطه تماس مرتبط با هر موضوع تحت شمول این موافقت‌نامه را تعیین و کارگروه مشترک را باید از نقطه یا نقاط تماس خود مطلع نماید.
- 2- به منظور تسهیل ارتباطات بین طرف‌ها، بنا بر درخواست هر طرف، نقطه یا نقاط تماس طرف دیگر، در صورت لزوم، دفتر یا مقام رسمی موضوع مورد نظر را باید معرفی کند.

ماده 7.1

اطلاعات محرمانه

- 1- هر طرف طبق قوانین و مقررات خود، نسبت به حفظ محرمانگی اطلاعاتی که توسط طرف ارایه دهنده به موجب این موافقت‌نامه محرمانه تلقی می‌گردد، باید اقدام نماید.
- 2- هیچ‌یک از مفاد این موافقت‌نامه نباید ارایه اطلاعات محرمانه‌ای را از طرف‌ها الزامی کند که افشای آن باعث ممانعت در اجرای قانون می‌گردد یا بر خلاف منافع عمومی است یا منافع تجاری مشروع بنگاه‌های خاص، اعم از دولتی یا خصوصی، را مختل می‌سازد.

ماده 8.1

استثنائات عمومی

هیچ یک از مفاد این موافقت‌نامه نباید مانع اعمال تدابیر زیر توسط هر یک از طرف‌ها شود، مشروط بر این که تدابیر مزبور به گونه‌ای اعمال نگردند که تبعیضی خودسرانه یا غیرقابل توجیه یا محدودیتی پنهان را در تجارت بین طرف‌ها در شرایط یکسان، به وجود آورند:

(الف) تدابیر ضروری برای حفظ اخلاق عمومی؛

(ب) تدابیر ضروری برای حفظ حیات یا سلامت انسان، حیوان و گیاه؛

(پ) تدابیر مربوط به ورود یا صدور طلا یا نقره؛

(ت) تدابیر ضروری برای تضمین رعایت قوانین یا مقرراتی که به نحوی اعمال نمی‌شوند که از تولید داخلی حمایت یا به آن توجه کنند یا نسبت به کالاهای طرف دیگر در مقایسه با کالاهای دارای مبدأ مشابه کشور ثالث تبعیضی قائل شوند، از جمله مقررات مربوط به اجرای امور گمرکی، تقویت بنگاه‌های تجاری که به موجب ماده 2.11 این موافقت‌نامه عمل می‌کنند، حمایت از حق اختراع، علامت تجاری و حق نسخه‌برداری و جلوگیری از روبه‌های گمراه‌کننده؛

(ث) تدابیر مربوط به محصول کار زندانیان؛

(ج) تدابیر مربوط به حفظ گنجینه‌های ملی دارای ارزش هنری، تاریخی یا باستان‌شناختی؛

(چ) تدابیر مربوط به حفظ منابع طبیعی تمام شدنی، به شرط این که چنین تدابیر با اعمال محدودیت بر تولید یا مصرف داخلی همراه باشد؛

(ح) تدابیر مربوط به تحدید صادرات مواد داخلی لازم برای تضمین مقدار ضروری مواد مذکور برای صنعت فرآوری داخلی در طول دوره‌هایی که قیمت داخلی مواد مذکور، به عنوان بخشی از طرح ثبات دولتی، کم‌تر از قیمت بازار جهانی نگه داشته می‌شود، مشروط بر عدم اعمال محدودیت‌های مذکور برای افزایش صادرات یا حمایت از صنایع داخلی مذکور یا عدم عدول از مقررات این موافقت‌نامه یا مقررات مربوط به عدم تبعیض؛

(خ) تدابیر لازم برای تهیه یا توزیع محصولاتی که عرضه آن‌ها در سطح کلی یا محلی با کمبود مواجه است؛ مشروط بر عدم انطباق تدابیر مزبور با مفاد این موافقت‌نامه، باید به محض برطرف شدن شرایط به وجود آورنده، این تدابیر متوقف گردد.

ماده 9.1

استثنائات امنیتی

هیچ یک از مفاد این موافقت‌نامه نباید به نحوی تفسیر شود که:

(الف) هر طرف را ملزم به ارائه اطلاعاتی کند که افشای آن را مغایر با منافع اساسی امنیتی خود تشخیص می‌دهد؛ یا

(ب) مانع هر یک از طرف‌ها در اتخاذ هر گونه تدبیری گردد که برای حراست از منافع اساسی امنیتی خود در موارد زیر ضروری تشخیص می‌دهد:

(1) مواد شکاف‌پذیر یا مواد مشتق از آن‌ها؛

(2) قاچاق اسلحه، مهمات و ادوات جنگی و قاچاق کالاها و مواد دیگر که به طور مستقیم یا غیرمستقیم به منظور تدارک تشکیلات نظامی صورت می‌گیرد؛

(3) در زمان جنگ یا دیگر مواقع اضطراری در روابط بین‌المللی؛ یا

(پ) مانع هر یک از طرف‌های این موافقت‌نامه در انجام هرگونه عملی ناشی از تعهدات خود بر اساس منشور سازمان ملل متحد برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی گردد.

ماده 10.1

تدابیری برای حفظ تراز پرداخت‌ها²

1- صرفنظر از مقررات بند (1) ماده 7.2، طرف‌ها می‌توانند به منظور حفظ وضعیت مالی خارجی و تراز پرداخت‌های خود، مقدار یا ارزش کالای مجاز برای ورود را با رعایت مقررات بندهای زیر این ماده محدود کنند. محدودیت‌های وارداتی که هر طرف به موجب این ماده برقرار، حفظ یا تشدید می‌کند، نباید از آنچه برای موارد زیر ضروری است تجاوز کند:

(1) دفع خطر فوری یا متوقف ساختن کاهش شدید ذخایر پولی خود، یا

(2) در مورد طرف دارای ذخایر پولی بسیار اندک، دستیابی به نرخ افزایش متعارف در ذخایر خود.

در هر یک از این موارد، عوامل ویژه‌ای که ممکن است بر ذخایر طرف مزبور یا نیاز وی به ذخایر تاثیرگذار باشند، از جمله نیاز به پیش‌بینی استفاده مناسب از اعتبارات خارجی ویژه یا دیگر منابع، هنگامی که چنین اعتبارات یا منابعی در اختیار وی قرار می‌گیرند، باید مورد توجه کافی قرار گیرند.

2- طرف‌هایی که محدودیت‌هایی را به موجب بند (1) این ماده اعمال می‌کنند، باید آن‌ها را با بهبود شرایط به تدریج تخفیف دهند و فقط در حدی حفظ کنند که شرایط مقرر در آن جزء همچنان اعمال آن‌ها را توجیه می‌نماید. طرف‌های مزبور باید هنگامی که شرایط موجود برقراری یا حفظ محدودیت‌های فوق را به موجب بند مذکور توجیه نکنند، آن‌ها را لغو کنند.

3-

الف) طرف‌ها متعهد می‌شوند که در اجرای سیاست‌های داخلی خود به لزوم حفظ یا اعاده تعادل در تراز پرداخت‌های خود بر مبنایی معقول و پایدار و به ضرورت اجتناب از به کارگیری غیراقتصادی منابع مولد، توجه مقتضی مبذول دارند. آنها بر این باورند که به منظور دستیابی به این اهداف، باید حتی‌المقدور، تدابیری را اتخاذ کنند که به جای ایجاد انقباض در تجارت بین‌الملل سبب بسط آن گردد.

ب) طرف‌هایی که محدودیت‌هایی را به موجب این ماده اعمال می‌کنند، می‌توانند میزان موارد اعمال محدودیت‌های وارداتی بر محصولات مختلف یا دسته‌های مختلف از محصولات را به گونه‌ای تعیین کنند که برای ورود محصولات اساسی‌تر اولویت قائل شوند.

پ) طرف‌هایی که محدودیت‌هایی را به موجب این ماده اعمال می‌کنند، متعهد می‌شوند:

(1) از وارد آوردن زیان‌های غیر ضروری به منافع تجاری یا اقتصادی هر طرف دیگر اجتناب ورزند.³

(2) محدودیت‌ها را به گونه‌ای اعمال نکنند که از ورود هر نوع کالا در حداقل مقادیر تجاری، که جلوگیری از ورود آن به مجاری معمول تجارت لطمه می‌زند، به طور غیرمعقول ممانعت به عمل آید.

(3) محدودیت‌هایی را که مانع ورود نمونه‌های تجاری یا رعایت حق اختراع، علامت تجاری، حق نسخه‌برداری یا رویه‌های مشابه می‌گردد، اعمال نکنند.

ت) طرف‌ها بر این باورند که در نتیجه سیاست‌های داخلی با هدف دستیابی و حفظ اشتغال کامل و مولد یا توسعه منابع اقتصادی، یک طرف ممکن است درخواست زیادی برای واردات داشته باشد و ذخایر پولی موضوع بند (1) این ماده را تهدید کند. بنابر این طرفی که به نحو دیگری مفاد این ماده را رعایت می‌کند، ملزم نخواهد بود که به منظور ایجاد تغییر در

2- آنها باید شرایط حداکثر محرمانگی را در انجام هر مشاوره به موجب مفاد این ماده فراهم آورند.

3- طرفی که محدودیتی را اعمال می‌کند باید تلاش کند از ایراد لطمه جدی به صادرات کالایی که اقتصاد یکی از طرف‌های متعاقد به مقدار زیاد به آن وابسته است، اجتناب کند.

سیاست‌هایی که می‌تواند موجب محدودیت‌های غیر ضروری گردد، محدودیت‌هایی را که به موجب این ماده اعمال می‌نماید، لغو یا اصلاح کند.

4- اگر اعمال محدودیت‌های وارداتی به موجب این ماده مداوم و گسترده و مبین وجود عدم تعادل کلی باشد و تجارت بین‌الملل را بین طرف‌ها محدود سازد، به منظور برطرف کردن موجبات عدم تعادل مزبور، طرف‌ها باید در مورد لزوم اتخاذ تدابیر دیگری توسط طرف‌هایی که تراز پرداخت‌های آن‌ها تحت فشار قرار دارد یا طرف‌هایی که تراز پرداخت‌های آن‌ها به طور استثنایی مطلوب است یا یک سازمان بین‌دولتی ذیربط، گفتگو‌هایی را آغاز کنند.

ماده 11.1

شفافیت

1- هر طرف اطمینان می‌دهد که طبق قوانین و مقررات داخلی اعمال قوانین و مقررات عمومی خود را در هر موضوع مشمول این موافقت‌نامه به سرعت منتشر نموده یا به صورتی دیگر در اختیار افراد یا طرف ذینفع قرار دهد و در صورت امکان، به صورت نسخه الکترونیکی ارایه کند. طرف‌ها باید نسبت به تبادل فهرست رسانه‌های چاپی و الکترونیکی رسمی اقدام نمایند.

2- هر طرف باید:

الف) پیش‌نویس نمونه قوانین و مقررات موضوع بند (1) این ماده را که برای تصویب پیشنهاد می‌گردد، منتشر نماید؛ و

ب) فرصت مناسبی را برای افراد ذینفع و طرف دیگر جهت اظهار نظر نسبت به قوانین و مقررات مزبور موضوع بند (1) این ماده که جهت تصویب پیشنهاد می‌کند، در نظر بگیرد.

3- در صورت درخواست طرف دیگر، هر طرف مکلف است، فارغ از اطلاع یا عدم اطلاع قبلی طرف درخواست‌کننده، نسبت به ارایه اطلاعات و یا پاسخ به سوالات مربوط به قوانین و مقررات، رویه‌های عملی یا پیشنهادی یا اعمال عمومی قواعد اداری فوری اقدام کند. طرف مزبور موظف است اطلاعات موضوع این ماده را ظرف 45 روز از زمان دریافت درخواست، به زبان انگلیسی ارایه نماید.

4- هر یک از طرف‌ها باید نسبت به وضوح و شفافیت الزامات واردات خود به طرف دیگر اطمینان دهد و، ظرف 6 ماه از زمان لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، نسبت به انتشار راهنمای گام به گام مقررات وارداتی حاکم خود برای صادرکنندگان طرف دیگر اقدام کند. راهنمای مزبور باید به زبان انگلیسی تهیه گردیده و از طریق یک مقام رسمی، تارنمای عمومی و به طور رایگان از سوی طرف مربوط در دسترس عموم قرار گیرد. طرف‌ها ملزم به انعکاس سریع هرگونه اصلاح مقررات واردات خود در راهنما می‌باشند.

5- اطلاع‌رسانی مذکور باید به موجب بند (3) پس از اعلام عمومی اطلاعات مربوط از طریق یک مقام رسمی، تارنمای عمومی و به طور رایگان از سوی طرف مزبور انجام گیرد.

6- هرگونه اطلاعیه، درخواست یا اطلاعات ارایه شده به موجب این ماده باید از طریق نقاط تماس در اختیار طرف دیگر قرار گیرد.

ماده 12.1

تعدیل قوانین و مقررات

از زمان لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، طرف‌ها باید تمامی تدابیر لازم عام و خاص را برای اجرای تعهدات خود به موجب این موافقت‌نامه اتخاذ نمایند و، در صورت نیاز، نسبت به تعدیل قوانین و مقررات خود برای انطباق با مفاد این موافقت‌نامه اقدام کنند.

فصل 2: تجارت کالا

ماده 2.1

رفتار ملل کامله الوداد

1- در خصوص حقوق گمرکی و هرگونه عوارض وضع شده بر صادرات و واردات کالا یا مرتبط با آن یا انتقال بین‌المللی وجوه برای این امر، و در مورد شیوه وضع این حقوق و عوارض، و در خصوص تمامی قواعد و تشریفات مرتبط با صادرات و واردات و تمامی موضوعات مذکور در بندهای (2) و (3) ماده 2.2، هر طرف باید هرگونه مزیت، مساعدت، امتیاز یا معافیت اعطایی به محصولاتی را که مبدأ یا مقصد آن قلمرو هر کشور دیگری است فوراً و بدون قید و شرط به محصولات مشابهی که مبدأ یا مقصد آن‌ها قلمرو طرف دیگر است، اعطا کند.

2- مفاد بند (1) در مورد ترجیحات زیر نباید اعمال گردد:

الف) توسط هر طرف به کشورهای همسایه با هدف تسهیل تجارت مرزی اعطا شده باشد؛

ب) توسط هر طرف طبق موافقت‌نامه اتحادیه گمرکی، منطقه تجارت آزاد، یا موافقت‌نامه موقت لازم برای تشکیل اتحادیه گمرکی یا منطقه آزاد تجاری اعطا شده باشد؛

پ) توسط هر طرف به کشورهای در حال توسعه و با کمترین درجه توسعه یافتگی طبق طرح عمومی ترجیحات تعرفه‌ای اعطا شده باشد.

ماده 2.2

رفتار ملی⁴

1- طرف‌ها بر این باورند که مالیات‌ها و دیگر هزینه‌های داخلی و قوانین، مقررات و الزامات مؤثر بر فروش داخلی، پیشنهاد فروش، خرید، حمل و نقل، توزیع یا استفاده از محصولات، و مقررات کمی داخلی که مستلزم مخلوط کردن، فرآوری یا استفاده از محصولات به مقادیر یا نسبت‌هایی مشخص می‌باشند، نباید در مورد محصولات وارداتی یا داخلی به نحوی اعمال شود که متضمن حمایت از تولید داخلی باشد.⁵

2- محصولات قلمرو هر طرف که وارد قلمرو طرف دیگر می‌شود، نباید به طور مستقیم یا غیر مستقیم مشمول مالیات‌های داخلی یا انواع هزینه‌های داخلی دیگر مازاد بر مالیات‌ها و هزینه‌هایی شود که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در مورد محصولات مشابه داخلی اعمال می‌گردد. به علاوه هیچ طرفی نباید به طریق دیگری، مالیات‌های داخلی یا هزینه‌های داخلی را در مورد محصولات وارداتی یا داخلی به نحوی مغایر با اصول مقرر در بند (1) اعمال کند.⁶

4- هر مالیات داخلی یا سایر عوارض داخلی، یا هر قانون، مقررات یا الزام موضوع بند (1) به آن اشاره شده است و در مورد کالاهای وارداتی و کالاهای مشابه داخل به کار می‌رود و در زمان یا نقطه ورود کالا اخذ یا اجرا می‌گردد، به عنوان مالیات داخلی یا سایر عوارض داخلی، یا قانون، مقررات و الزام موضوع بند (1) محسوب می‌گردد و در نتیجه مشمول مفاد ماده 2.2 می‌شود.

5- طرف‌ها، باید تدابیر متعارفی را اتخاذ کنند که ممکن است در دسترس آن‌ها باشد تا از رعایت بند (1) توسط دولت‌ها و مقام‌های محلی در قلمرو خود اطمینان حاصل کنند. اصطلاح «تدابیر متعارف»، برای مثال، مستلزم لغو آن دسته از قوانین داخلی موجود نخواهد بود که به دولت‌های محلی اجازه وضع آن دسته از مالیات‌های داخلی را می‌دهند که علی‌رغم مغایرت فنی با نص ماده 2.2، در واقع با روح آن انطباق دارند و در عین حال لغو آن‌ها برای دولت‌ها یا مقام‌های محلی ذیربط دشواری‌های مالی جدی به وجود می‌آورد. در خصوص آن دسته از مالیات‌هایی که حکومت‌ها یا مقام‌های محلی وضع می‌کنند که با نص و روح ماده 2.2 مغایرت دارند، اصطلاح «تدابیر متعارف» به یک طرف اجازه می‌دهد که اگر حذف ناگهانی این مالیات‌های مغایر، دشواری‌های اداری و مالی جدی به وجود می‌آورد، این تدبیر را به تدریج و در یک دوره انتقالی صورت دهد.

6- مالیاتی که با الزامات جمله نخست بند (2) انطباق دارد، تنها در مواردی با مقررات جمله دوم مغایر تلقی خواهد شد که میان محصول مشمول مالیات و محصول مستقیماً قابل رقابت یا جانشینی که مشمول مالیات مشابهی نیست، رقابت وجود داشته باشد.

3- رفتار اعمال شده در مورد محصولات قلمرو هر طرف که وارد قلمرو طرف دیگری می‌شود، نباید نامطلوبتر از رفتاری باشد که در خصوص تمامی قوانین، مقررات و الزامات مؤثر بر فروش داخلی، پیشنهاد فروش، خرید، حمل و نقل، توزیع یا استفاده، در مورد محصولات مشابه دارای منشأ ملی اعمال می‌گردد. مفاد این بند مانع از اعمال هزینه‌های متفاوت حمل و نقل داخلی نخواهد شد که نه بر ملیت محصول، بلکه منحصراً بر عملکرد اقتصادی وسایل حمل و نقل مبتنی هستند.

4- هیچ طرفی نباید به هیچ نحو مقررات کمی داخلی در مورد مخلوط کردن، فرآوری یا استفاده از محصولات به مقادیر یا نسبت‌های مشخصی را که به طور مستقیم یا غیر مستقیم مستلزم تأمین مقدار یا نسبت خاصی از هر محصول مشمول مقررات مزبور از منابع داخلی باشد، وضع یا حفظ کند. به علاوه، هیچ طرفی نباید به طریق دیگری، مقررات کمی داخلی را به گونه‌ای مغایر با اصول مقرر در بند (1) اعمال کند.⁷

5- هیچ یک از مقررات کمی داخلی مربوط به مخلوط کردن، فرآوری یا استفاده از محصولات به مقادیر یا نسبت‌های خاص، نباید به گونه‌ای اعمال شود که چنین مقدار یا نسبتی را به منابع عرضه خارجی تخصیص دهد.

6-

الف) مفاد این ماده در مورد قوانین، مقررات یا الزامات حاکم بر تهیه محصولات توسط کارگزاری‌های دولتی که برای مقاصد دولتی، و نه به منظور فروش مجدد یا استفاده در تولید کالا برای فروش تجاری، خریداری می‌شوند، نباید اعمال شود.

ب) مفاد این ماده نباید مانع از پرداخت یارانه انحصاری به تولیدکنندگان داخلی، از جمله پرداخت به تولیدکنندگان داخلی از محل عواید حاصل از مالیات‌ها یا هزینه‌های داخلی اعمال شده طبق مفاد این ماده، و یارانه‌های متأثر از طریق خرید محصولات داخلی توسط دولت، گردد.

7- طرف‌ها بر این باورند که تدابیر مربوط به کنترل حداکثر قیمت داخلی، حتی اگر با دیگر مقررات این ماده منطبق باشد، می‌تواند برای منافع طرف‌های عرضه‌کننده محصولات وارد شده به کشور، آثاری زیانبار داشته باشد. بنابراین، طرف‌هایی که چنین تدابیری را به عمل می‌آورند، به منظور اجتناب از این آثار زیانبار، تا سرحد امکان، باید منافع طرف صادرکننده دیگر را در نظر بگیرند.

ماده 3.2

کاهش و یا حذف حقوق گمرکی

1- هر طرف باید نسبت به کالاهای دارای مبدأ طرف دیگر رفتاری داشته باشد که از رفتار مذکور در جدول تعهدات تعرفه‌ای برای طرف دیگر، موضوع پیوست (1) این موافقت‌نامه، نامطلوب‌تر نباشد.

2- کالاهای دارای مبدأ یک طرف که در جدول تعهدات تعرفه‌ای طرف دیگر شرح داده شده است، باید به هنگام ورود به قلمرو طرف دیگر با رعایت شروط، قیود و شرایط مقرر در آن جدول، از حقوق و عوارض گمرکی مازاد بر آنچه در جدول مذکور درج و مقرر شده است، معاف باشد. این کالاها همچنین باید از تمامی انواع حقوق و عوارض یا هزینه‌های دیگری که برای واردات یا در خصوص واردات وضع می‌شوند و مازاد بر موارد مندرج و مقرر در جدول است، معاف باشد.

3- هیچ یک از مفاد این ماده نباید مانع وضع موارد زیر توسط هر طرف در هر زمان برای واردات هر محصولی گردد:

الف) دریافت هزینه‌ای معادل مالیات داخلی وضع شده طبق مقررات بند (2) ماده 2.2 در خصوص محصول مشابه داخلی یا در خصوص کالایی که محصول وارداتی کلاً یا جزئاً از آن ساخته یا تولید شده است؛

ب) هرگونه عوارض وضع شده طبق فصل 3 (جبران‌های تجاری) این موافقت‌نامه؛ و

7- مقررات سازگار با مفاد جمله اول بند (4) نباید مغایر با مفاد دومین جمله در هر موردی تلقی گردد که در آن مورد تمامی کالاهای مشمول مقررات به مقادیر قابل ملاحظه در داخل تولید شده باشند، نمی‌توان توجیه کرد که مقرره‌ای سازگار با مفاد جمله دوم است، بر این اساس که نسبت یا مقدار تخصیص یافته به هر یک از کالاهایی که موضوع مقرره می‌باشند، رابطه‌ای یکسان بین کالاهای وارداتی و داخلی برقرار کند.

پ) عوارض یا هزینه‌های دیگر متناسب با هزینه خدمات ارایه شده.

4- چنانچه نرخ حقوق گمرکی کالاهای دارای مبدأ یک طرف که طبق پیوست (1) این موافقت‌نامه اعمال می‌شود بیشتر از نرخ حقوق گمرکی ملل کامله الوداد اعمال شده در مورد همان کالاها باشد، چنین کالاهایی باید حائز شرایط برای برخورداری از نرخ اخیر باشند.

ماده 2.4

تغییرات کد نظام هماهنگ و شرح کالا

1- هر طرف اطمینان می‌دهد که هر گونه تغییر در نظام نامگذاری اعمال شده خود بر اساس نظام هماهنگ و شرح آن را بدون نقصان در امتیازات تعرفه‌ای اعطایی طبق پیوست (1) این موافقت‌نامه، انجام دهد.

2- تغییر مزبور در نامگذاری اعمال شده اتحادیه اقتصادی اوراسیا بر اساس نظام هماهنگ و شرح آن و نامگذاری اعمال شده ایران بر اساس نظام هماهنگ و شرح آن باید به ترتیب توسط ایران و کمیسیون اقتصادی اوراسیا انجام شود. طرف‌ها باید هر گونه تغییر در نامگذاری اعمال شده خود بر اساس نظام هماهنگ و شرح آن را بلافاصله در دسترس عموم قرار دهند و به طور سالانه یکدیگر را از تغییرات مزبور مطلع نمایند.

ماده 2.5

هزینه‌ها، عوارض و تشریفات مربوط به واردات و صادرات⁸

1-

الف) تمامی هزینه‌ها و عوارض از هر نوع (غیر از عوارض واردات و صادرات و غیر از مالیات‌های موضوعه در راستای اجرای ماده 2.2 که توسط طرف‌ها در مورد یا مرتبط با واردات یا صادرات وضع می‌شوند، باید از نظر میزان، نزدیک به هزینه تقریبی خدمات ارایه شده و نباید متضمن حمایت غیر مستقیم از کالاهای داخلی یا وضع مالیات بر واردات یا صادرات برای مقاصد مالی باشند.

ب) طرف‌ها لزوم کاهش تعداد و تنوع هزینه‌ها و عوارض موضوع جزء (الف) را تأیید می‌کنند.

پ) طرف‌ها همچنین لزوم به حداقل رساندن درصد و پیچیدگی تشریفات واردات و صادرات و کاهش و تسهیل الزامات مربوط به ارایه اسناد واردات و صادرات را تأیید می‌کنند.⁹

2- هر طرف باید بنا به درخواست طرف دیگر، عملکرد قوانین و مقررات خود را با توجه به مفاد این ماده بررسی نمایند.

3- هیچ طرفی نباید برای نقض جزئی مقررات گمرکی یا الزامات شکلی، مجازات‌های سنگینی وضع کند. به‌ویژه در مورد هر ترک فعل یا اشتباهی در ارایه اسناد گمرکی که به سادگی قابل اصلاح بوده و آشکارا بدون نیت تقلب یا غفلت فاحش صورت گرفته باشد، هیچ مجازاتی نباید از آنچه که صرفاً به عنوان یک هشدار ضروری است، فراتر رود.

4- مفاد این ماده ناظر بر هزینه‌ها، عوارض، تشریفات و الزامات موضوعه توسط مقام‌های دولتی در مورد واردات و صادرات، موارد زیر را نیز شامل می‌گردد:

(1) معاملات کنسولی، مانند سیاهه و گواهی‌های کنسولی؛

8- در حالی که ماده 5.2 استفاده از نرخ‌های چندگانه ارز را پوشش نمی‌دهد، بندهای (1) و (4) استفاده از عوارض و مالیات‌های ارزی را به عنوان ابزاری برای اجرای نرخ‌های چندگانه ارز محکوم می‌کنند؛ البته اگر هر طرف به دلیل تراز پرداخت‌ها و با موافقت صندوق بین‌المللی پول از نرخ‌های چندگانه ارز استفاده کند، هیچ یک از مفاد این موافقت‌نامه مانع استفاده هر طرف برای کنترل‌ها یا محدودیت‌های ارزی بر اساس مواد موافقت‌نامه صندوق بین‌المللی پول یا طبق موافقت‌نامه خاص ارزی با طرف دیگر، نمی‌گردد.

9- اگر در واردات کالایی از قلمرو هر طرف و به قلمرو طرف دیگر، تهیه گواهی مبدأ فقط تا حد تفکیک‌ناپذیری لازم باشد، این مساله با بند (1) سازگار خواهد بود.

(2) محدودیت‌های کمی؛

(3) صدور مجوز؛

(4) کنترل ارزی؛

(5) خدمات آماری؛

(6) اسناد، مستندسازی و صدور گواهی؛

(7) تجزیه و تحلیل و بازرسی؛ و

(8) قرنطینه، تدابیر بهداشتی و ضد عفونی کردن.

5- هر یک از طرف‌ها باید اطمینان دهد که مراجع صلاحیت‌دار اطلاعات مربوط به هزینه‌ها و عوارض موضوعه را در تارنماهای رسمی خود در دسترس قرار خواهند داد.

ماده 6.2

اجرای مقررات تجاری

1- قوانین، مقررات، آرای قضایی و تصمیم‌های اداری دارای قابلیت اجرای عام که توسط هر طرف به اجرا درمی‌آیند و به طبقه‌بندی یا ارزش‌گذاری کالاها برای مقاصد گمرکی، یا به نرخ‌های عوارض، مالیات‌ها یا دیگر هزینه‌ها، یا به الزامات، محدودیت‌ها یا ممنوعیت‌ها در مورد واردات یا صادرات یا انتقال وجوه آن‌ها مربوط می‌شوند، یا بر فروش، توزیع، حمل و نقل، بیمه، انبارداری، بازرسی، شرکت در نمایشگاه، فرآوری، ترکیب کردن و سایر موارد استفاده تأثیر می‌گذارند، باید بلافاصله به نحوی منتشر شوند که دولت‌ها و بازرگانان بتوانند از آن‌ها آگاهی یابند. موافقت‌نامه‌های مؤثر بر سیاست تجاری بین‌المللی که میان دولت یا یک کارگزاری دولتی طرف‌ها مجرا هستند، نیز باید منتشر شوند. مفاد این بند طرف‌ها را به افشای اطلاعات محرمانه‌ای ملزم نمی‌سازد که افشای آن‌ها مانع اجرای قانون، یا به گونه‌ای دیگر مغایر با منافع عمومی باشد یا به منافع مشروع تجاری بنگاه‌های خاص، اعم از عمومی یا خصوصی، لطمه وارد سازد.

2- هیچ یک از تدابیر دارای قابلیت اجرای عام که طرف‌ها اتخاذ کرده‌اند و به موجب رویه‌ای مقرر و یکسان بر افزایش نرخ عوارض یا هزینه‌های دیگر مترتب بر واردات تأثیر می‌گذارد، یا الزام، محدودیت یا ممنوعیت جدید یا سنگین تری در مورد واردات یا انتقال وجوه آن‌ها برقرار می‌کند، نباید پیش از انتشار رسمی تدبیر مذکور به اجرا در آید.

3-

الف) هر طرف متعهد باید تمامی قوانین، مقررات، آرا و تصمیم‌های خود موضوع بند (1) این ماده را به طور یکسان، بی‌طرفانه و منطقی اجرا کند.

ب) هر طرف باید دادگاه‌های قضایی، داوری یا اداری یا آیین‌هایی را برای بررسی فوری و اصلاح اقدامات اداری مربوط به امور گمرکی، داشته باشد یا در اسرع وقت ایجاد کند. دادگاه‌ها یا آیین‌های مزبور باید از کارگزاری‌های دارای قدرت اداری مستقل باشند و تصمیم‌های آن‌ها باید برای کارگزاری‌های مزبور لازم‌الاجرا بوده، فعالیت آن‌ها را مدیریت کند، مگر این که در بازه زمانی تعیین شده جهت تسلیم دادخواست پژوهش‌خواهی برای واردکنندگان، دادخواست پژوهش‌خواهی به دادگاه یا دادگاه عالی‌تر تسلیم شده باشد؛ و مشروط بر این که در صورت وجود دلیلی برای قبول مغایرت این تصمیم با اصول مسلم حقوقی یا واقعیات عینی، اداره مرکزی آن کارگزاری بتواند برای گرفتن رأی تجدیدنظر در جریان رسیدگی بعدی، تدابیری را اتخاذ کند.

پ) مفاد جزء (ب) این بند، مستلزم حذف یا جایگزینی تشریفات لازم‌الاجرا در قلمرو هر یک از طرف‌ها از تاریخ این موافقت‌نامه که در واقع در جهت بررسی عینی و بی‌طرفانه تدابیر اداری است، نخواهد بود، حتی اگر تشریفات مزبور کاملاً یا

رسماً از کارگزاری‌های دارای قدرت اداری مستقل نباشند. هر طرفی که چنین تشریفات را به کار می‌بندد، باید در صورت درخواست، اطلاعات کاملی را در مورد آن ارایه کند، تا بتواند انطباق تشریفات مزبور را با الزامات این جزء تشخیص دهند.

ماده 7.2

محدودیت‌های کمتی¹⁰

1- در خصوص کالاهای مندرج در پیوست (1) این موافقت‌نامه، هیچ یک از طرف‌ها نباید ممنوعیت یا محدودیتی غیر از عوارض، مالیات‌ها یا دیگر هزینه‌ها را، اعم از این که از طریق سهمیه‌ها، مجوزهای صادراتی و وارداتی یا از طریق اقدامات دیگر اعمال شده است، در مورد واردات کالاهای مزبور از قلمرو هر طرف دیگر یا صادرات یا فروش برای صادرات چنین کالاهایی که مقصد آن قلمرو هر طرف دیگر باشد، وضع یا حفظ کند.

2- موارد زیر مشمول مفاد بند (1) این ماده نمی‌شود:

(الف) ممنوعیت یا محدودیت‌های صادراتی که موقتاً به منظور جلوگیری یا کاهش کمبود بحرانی مواد غذایی یا دیگر کالاهای ضروری برای طرف صادرکننده، اعمال می‌شوند.

(ب) ممنوعیت‌ها یا محدودیت‌های وارداتی یا صادراتی که برای اجرای استانداردها یا مقررات مربوط به طبقه‌بندی، درجه‌بندی یا بازاریابی کالاها در تجارت بین‌الملل ضرورت دارند؛

(پ) محدودیت‌های وارداتی در مورد هر کالای کشاورزی یا شیلات، به هر شکلی که وارد شده باشد¹¹، که برای اجرای تدابیر متخذه دولتی به منظورهای زیر ضرورت دارند:

(1) محدود کردن مقدار کالای مشابه داخلی که اجازه ورود به بازار یا تولید را دارد یا اگر تولید داخلی کالای مشابه قابل توجه نیست، کالای داخلی که می‌توان کالای وارداتی را مستقیماً جایگزین آن ساخت؛ یا

(2) برطرف کردن مازاد موقتی کالای مشابه داخلی یا اگر تولید داخلی کالای مشابه قابل توجه نیست، کالای داخلی که می‌توان کالای وارداتی را مستقیماً جایگزین آن ساخت، از طریق قرار دادن مازاد مزبور در اختیار گروه‌های خاصی از مصرف‌کنندگان داخلی به طور رایگان یا زیر قیمت جاری بازار؛

(3) محدود کردن مقدار تولید مجاز هر محصول دامی که تولید آن کلاً یا عمدتاً به کالای وارداتی بستگی مستقیم دارد، به شرط آنکه تولید داخلی آن کالا نسبتاً قابل اغماض باشد.

هر طرفی که محدودیت‌هایی را طبق جزء (پ) این بند، بر ورود هر کالایی اعمال می‌کند، باید کل مقدار یا ارزش محصول مجاز برای ورود طی دوره تعیین شده آتی و هرگونه تغییری در این مقدار یا ارزش را به اطلاع عموم برساند. به علاوه، هر محدودیتی که طبق ردیف (1) فوق اعمال می‌گردد، نباید چنان باشد که نسبت کل واردات به کل تولید داخلی را از نسبتی که منطقاً می‌توان در صورت فقدان محدودیت‌ها، میان این دو انتظار داشت، پایین‌تر آورد. در تعیین این نسبت، طرف مزبور باید به نسبتی که در دوره نمونه پیشین غالب بوده و هرگونه عوامل ویژه‌ای¹² که بر تجارت محصول مورد نظر تأثیر داشته‌اند یا در حال حاضر تأثیر دارند، توجه کافی مبذول دارد.

10- در کل ماده 7.2 اصطلاح «محدودیت‌های وارداتی» یا «محدودیت‌های صادراتی» شامل محدودیت‌های موثری می‌شوند که عملیات تجاری دولتی ایجاد می‌کنند.

11- اصطلاح «به هر شکلی» در این بند، کالاهای همانند در مرحله اولیه پردازش را در بر می‌گیرد که همچنان فسادپذیرند و اگر آزادانه وارد گردند، مستقیماً با کالاهای تازه رقابت کرده و محدودیت روی کالاهای تازه را بی‌اثر می‌سازد.

12- اصطلاح «عوامل ویژه» شامل تغییرات در کارایی نسبی تولید بین تولیدکنندگان داخلی، خارجی یا بین تولیدکنندگان مختلف خارجی می‌شود، ولی تغییرات صوری یا ابزارهایی که به موجب موافقت‌نامه مجاز نشده را در بر نمی‌گیرد.

3- هیچ طرفی نباید هیچ گونه ممنوعیت یا محدودیتی را بر ورود کالایی از قلمرو طرف دیگر یا صدور کالایی به مقصد قلمرو طرف دیگر اعمال کند، مگر این که ورود کالای مشابه از تمام کشورهای ثالث یا صدور کالای مشابه به تمام کشورهای ثالث به همان ترتیب ممنوع یا محدود شده باشد.

4- طرف‌ها به هنگام اعمال محدودیت‌های وارداتی در مورد هر کالایی، باید در نظر داشته باشند که توزیع تجارت این کالاها تا حد امکان به سهمی که می‌توان انتظار داشت طرف دیگر ممکن است در صورت عدم چنین محدودیت‌هایی، به دست آورد نزدیک باشد و بدین منظور باید مقررات زیر را رعایت کنند:

(الف) در صورت امکان، سهمیه‌هایی که مبین کل میزان واردات مجاز است (اعم از تخصیص یا عدم تخصیص آن به کشورهای عرضه کننده) باید ثابت بوده، اطلاعیه‌ای طبق جزء (ب) بند (5) این ماده در مورد میزان آن‌ها باید صادر گردد؛

(ب) در مواردی که اعمال سهمیه ممکن نباشد، می‌توان محدودیت‌هایی از طریق مجوزهای ورود یا پروانه بدون سهمیه اعمال کرد؛

(پ) طرف‌ها نباید جز به منظور اجرای سهمیه‌های تخصیصی طبق جزء (ت) این بند، استفاده از مجوزها یا اجازه‌نامه‌های ورود را برای وارد کردن کالای مورد نظر از کشور یا منبعی خاص الزامی سازند.

(ت) در مواردی که سهمیه‌ای به کشورهای عرضه کننده تخصیص داده می‌شود، طرف اعمال کننده محدودیت‌ها ممکن است بکوشد برای تخصیص سهام در سهمیه، با کشورهایی که در عرضه کالای مورد نظر منافع اساسی دارند، از جمله طرف دیگر، به توافق برسد. در مواردی که این روش به طور متعارف عملی نباشد، طرف مزبور باید، با توجه مقتضی به عوامل ویژه‌ای که احتمالاً بر تجارت کالا تأثیر داشته‌اند یا تأثیر می‌گذارند، برای طرف دیگر سهمی را بر اساس نسبت عرضه آن طرف به کل مقدار یا ارزش واردات آن کالا در دوره نمونه پیشین تعیین کند. شرایط یا تشریفات که مانع استفاده کامل هر طرف از سهم خود در کل مقدار یا ارزش تخصیصی می‌باشد، نباید وضع شود، به شرط آنکه واردات در چارچوب هر دوره مقرری انجام گیرد که سهمیه مزبور به آن مربوط می‌شود.¹³

5-

(الف) در مواردی که در ارتباط با محدودیت‌های وارداتی مجوز ورود صادر می‌شود، طرف اعمال کننده محدودیت‌ها باید بنا به درخواست طرف دیگر تمام اطلاعات مربوط به اجرای محدودیت‌ها، مجوزهای صادره واردات در دوره اخیر و توزیع این مجوزها در میان کشورهای عرضه کننده را ارائه کند؛ مشروط بر این که تعهدی برای دادن اطلاعات درباره اسامی بنگاه‌های واردکننده یا عرضه کننده به وجود نیاید؛

(ب) در مورد محدودیت‌های وارداتی متضمن تثبیت سهمیه‌ها، طرف اعمال کننده محدودیت‌ها، باید کل مقدار یا ارزش کالا یا کالاهایی که طی دوره مشخص آتی اجازه ورود خواهند یافت و هر تغییری در مقدار یا ارزش مزبور را به اطلاع عموم برساند. از عرضه هر میزان از کالای مورد نظر که در زمان این اعلام عمومی در راه است، نباید جلوگیری به عمل آید؛ مشروط بر این که آن‌ها را قابل اعمال دانسته، در حد مقدار مجاز برای ورود در مدت مورد نظر و همچنین در صورت ضرورت، در حد مقادیر مجاز برای ورود در دوره یا دوره‌های آتی باشد؛ و مشروط بر این که اگر هر طرف عرفاً کالاهای وارد شده برای مصرف یا خارج شده از انبار جهت مصرف را طی یک دوره سی‌روزه پس از این اعلام عمومی از محدودیت‌های مزبور معاف کند، چنین عملکردی به منزله رعایت کامل این جزء تلقی گردد؛

13- هیچ اشاره‌ای به «ملاحظات تجاری» به عنوان یک قاعده برای اختصاص سهمیه‌ها نشده است زیرا به نظر می‌رسد که اعمال آن توسط مقام‌های دولتی، همیشه ممکن نباشد؛ به علاوه، در موارد ممکن هر طرف این ملاحظات را در فرآیند کسب موافقت، سازگار با قاعده کلی نوشته شده در جمله ابتدایی بند (4) این ماده به کار خواهد برد.

(پ) در مورد سهمیه‌های تخصیص یافته بین کشورهای عرضه‌کننده، طرف اعمال‌کننده محدودیت‌ها، باید طرف دیگر را فوراً از سهام در سهمیه، که بر اساس مقدار یا ارزش، در آن زمان برای کشورهای مختلف عرضه‌کننده تخصیص داده شده است، مطلع سازد و آن‌ها را به اطلاع عموم برساند.

6- در خصوص محدودیت‌های اعمال شده بر اساس جزء (ت) بند (4) این ماده یا جزء (پ) بند (2) این ماده، انتخاب دوره نمونه برای هر محصول و ارزیابی هر یک از عوامل ویژه مؤثر بر تجارت کالای مزبور، باید ابتدا توسط طرف اعمال‌کننده محدودیت‌ها به عمل آید؛ مشروط بر این که طرف مزبور باید بنا به درخواست طرف دیگر فوراً با آن طرف در خصوص نیاز به تعدیل نسبت تعیین شده یا دوره پایه انتخاب شده، یا ارزیابی مجدد عوامل ویژه مورد نظر یا لغو شرایط، تشریفات یا مقررات دیگری که به‌طور یک‌جانبه در ارتباط با تخصیص سهمیه مناسب یا به کارگیری نامحدود آن وضع شده است، مشورت کند.

7- مفاد این ماده باید در مورد هر سهمیه تعرفه‌ای برقرار یا حفظ شده توسط هر طرف اعمال‌گردد، و اصول این ماده حتی‌المقدور به محدودیت‌های صادراتی نیز تسری یابد.

ماده 8.2

آزادی گذر (ترانزیت)

1- گذر کالاها (از جمله بار چمدانی مسافر) و همچنین کشتی‌ها و دیگر وسایل حمل‌ونقل از قلمرو یک طرف هنگامی در گذر تلقی خواهد شد که چنین گذری، با یا بدون ترابری، انبارداری، تقسیم فله یا تغییر در شیوه حمل، فقط بخشی از سفر کاملی باشد که آغاز و پایان آن در ورای مرزهای طرفی قرار دارد که حمل‌ونقل از قلمرو آن انجام می‌گیرد. حمل‌ونقل با این خصوصیت در این ماده، "حمل‌ونقل گذری" خوانده می‌شود.

2- برای حمل‌ونقل گذری به قلمرو طرف دیگر یا بالعکس، آزادی گذر از قلمرو هر طرف و از مناسب‌ترین مسیرهای گذر بین‌المللی وجود خواهد داشت. هیچ‌گونه تمایزی نباید بر مبنای پرچم کشتی‌ها، محل مبدأ کالا، مبدأ عزیمت، ورود، خروج یا مقصد، یا بر مبنای اوضاع و احوال مربوط به مالکیت کالا، کشتی یا دیگر وسایل حمل‌ونقل اعمال شود.

3- طرف‌ها می‌توانند مقرر کنند که حمل‌ونقل گذری از قلمرو آن‌ها از اداره گمرک مناسبی وارد شود، اما به استثنای موارد قصور در رعایت قوانین و مقررات گمرکی حاکم، این حمل‌ونقل که از قلمرو طرف دیگر آغاز می‌شود یا به آن قلمرو ختم می‌گردد، نباید با تأخیر یا محدودیت‌های غیر ضروری روبرو شود و از عوارض گمرکی و تمام عوارض گذری یا دیگر هزینه‌های متعلق به گذر، به جز هزینه‌های حمل‌ونقل یا هزینه‌های مربوط به امور اداری لازم برای گذر یا مربوط به هزینه خدمات ارایه شده، معاف خواهد بود.

4- تمامی هزینه‌ها و مقررات وضع شده توسط هر طرف در مورد حمل‌ونقل گذری به قلمرو طرف دیگر یا بالعکس، باید با در نظر گرفتن شرایط حمل‌ونقل به نحو متعارف باشد.

5- ضمن لحاظ تمامی هزینه‌ها، مقررات و تشریفات مربوط به گذر، هر طرف در مورد حمل‌ونقل گذری به قلمرو طرف دیگر یا بالعکس، رفتاری مشابه رفتار با هر کشور ثالثی در امر حمل‌ونقل گذری نشان خواهد داد.¹⁴

6- رفتاری که هر طرف در مورد کالاهایی نشان می‌دهد که از طریق قلمرو طرف دیگر گذر کرده‌اند، نباید نامطلوبتر از رفتاری باشد که در صورت حمل این محصولات از مبدأ به مقصد بدون گذر از قلمرو آن طرف دیگر، بروز می‌کند. با این حال طرف‌ها می‌توانند در مورد حمل‌ونقل کالاهایی که نرخ‌های ترجیحی عوارض یا ارتباط آن‌ها با روش ارزیابی گمرکی

14- با توجه به هزینه‌های حمل‌ونقل، مفاد بند (5)، اشاره به کالاهای مشابهی دارد که تحت شرایط مشابه و در مسیر مشابه حمل‌گرفته‌اند.

طرف مزبور، پیش شرط ورود آنها است، مقررات خود را در مورد حمل و نقل مستقیم در زمان امضای این موافقت نامه اعمال نمایند.

7- مفاد این ماده ناظر بر بهره‌برداری هواپیما به هنگام گذر نباید اعمال شود، اما در مورد گذر هوایی کالاها (از جمله بار چمدانی مسافر) باید اعمال شوند.

ماده 9.2

کارگروه تجارت کالا

1- طرف‌ها به موجب این سند، کارگروه تجارت کالا را (که از این پس "کارگروه کالا" نامیده می‌شود)، متشکل از نمایندگان هر طرف، تاسیس می‌کنند.

2- کارگروه کالا بنا به درخواست هر یک از طرف‌ها برای بررسی موضوعات مطروحه در این فصل و فصل‌های 3 (چاره کارهای تجاری)، 4 (موانع فنی فرا راه تجارت)، 5 (اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی)، 6 (قواعد مبدأ) و 7 (اداره گمرک و تسهیل تجاری) تشکیل جلسه می‌دهد.

3- وظایف کارگروه کالا عبارت است از:

(الف) بررسی و نظارت بر اجرا و عملکرد فصول موضوع بند (2) این ماده؛

(ب) بررسی و در صورت نیاز ارایه پیشنهادها مناسب به کارگروه مشترک جهت هرگونه اصلاح در مفاد این فصل و جداول تعهدات تعرفه‌ای پیوست (1) این موافقت نامه به منظور ترغیب و تسهیل دسترسی بهبود یافته به بازار؛

(پ) شناسایی و توصیه تدابیر به منظور حل هر مشکلی که ممکن است رخ دهد؛

(ت) ارایه گزارش به کارگروه مشترک در مورد یافته‌ها پیرامون سایر موضوعاتی که از اجرای این فصل حاصل گردد.

ماده 10.2

نقض یا خدشه‌دار کردن تعهدات

1- هرگاه یک طرف تشخیص دهد که به دلیل:

(الف) قصور طرف دیگر در اجرای تعهدات خود ناشی از این موافقت نامه، یا

(ب) انجام هر اقدامی توسط طرف دیگر اعم از این که با مفاد این موافقت نامه مغایرت داشته یا نداشته باشد، یا

(پ) وجود هر وضعیت دیگری،

هرگونه منفعتی که به موجب این موافقت نامه به طور مستقیم یا غیر مستقیم به آن تعلق می‌گرفت از بین رفته یا لطمه دیده یا از نیل به هر یک از اهداف این موافقت نامه جلوگیری به عمل آمده است، می‌تواند به منظور تعدیل رضایت بخش موضوع، توضیحات یا پیشنهادهای مکتوب خود را به طرف دیگر ارایه نماید. هر طرفی که بدین ترتیب با وی گفتگو می‌شود، باید توضیحات یا پیشنهادهای ارایه شده را با نظر موافق مورد توجه قرار دهد.

2- چنانچه در زمان متعارف و حداکثر ظرف 60 روز تعدیل رضایت بخشی بین طرف‌ها برقرار نشود یا یکی از مشکلات موضوع جزء (پ) بند (1) این ماده وجود داشته باشد، مساله را می‌توان به کارگروه مشترک ارجاع داد. کارگروه مشترک باید فوراً هر موضوع ارجاعی را مورد تحقیق و رسیدگی قرار داده، توصیه‌های مناسبی را ارایه یا تصمیمی مقتضی در خصوص موضوع اتخاذ کند.

3- کارگروه مشترک می‌تواند، در صورت مناسب دانستن شرایط، به هر طرف اجازه دهد نسبت به تعلیق امتیازات مزبور یا سایر تعهدات به طرف دیگر به موجب این موافقت نامه اقدام کند، مشروط بر این که شرایط را به اندازه کافی حاد تلقی نماید.

4- چنانچه کارگروه مشترک موفق به ایجاد اجماع بین طرف‌ها نگردد و این امر همچنان استمرار داشته باشد، طرف مربوط می‌تواند بدون لطمه به حق طرف دیگر مبنی بر اقامه دعوا در این زمینه، به موجب فصل 8 موافقت‌نامه نسبت به تعلیق یک طرفه امتیازات خود اقدام نماید.

ماده 2. 11

بنگاه‌های تجاری دولتی

1-15

(الف) هر طرف متعهد می‌شود که اگر بنگاهی دولتی را، صرف نظر از محل آن، تأسیس یا اداره کند یا به هر بنگاهی رسماً یا عملاً امتیازات انحصاری یا ویژه¹⁶ اعطا نماید، این بنگاه باید در خریدها یا فروش‌های خود که متضمن واردات یا صادرات می‌باشند، منطبق با اصول کلی رفتار غیر تبعیض‌آمیز مقرر در این موافقت‌نامه، ناظر بر تدابیر دولتی مؤثر بر واردات یا صادرات بازرگانان خصوصی، عمل کند.

(ب) مفاد جزء (الف) این بند حاکی از این الزام است که چنین بنگاه‌هایی باید با توجه مقتضی به دیگر مقررات این موافقت‌نامه، خریدها یا فروش‌های خود را منحصراً طبق ملاحظات تجاری¹⁷، از جمله قیمت، کیفیت، در دسترس بودن، قابلیت بازاریابی، حمل و نقل و سایر شرایط خرید یا فروش انجام دهند و طبق عرف تجاری برای بنگاه‌های طرف دیگر امکان رقابت در چنین خریدها یا فروش‌هایی را فراهم کنند.

(پ) هیچ یک از طرف‌ها نباید بنگاه تحت صلاحیت خود را (اعم از این که موضوع جزء (الف) این بند باشد یا خیر)، از عمل کردن طبق اصول جزء‌های (الف) و (ب) این بند منع کند.

2- مفاد بند (1) این ماده نباید در مورد واردات کالاها¹⁸ برای مصرف فوری یا آتی دولتی و فروش مجدد یا استفاده در تولید کالاها جهت فروش، اعمال گردد. در خصوص چنین وارداتی، هر طرفی باید رفتاری بیطرفانه و منصفانه را در مورد تجارت طرف دیگر اتخاذ کند.

3- طرف‌ها بر این باورند که بنگاه‌های موضوع جزء (الف) بند (1) می‌توانند با فعالیت‌های خود موانعی جدی برای تجارت به وجود بیاورند، لذا، برای گسترش تجارت بین‌المللی، مذاکرات مبتنی بر رفتار متقابل و مزایای مشترک به منظور تحدید یا تقلیل موانع مزبور، بسیار مهم است.

4-

(الف) طرف‌ها باید کالاهایی را که بنگاه‌های موضوع جزء (الف) بند (1) این ماده به قلمرو آن‌ها وارد یا از آنجا صادر می‌نمایند، به اطلاع کارگروه مشترک برسانند.

15- عملیات هیئت‌های بازاریابی که توسط طرف‌ها تأسیس شده‌اند و به خرید یا فروش اشتغال دارند، مشمول مفاد جزء‌های (الف) و (ب) می‌باشند. فعالیت‌های هیئت‌های بازاریابی که توسط طرف‌ها ایجاد شده و به خرید و فروش اشتغال ندارند، ولی به وضع مقرراتی می‌پردازند که شامل تجارت بخش خصوصی می‌شود، مشمول مواد مرتبط با این موافقت‌نامه می‌باشند. اخذ قیمت‌های مختلف توسط یک بنگاه دولتی برای فروش یک کالا در بازارهای مختلف با مفاد این ماده مغایر نیست، مشروط بر این که تفاوت قیمت‌های اخذ شده مزبور به دلایل تجاری برای در نظر گرفتن شرایط عرضه و تقاضا در بازارهای صادراتی باشد.

16- تدابیر دولتی که به منظور تضمین استانداردهای کیفی و کارایی در عملیات تجارت خارجی یا مزایای اعطایی برای به‌کارگیری منابع طبیعی ملی وضع شده‌اند، اما دولت اختیار اعمال کنترل بر فعالیت‌های تجاری بنگاه‌های مورد نظر را ندارد «مزایای انحصاری یا خاص» شمرده نمی‌شود.

17- کشوری که یک وام مقید (قرضه مقید) دریافت می‌کند، می‌تواند که این وام را در الزامات خرید خارجی خود به حساب ملاحظات تجاری بگذارد.

18- اصطلاح «کالاها» محدود به مفهوم کالاها در عرف عملیات تجاری است و برای شمول خرید و فروش خدمات در نظر گرفته نشده است.

(ب) طرفی که انحصار واردات را در مورد کالایی که در فهرست پیوست (1) این موافقت‌نامه نیست، برقرار یا حفظ، یا مجوز آن را صادر می‌کند، باید به درخواست طرف دیگر که تجارت قابل توجهی¹⁹ در مورد آن کالا دارد، مبلغی را که طی دوره نمونه اخیر به قیمت وارداتی آن محصول افزوده شده، یا در صورت عدم امکان این امر، بهای درخواستی برای فروش مجدد کالای مزبور را، به اطلاع طرف دیگر برساند.

(پ) طرفی که به دلیلی اعتقاد دارد فعالیت‌های بنگاهی موضوع جزء (الف) بند (1) این ماده بر منافع طرف مزبور به موجب این موافقت‌نامه تأثیر نامطلوب دارد، از طرف برقرار یا حفظ کننده یا اجازه دهنده چنین بنگاهی درخواست می‌کند اطلاعاتی را درباره فعالیت‌های خود ناظر بر اجرای مفاد این موافقت‌نامه ارایه کند.

(ت) مفاد این بند هیچ طرفی را ملزم به افشای اطلاعات محرمانه‌ای نمی‌کند، که افشای آن مانع اجرای قانون یا به گونه‌ای دیگر مغایر منافع عمومی باشد یا به منافع تجاری مشروع بنگاه‌های خاص لطمه زند.

19. «اضافه قیمت» به معنی حاشیه‌ای است بین قیمتی که توسط واردکننده انحصاری برای کالاهای وارداتی اخذ می‌شود (بدون مالیات‌های داخلی با توجه به ماده 20 (رفتار ملی) این موافقت‌نامه، حمل و نقل، توزیع و سایر هزینه‌های مترتب بر خرید، فروش یا فرآوری بیشتر و یک حاشیه سود معقول) و بیش از هزینه‌های تحقق یافته است.

فصل 3: چاره کارهای تجاری

ماده 1.3

تعاریف

تعاریف زیر در راستای اهداف این فصل به کار برده می‌شوند:

"تدبیر ضد قیمت‌شکنی" - تدبیری است که یک طرف در مورد واردات محصول با مبدأ تولید شده در طرف دیگر، به منظور خنثی‌سازی یا جلوگیری از قیمت‌شکنی که منجر به لطمه یا تهدید جدی یا تأخیر قابل ملاحظه در تأسیس یک صنعت داخلی می‌شود، اتخاذ و طبق مفاد این فصل اعمال می‌نماید؛

"تدبیر جبرانی" - تدبیری است که یک طرف در مورد واردات محصول تولید شده در طرف دیگر، به منظور خنثی‌سازی یا رانه خاص ارایه شده در قلمرو طرف مزبور که منجر به لطمه جدی یا تهدید یا تأخیر در تأسیس یک صنعت داخلی شده است، اتخاذ و طبق این فصل اعمال می‌کند؛

"تدبیر حفاظتی عمومی" - تدبیری است که یک طرف در مورد محصول وارداتی، به منظور جلوگیری یا خلاصی از تهدید یا لطمه جدی ناشی از آن بر صنعت داخلی، که بر اثر افزایش واردات آن محصول از تمام کشورها رخ داده است، اتخاذ و طبق مفاد این فصل اعمال می‌کند؛

"تدبیر حفاظتی دو جانبه" - تدبیری است که یک طرف در مورد واردات محصول تولید شده در طرف دیگر، به منظور جلوگیری یا خلاصی از تهدید یا لطمه جدی بر صنعت داخلی، که باعث افزایش واردات آن کالا در اثر کاهش یا حذف حقوق و عوارض گمرکی به موجب این موافقت‌نامه می‌باشد، اتخاذ و طبق مفاد این فصل اعمال می‌نماید.

ماده 2.3

تدابیر جبرانی و ضد قیمت‌شکنی

1- جز در مواردی که در این فصل به نحو دیگری پیش‌بینی شده است، هر طرف باید تدابیر ضد قیمت‌شکنی و جبرانی را طبق قوانین و مقررات مالیاتی ضد قیمت‌شکنی و جبرانی خود اعمال نماید.

2- یک محصول در صورتی قیمت‌شکنی شده تلقی می‌شود که قیمت صادراتی آن از یک طرف به طرف دیگر در جریان معمول تجارت، کمتر از قیمت قابل مقایسه برای کالای مشابهی باشد که برای مصرف در طرف صادرکننده در نظر گرفته شده است. فروش محصول مشابه در بازار داخلی طرف صادرکننده به قیمت‌هایی که کمتر از میانگین موزون هزینه‌های تولید به علاوه هزینه‌های اداری، فروش و هزینه‌های عمومی نباشد، به عنوان فرآیند معمول تجارت تلقی می‌گردد. برای مقاصد بازرسی‌های ضد قیمت‌شکنی زمانی که فروش محصول مشابه در فرآیند معمول تجارت در بازار داخلی طرف صادرکننده وجود نداشته باشد، یا هرگاه به دلیل حجم پایین این فروش در بازار داخلی کشور صادرکننده، به چنین فروش‌هایی اجازه مقایسه مناسب داده نشود، حاشیه قیمت‌شکنی به نسبت قیمت‌های محصولات مشابه قابل مقایسه که به کشور ثالث صادر شده‌اند، تعیین می‌گردد، مشروط بر آن که این قیمت یک قیمت نوعی، یا قیمتی شامل هزینه تولید در کشور مبدأ به علاوه مبلغ متعارف اداری، فروش و هزینه‌های عمومی و سود باشد. از نظر این بند، هزینه‌ها معمولاً بر مبنای سوابق مورد قبول صادر یا تولیدکننده محاسبه می‌گردد، مشروط بر این که چنین سوابقی با اصول حسابداری مورد قبول همگان در کشور صادرکننده منطبق باشند و هزینه‌های مربوط به تولید و فروش محصول تحت بررسی را به طور متعارف منعکس سازند. مقام‌ها، باید تمام شواهد قابل دسترس در مورد تخصیص صحیح هزینه‌ها، از جمله مواردی را که توسط صادر یا تولیدکننده در جریان تحقیق ارایه می‌گردد، بررسی کنند، مشروط بر این که در گذشته چنین تخصیص‌هایی توسط صادر یا تولیدکننده به ویژه در خصوص تعیین دوره‌های مناسب باز پرداخت بدهی‌ها و استهلاک و معافیت‌های مالیاتی برای هزینه‌های سرمایه‌ای و سایر

هزینه‌های توسعه‌ای مورد استفاده قرار گرفته باشد. برای آن دسته از ارقام هزینه‌ای که جنبه تکراری نداشته و نفع آن‌ها در تولید آینده و یا جاری عاید می‌شود، یا در خصوص اوضاع و احوالی که در آن هزینه‌های انجام شده در طول مدت تحقیق تحت تأثیر عملیات راه‌اندازی قرار می‌گیرند، هزینه‌ها به نحو مقتضی تعدیل می‌شوند، مگر این که پیش‌تر در تخصیص هزینه به موجب این بند مطرح شده باشند.²⁰ در راستای اهداف این بند، مبالغ مربوط به هزینه‌های اداری، فروش و هزینه‌های عمومی و سود، باید بر داده‌های واقعی مربوط به تولید و فروش در فرآیند معمولی تجارت محصول مشابه که توسط صادر یا تولیدکننده تحت بررسی است، مبتنی باشد. هرگاه نتوان بر این اساس مبالغ مزبور را تعیین کرد، این مبالغ را می‌توان بر اساس یکی از مبانی زیر تعیین نمود:

(1) مبالغ واقعی صرف شده و تحقق یافته توسط صادر یا تولیدکننده مورد بحث در خصوص تولید و فروش در بازار داخلی کشور مبدأ همان گروه کلی محصولات؛

(2) میانگین موزون مبالغ واقعی صرف شده و تحقق یافته توسط دیگر صادر یا تولیدکنندگان منوط به تحقیق در خصوص تولید و فروش محصول مشابه در بازار داخلی کشور مبدأ؛

(3) هر روش متعارف دیگر، مشروط بر این که مبلغی که برای سود بدین ترتیب تعیین می‌گردد از سودی که دیگر صادر یا تولیدکنندگان از بابت فروش محصولات از همان گروه کلی در بازار داخلی کشور مبدأ به طور معمول کسب می‌کنند، فراتر نرود.

3- در مواردی که قیمت صادراتی وجود نداشته باشد یا مقام‌های ذیربط بر این نظر باشند که قیمت صادراتی به دلیل ارتباط یا ترتیبات جبرانی میان صادر و واردکننده یا یک شخص ثالث قابل اعتماد نیست، قیمت صادراتی بر مبنای قیمتی تعیین می‌شود که محصولات وارداتی به آن قیمت برای بار اولین بار به خریداری مستقل مجدداً فروخته می‌شوند، یا اگر محصولات مزبور به خریداری مستقل مجدداً فروخته نشوند، یا در شرایطی که وارد شده‌اند مجدداً به فروش نرسند، بر مبنای متعارفی خواهد بود که ممکن است مقام‌ها تعیین کنند.

4- مقایسه‌ای منصفانه میان قیمت صادراتی و ارزش عادی، باید صورت گیرد. این مقایسه باید در سطح مشابهی از تجارت، معمولاً در سطح درب کارخانه، و از نظر فروش‌های انجام شده، حتی‌الامکان نزدیک به همان زمان، صورت گیرد. به دلیل تفاوت‌هایی، از جمله تفاوت در ضوابط و شرایط فروش، مالیات، سطوح تجارت، مقدار، مشخصات فیزیکی و هرگونه تفاوت‌های دیگری که معلوم شده بر قابلیت مقایسه قیمت‌ها تأثیر می‌گذارند، در هر مورد تعیین و تخفیف مقتضی، با توجه به مزیت‌های آن، باید منظور گردد. در موارد مذکور در بند (3) نیز باید تخفیف‌ها یا معافیت‌ها در مورد هزینه‌ها، از جمله حقوق و عوارض و مالیات‌هایی که در فاصله ورود و فروش مجدد پرداخت می‌شود، در مورد سود متعلقه منظور گردد. اگر در این موارد قابلیت مقایسه قیمت‌ها تحت تأثیر قرار گیرد، مقام‌ها ارزش عادی را در سطحی از تجارت که معادل سطح تجارت قیمت صادراتی ساخته شده باشد، تعیین یا تخفیف مقتضی را به نحو مقرر در این بند منظور خواهند کرد. مرجع صلاحیتدار طرف مزبور برای طرف‌های مورد بحث روشن خواهد ساخت که چه اطلاعاتی برای تضمین مقایسه‌ای عادلانه لازم است و مسئولیت نامتعارفی را برای اثبات به طرف‌ها نباید تحمیل کند.

(1) هنگامی که مقایسه به موجب بند (4) این ماده مستلزم تبدیل ارز باشد، چنین تبدیلی باید با استفاده از نرخ ارز در تاریخ فروش صورت گیرد، به شرطی که فروش ارز در بازارهای سلف مستقیماً با فروش صادراتی مورد نظر مربوط باشد، نرخ ارز در فروش سلف مورد استفاده قرار می‌گیرد. از نوسانات نرخ ارز باید صرف‌نظر شود و مقام‌ها در جریان تحقیق، به منظور

20- تبدیلی که به دلیل عملیات راه‌اندازی صورت می‌گیرد، باید منعکس کننده هزینه‌ها در پایان مدت راه‌اندازی باشد یا اگر بیش از مدت تحقیق به طول بیانجامد، آخرین هزینه‌هایی که مقام‌ها می‌توانند در جریان تحقیق به طور متعارف در نظر گیرند، مبنای قرار خواهد گرفت.

تعدیل قیمت‌های صادراتی حداقل 60 روز به صادرکنندگان فرصت دهند تا منعکس کننده تغییرات مستمر نرخ ارز طی دوره تحقیق باشد.

(2) با رعایت مقررات ناظر بر مقایسه منصفانه در بند (4)، وجود حاشیه قیمت‌شکنی طی مرحله بازرسی معمولاً بر مبنای مقایسه میانگین موزون ارزش عادی با میانگین موزون قیمت‌های تمام مبادلات صادراتی قابل مقایسه یا از طریق مقایسه ارزش عادی و قیمت‌های صادراتی یکایک معاملات تشخیص داده خواهد شد. اگر مقام‌ها الگویی برای قیمت‌های صادراتی بیابند که میان خریداران مختلف، مناطق یا دوره‌های زمانی، تفاوت چشمگیری را نشان دهد، و توضیحی برای علت عدم امکان لحاظ اختلاف‌ها با استفاده از مقایسه مقتضی میان یک میانگین موزون با میانگین موزون یا یک معامله با معامله وجود داشته باشد، می‌توان ارزش عادی تعیین شده بر مبنای میانگین موزون را با قیمت یکایک معاملات صادراتی مقایسه کرد.

5- در موردی که محصولات مستقیماً از کشور مبدأ وارد نمی‌شوند، بلکه از یک کشور واسطه به طرف واردکننده صادر می‌شوند، قیمت فروش محصولات از کشور صادرکننده به طرف واردکننده معمولاً با قیمت قابل مقایسه در کشور صادرکننده مقایسه خواهد شد. اگر برای مثال این محصولات صرفاً از طریق کشور صادرکننده ترابری شده باشند یا محصولات مزبور در کشور صادرکننده تولید نشده یا در کشور صادرکننده برای آن‌ها قیمت قابل مقایسه‌ای وجود نداشته باشد، مقایسه با قیمت در کشور مبدأ انجام می‌گیرد.

6- در سراسر این فصل اصطلاح "محصول مشابه" به معنای محصولی که یکسان یعنی، مشابه از تمام جهات با محصول تحت بررسی، یا در صورت نبود چنین محصولی، مشابه با محصولی دیگر، به رغم عدم شباهت کامل، اما دارای مشخصاتی بسیار شبیه مشخصات محصول تحت بررسی، خواهد بود.

7- در راستای اهداف این فصل، هنگامی یارانه باید وجود داشته باشد که:

الف) کمک مالی از سوی دولت یا هر نهاد عمومی در قلمرو طرف صادرکننده وجود داشته باشد، به طور مثال در مواردی که:

(1) عمل یک دولت متضمن انتقال مستقیم وجوه (مثلاً کمک‌های بلاعوض، وام و تزریق سرمایه)، انتقالات بالقوه مستقیم وجوه یا تعهدات باشد (مثلاً تضمینات وام)؛

(2) درآمد دولت که در شرایط دیگر وصول می‌شد، وصول نشود یا از آن چشم پوشی گردد (مثلاً مشوق‌های مالی مانند تخفیفات مالیاتی)

(3) دولت، کالاها یا خدماتی را، به جز زیرساخت کلی، فراهم یا آن‌ها را خریداری نماید؛

(4) دولت با استفاده از یک سازوکار تأمین مالی، پرداخت‌هایی را انجام دهد یا انجام یک یا چند وظیفه موضوع ردیف‌های (1) تا (3) بالا را که معمولاً بر عهده دولت است و با وظایف دولت تفاوتی ندارد، به یک نهاد خصوصی محول یا دستور انجام آن را به نهاد مزبور صادر نماید؛

یا

ب) هر نوع حمایت درآمدی یا قیمتی برای دریافت‌کننده یارانه که به طور مستقیم یا غیر مستقیم جهت افزایش صادرات یک محصول از طرف صادرکننده یا برای کاهش واردات کالای مشابه به همین طرف اعمال می‌گردد؛

و

پ) بدین وسیله نفعی منتقل گردد.

8- یارانه اعطایی از جانب طرف صادرکننده در صورتی به عنوان یارانه خاص لحاظ می‌شود که دسترسی به یارانه در قانون طرف صادرکننده یا در واقعیت به بنگاه یا صنعت یا گروهی از بنگاه‌ها یا صنایع، واقع در حیطه صلاحیت مقام اعطاکننده، محدود باشد. یارانه که به بنگاه‌های معینی واقع در یک منطقه جغرافیایی تعیین شده در حیطه صلاحیت مقام اعطاکننده، محدود می‌گردد، خاص خواهد بود. بدیهی است که وضع یا تغییر نرخ‌های مالیاتی قابل اعمال عمومی در تمام سطوح دولتی، از نظر این موافقت‌نامه نباید یارانه خاص تلقی شود.

9- به منظور تشخیص این که آیا یک یارانه خاص است، اصول زیر باید اعمال شود:

الف) در مواردی که مقام اعطاکننده، یا قوانینی که مقام اعطاکننده به موجب آن عمل می‌کند، صراحتاً دسترسی به یارانه را به بنگاه‌های معینی محدود سازد، چنین یارانه‌ای خاص محسوب می‌شود.

ب) در مواردی که مقام اعطاکننده یا قوانینی که مقام اعطاکننده به موجب آن عمل می‌کند، معیارها یا شرایط عینی²¹ ناظر بر واجد شرایط بودن را برای یارانه و مبلغ آن تعیین کند، یارانه خاص نیست، مشروط بر این که واجد شرایط بودن به‌طور خودکار محرز گردد و پایبندی به معیارها و شرایط مزبور وجود داشته باشد. این معیارها یا شرایط باید در قوانین، مقررات، یا سایر اسناد رسمی به وضوح و با جزئیات درج شوند تا بر آن اساس قابلیت راستی آزمایی را داشته باشند.

پ) چنانچه علیرغم عدم بودن ظاهری، در نتیجه اعمال اصول مقرر در جزء‌های الف) و ب)، در واقع دلایلی مبنی بر تصور خاص بودن یارانه وجود داشته باشد، سایر عوامل می‌تواند مورد ملاحظه قرار گیرد. عوامل مورد نظر عبارتند از: استفاده تعداد محدودی از بنگاه‌های معین از برنامه یارانه‌ای، استفاده بنگاه‌هایی مشخص از قسمت اعظم یارانه، اعطای یارانه زیاد و بدون تناسب به بنگاه‌های معین، و به روشی که مقام اعطاکننده یارانه، نظر خود را اعمال کرده است.²² در اجرای این جزء، درجه تنوع فعالیت‌های اقتصادی در حیطه صلاحیت مقام اعطاکننده یارانه و همین‌طور طول مدتی که برنامه یارانه‌ای اجرا می‌شود، باید مدنظر قرار گیرد.

10- هرگونه تعیین خاص بودن به موجب مفاد بند های (8) و (9) این ماده بی‌شک براساس ادله مستقیم و مثبت دعوا باید قابل اثبات باشد.

11- صادرکننده هرگونه یارانه‌ای را خاص قلمداد می‌کند، چنانچه:

الف) یارانه‌ای وابسته، که به استناد قانون طرف صادرکننده یا به واقع²³، چه به تنهایی یا به عنوان یکی از چند شرط دیگر، اعطای آن موکول به عملکرد صادراتی باشد؛

ب) یارانه‌ای که به استناد قانون طرف صادرکننده یا به واقع، چه به تنهایی یا به عنوان یکی از چند شرط دیگر، اعطای آن موکول به استفاده بیش‌تر از کالاهای داخلی نسبت به کالاهای وارداتی باشد.

12- از هر روشی که مقام تحقیق‌کننده به منظور محاسبه نفع دریافت‌کننده طبق بند (6) این ماده استفاده کند باید با رهنمودهای زیر سازگار باشد:

الف) تهیه سهم سرمایه از سوی دولت نباید به معنی انتقال نفع تلقی گردد، مگر آن که تصمیم سرمایه‌گذاری مغایر روش‌های معمول سرمایه‌گذاری (از جمله پوشش خطر سرمایه) سرمایه‌گذاران خصوصی در قلمرو طرف دیگر در نظر گرفته شود.

21- معیارها یا شرایط عینی مورد استفاده در اینجا، به معنی معیارها و شرایطی است که بی‌طرفانه بوده، بنگاه‌های مشخصی را به سایرین ترجیح ندهند، ماهیتی اقتصادی داشته باشد و به‌طور گسترده به کار رود، نظیر تعداد مستخدمین یا اندازه بنگاه.

22- در این خصوص، به‌ویژه، اطلاعات مربوط به فراوانی درخواست‌هایی که برای یارانه رد یا پذیرفته شده‌اند، و دلایل چنین تصمیم‌هایی باید لحاظ شود.

23- این استاندارد وقتی محقق می‌شود که حقایق نشان دهند که اعطای یارانه، بدون آنکه از نظر قانونی ملزم به عملکرد صادراتی باشد، به واقع مقید به درآمدهای صادراتی محقق یا پیش‌بینی شده است. صرف این حقیقت که یارانه به بنگاه‌های صادرکننده اعطا می‌شود، تنها دلیل برای در نظر گرفتن یارانه صادراتی در مفهوم مفاد این بند نیست.

(ب) وام دولتی نباید به عنوان یک انتقال نفع در نظر گرفته شود، اما ما به التفاوت مبلغی که یک شرکت دریافت کننده وام دولتی باید بپردازد با مبلغی که به طور مقایسه‌ای در قبال وام تجاری که می‌توانست از بازار دریافت کند، باید بپردازد، نفع تلقی می‌شود.

(پ) ضمانت وام توسط دولت نباید انتقال نفع تلقی شود، مگر این که میان مبلغی که شرکت دریافت کننده تضمین وام از طرف دولت باید بپردازد، با مبلغ قابل پرداخت وام تجاری بدون ضمانت دولتی تفاوت وجود داشته باشد. تفاوت مزبور نفع است، که برای هرگونه تفاوت در عوارض تعدیل شده است.

(ت) تدارک کالاها یا خدمات یا خرید کالاها توسط دولت نباید به عنوان انتقال نفع تلقی شود مگر آن که تدارکات برای مقادیری کمتر از پرداخت‌های لازم، یا این که خرید در مقابل پرداخت‌هایی بیش‌تر از مبلغ لازم صورت گیرد. مقدار مکفی پرداخت با توجه به شرایط حاکم بر بازار کالا یا خدمات مورد نظر (از جمله قیمت، کیفیت، قابلیت در دسترس بودن، قابلیت عرضه در بازار، حمل و نقل و سایر شرایط خرید یا فروش) در کشور، باید توسط تهیه کننده یا خریدار تعیین شود.

13- طرف‌ها تدبیر ضد قیمت‌شکنی و جبرانی را فقط در صورتی اعمال می‌کنند که بر پایه تحقیقات مرجع صلاحیتدار براساس مفاد این ماده باشد. تحقیق، جز در شرایط خاص، باید ظرف یک سال به اتمام برسد و در هیچ موردی نباید بیش از 18 ماه به طول بیانجامد.

14- هر تحقیقی باید براساس درخواست مکتوب از سوی صنعت داخلی یا به نمایندگی از طرف آن شروع شود و شامل شواهد کافی (الف) برای قیمت‌شکنی (برای تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا یارانه خاص (برای تحقیق در مورد تدابیر جبرانی)، (ب) لطمه به صنعت داخلی²⁴ و (پ) رابطه سببیت میان واردات زیر قیمت (برای تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا واردات یارانه‌ای (برای تحقیق در مورد تدابیر جبرانی) و لطمه ادعا شده به صنعت باشد.

15- درخواست برای تحقیق جهت عوارض جبرانی باید شامل اطلاعاتی به شرح زیر باشد که به طور متعارف قابل دسترسی برای متقاضی است:

(الف) مشخصات درخواست کننده و ارایه توضیح در مورد حجم و ارزش تولید داخلی کالای مشابه توسط درخواست کننده. وقتی درخواست کتبی از طرف صنعت داخلی ارایه می‌شود، در درخواست باید با ارایه فهرست تمامی تولیدکنندگان شناخته شده داخلی کالای مشابه (یا انجمن‌های تولیدکنندگان داخلی کالای مشابه) و، تا آنجا که امکان دارد، توضیح در مورد حجم و ارزش تولید داخلی کالای مشابه توسط تولیدکنندگان مزبور، مشخص کند که از طرف کدام صنعت ارایه شده است؛

(ب) توضیحات کامل در مورد کالایی که ادعای برخورداری از یارانه در مورد آن صورت گرفته است، نام کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرات مورد نظر، مشخصات هر یک از صادرکنندگان یا تولیدکنندگان خارجی شناخته شده و فهرست اسامی واردکنندگان شناخته شده آن کالای مورد نظر؛

(پ) شواهدی راجع به وجود، مقدار و ماهیت یارانه مورد نظر؛

(ت) این شواهد از جمله اطلاعات مربوط به تحولات حجم واردات ادعایی دارای یارانه، تاثیر این واردات بر قیمت‌های کالای مشابه در بازار داخلی، و اثرات پی در پی واردات بر صنعت داخلی که با عوامل و شاخص‌های مربوط بر وضعیت صنعت داخلی اثر گذارند، دلیلی برای اثبات این است که لطمه ادعایی به صنعت داخلی ناشی از تاثیرات یارانه واردات یارانه‌ای می‌باشد.

24- "لطمه"، مگر این که به طریق دیگری تصریح شده باشد، به معنای لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی، تهدید لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی یا تأخیر قابل ملاحظه در ایجاد چنین صنعتی است.

16- فرم درخواست برای تحقیق ضد قیمت‌شکنی باید شامل اطلاعاتی باشد که به شرح زیر برای متقاضی به طور متعارف قابل دسترسی است:

(الف) مشخصات درخواست کننده و توضیحی در مورد حجم و ارزش تولید داخلی کالای مشابه توسط درخواست کننده. به هنگام ارائه فرم درخواست کتبی از طرف صنعت داخلی، درخواست باید ضمن ارائه فهرست تمامی تولیدکنندگان شناخته شده داخلی کالای مشابه (یا مجامع تولیدکنندگان داخلی کالای مشابه) و، تا آنجا که امکان دارد، توضیح در مورد حجم و ارزش تولید داخلی کالای مشابه توسط تولیدکنندگان مزبور، مشخص کند که از طرف کدام صنعت ارائه شده است؛

(ب) توضیحات کامل در مورد کالای مورد ادعای قیمت‌شکنی شده، نام کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرکننده مورد نظر، مشخصات هر یک از صادر یا تولیدکنندگان خارجی شناخته شده و فهرست اشخاص شناخته شده واردکننده کالای مورد نظر؛

(پ) اطلاعات درخصوص قیمت‌هایی که کالای مورد نظر برای مصرف در بازار داخلی در کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرکننده، طبق آن فروخته شده است (یا در صورت اقتضا، اطلاعاتی درخصوص قیمت‌هایی که طبق آن کالا از کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرکننده به کشور یا، کشورهای ثالث فروخته می‌شود یا در مورد ارزش ساخته شده کالا) و اطلاعات در مورد قیمت‌های صادراتی یا در صورت اقتضا، در مورد قیمت‌هایی که کالا اول بار به یک خریدار مستقل در قلمرو طرف واردکننده مجدداً فروخته می‌شود.

(ت) اطلاعات درخصوص تحولات حجم واردات کالای مورد ادعای قیمت‌شکنی شده، و تاثیر این واردات بر قیمت کالای مشابه در بازار داخلی و تاثیر پی در پی واردات بر صنعت داخلی، به نحوی که عوامل و شاخص‌های مربوط اثر گذار بر وضعیت صنعت داخلی نشان داده شوند.

17- چنانچه در اوضاع و احوال خاص، مقام ذیربط تحقیق کننده تصمیم بگیرد که بدون دریافت درخواست مکتوب از یک صنعت داخلی یا به‌طرفیت از آن چنین تحقیقی را آغاز کند، فقط در صورتی دست به تدبیر خواهد زد که مدارک کافی در مورد قیمت‌شکنی (برای تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا یارانه خاص (برای تحقیق تدبیر جبرانی)، لطمه و رابطه علی برای توجیه آغاز تحقیق در اختیار داشته باشند. تحقیقی آغاز نخواهد شد مگر آن که مرجع صلاحیتدار طرف مربوط، بر مبنای بررسی میزان حمایت یا مخالفت تولیدکنندگان داخلی محصول مشابه نسبت به درخواست به عمل آمده، تشخیص دهند که درخواست مزبور توسط صنعت داخلی یا به‌طرفیت از آن انجام گرفته است. درخواست در صورتی "توسط صنعت داخلی یا به‌طرفیت از آن" انجام شده تلقی خواهد شد که مورد حمایت آن دسته از تولیدکنندگان داخلی باشد که مجموع تولید آن‌ها بیش از 50 درصد کل تولید محصول مشابه تولید شده در آن بخش از صنعت داخلی باشد که حمایت یا مخالفت خود را با درخواست ابراز داشته‌اند. البته، وقتی تولیدکنندگان داخلی که از درخواست مزبور صراحتاً حمایت می‌کنند کمتر از 25 درصد کل تولید محصول مشابه تولید شده در صنعت داخلی را در اختیار داشته باشند، نباید هیچ‌گونه تحقیقی آغاز نمایند.

18 - به محض این که مرجع صلاحیتدار قانع شود که مدارک کافی در مورد قیمت‌شکنی (برای تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا یارانه (برای تحقیق تدبیر جبرانی) یا لطمه وارده برای توجیه رسیدگی به تدبیر وجود ندارد، باید درخواست انجام شده را رد و بلافاصله تحقیق را متوقف کند. در مواردی که مرجع صلاحیتدار طرف مربوط تشخیص دهد حاشیه قیمت‌شکنی، یا میزان یارانه در سطح حداقل می‌باشد، یا حجم واردات قیمت‌شکنی شده یا دارای یارانه، اعم از واقعی یا بالقوه، یا لطمه در حد قابل اغماض است، باید بلافاصله تحقیق را متوقف نماید.

19- از منظر تحقیقات مربوط به تدابیر ضد قیمت‌شکنی و جبرانی، اصطلاح "صنعت داخلی" به کل تولیدکنندگان داخلی محصولات مشابه یا آن‌هایی که مجموع تولید محصولات آن‌ها سهم عمده‌ای از کل تولید داخلی آن محصولات را، جز در موارد زیر تشکیل می‌دهند، اطلاق می‌گردد:

الف) هرگاه تولیدکنندگان با صادرکنندگان یا واردکنندگان مرتبط²⁵، یا خود واردکننده محصول قیمت‌شکنی شده یا دارای یارانه ادعایی باشند، اصطلاح "صنعت داخلی" را می‌توان با ارجاع به بقیه تولیدکنندگان تعریف کرد؛

ب) در اوضاع و احوال استثنایی ممکن است قلمرو هر طرف از منظر تولید مورد بحث به دو یا چند بازار رقابتی تقسیم گردد و تولیدکنندگان هر بازار را به عنوان صنعتی جداگانه تلقی نمود، مشروط بر این که (الف) تولیدکنندگان در چنین بازاری تمام یا تقریباً تمامی تولیدات خود را در آن بازار بفروشند، و (ب) درخواست در آن بازار به حد زیادی توسط تولیدکنندگان محصول مورد بحث در سایر نقاط آن قلمرو تأمین نگردد. در چنین اوضاع و احوالی می‌توان وجود لطمه را تشخیص داد حتی اگر سهم عمده‌ای از کل صنعت داخلی لطمه ندیده باشد، مشروط بر آنکه تمرکز واردات قیمت‌شکنی شده یا دارای یارانه در این بازار منفک، وجود داشته باشد و به علاوه، واردات قیمت‌شکنی شده یا دارای یارانه به تولیدکنندگان تمامی یا تقریباً همه محصول در چنین بازاری لطمه وارد آورده باشد.

20- به منظور جبران وضعیت مشابه یارانه یا قیمت‌شکنی، کالای وارد شده از یک طرف به قلمرو طرف دیگر نباید توأمان مشمول تدابیر ضد قیمت‌شکنی و جبرانی قرار نخواهد گیرد.

21- یک طرف نباید تدابیر ضد قیمت‌شکنی یا جبرانی را برای واردات از طرف دیگر اعمال کند، مگر این که در جریان تحقیقات مشخص گردد که تأثیر قیمت‌شکنی (در مورد تدابیر ضد قیمت‌شکنی) یا یک یارانه خاص (در مورد تدابیر جبرانی) به نحوی است که منجر به بروز لطمه به صنعت داخلی یا تهدید قابل ملاحظه آن یا خطر تأخیر قابل ملاحظه در تأسیس صنعت داخلی شده است. تعیین لطمه باید بر مبنای شواهد مستقیم و مثبت باشد و آزمایش عینی هر دو مورد زیر را در بر خواهد داشت (الف) حجم واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا واردات دارای یارانه (در مورد تحقیق تعرفه جبرانی) و اثر این واردات بر قیمت‌های محصولات مشابه در بازار داخلی و (ب) اثر بعدی واردات مزبور بر تولیدکنندگان داخلی چنین محصولاتی. بررسی اثر واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا واردات دارای یارانه (در مورد تحقیق تعرفه جبرانی) بر صنعت داخلی مورد نظر، شامل ارزیابی تمام عوامل و شاخص‌های اقتصادی مرتبط و مؤثر بر وضعیت صنعت از جمله کاهش بالفعل و بالقوه فروش، سودها، تولید، سهم بازار، بازدهی تولید، برگشت سرمایه، یا استفاده از ظرفیت، عوامل مؤثر بر قیمت‌های داخلی، بزرگی حاشیه قیمت‌شکنی، اثرات منفی بالفعل و بالقوه بر جریان نقدینگی، موجودی انبارها، اشتغال، دستمزدها، رشد، توانایی افزایش سرمایه یا سرمایه‌گذاری‌ها. این فهرست جامع نیست و نمی‌توان هیچ یک از این عوامل یا تعدادی از آن‌ها را لزوماً رهنمودی قطعی به شمار آورد. اثبات رابطه علی میان واردات قیمت‌شکنی شده (برای تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا واردات دارای یارانه (برای تحقیق تعرفه جبرانی) و لطمه به صنعت داخلی باید مبتنی بر بررسی تمام شواهد مربوط در مقابل مقام تحقیق کننده باشد. مقام تحقیق کننده همچنین غیر از واردات قیمت‌شکنی شده (برای تحقیق ضد قیمت‌شکنی) یا واردات دارای یارانه (در مورد تحقیق تعرفه جبرانی) هرگونه عوامل شناخته شده دیگری را که همزمان به صنعت داخلی لطمه وارد آورده‌اند، بررسی خواهد کرد؛ لطمات ناشی از عوامل

25- در راستای اهداف این بند تولیدکنندگان تنها وقتی مرتبط با صادرکنندگان یا واردکنندگان شمرده می‌شوند که اگر (الف) یکی از آنان مستقیم یا غیرمستقیم دیگری را کنترل کند؛ یا (ب) هر دو آنان مستقیم یا غیرمستقیم توسط شخص ثالثی کنترل شوند؛ یا (پ) دو طرف با یکدیگر شخص ثالثی را مستقیم یا غیرمستقیم کنترل کنند، مشروط بر اینکه زمینه‌هایی برای باور یا شک نسبت به تاثیر این رابطه بین رفتاری که با تولیدکننده مرتبط و تولیدکننده غیرمرتبط صورت می‌گیرد وجود داشته باشد. در راستای اهداف این بند، فردی می‌تواند فرد دیگری را کنترل کند که یکی از نظر قانونی یا عملیاتی در موضعی است که می‌تواند محدودیت یا هدایت را بر دیگری اعمال نماید.

دیگر، نباید به واردات قیمت شکنی شده (در مورد تحقیق ضد قیمت شکنی) یا با یارانه (در مورد تحقیق تعرفه جبرانی) نسبت داده شود. تشخیص خطر لطمه قابل ملاحظه باید بر واقعیات، و نه صرفاً ادعا، حدس یا احتمال بعید مبتنی باشد. تغییر اوضاع و احوالی که ممکن است وضعیتی ایجاد کند که در آن وضعیت قیمت شکنی (در مورد تحقیق ضد قیمت شکنی) یا یارانه (در مورد برای تحقیق تعرفه جبرانی) سبب ایراد لطمه گردد، باید قریب الوقوع بوده و به وضوح پیش بینی شده باشد.

22- در صورت لزوم، تدابیر موقت را در صورتی می توان اجرا کرد که تشخیص مقدماتی مثبتی مبنی بر وجود قیمت شکنی (در مورد تحقیقات ضد قیمت شکنی) یا یارانه خاص (در مورد تحقیق تعرفه جبرانی) و لطمه بعدی آن ها داده شده باشد. تدابیر موقتی نباید زودتر از 60 روز پس از آغاز تحقیق اجرا شوند. اجرای تدابیر موقتی حتی الامکان برای مدت کوتاهی بوده و نباید از چهار ماه تجاوز کند یا در مورد تحقیق ضد قیمت شکنی بنا به تصمیم مقام های ذیربط و درخواست صادر کنندگانی که درصد قابل توجهی از تجارت مورد نظر را در اختیار دارند، حداکثر شش ماه خواهد بود. هر گاه مرجع صلاحیتدار در جریان تحقیق، دریابد که عوارض کمتر از حاشیه قیمت شکنی، می تواند برای برطرف کردن لطمه کفایت کند، بازه های زمانی مذکور به ترتیب ممکن است شش و نه ماه باشد.

23- پیش از آغاز تحقیقات، طرفی که قصد آغاز تحقیقات تعرفه جبرانی در خصوص واردات از طرف دیگر را دارد، باید از طرف دیگر جهت مشورت، با هدف روشن سازی وضعیت و حصول راه حل مورد توافق متقابل دعوت به عمل آورد. به علاوه طی دوره تحقیقات، طرفی که کالاهای آن موضوع تحقیق قرار گرفته است باید فرصت مناسبی برای ادامه مشاوره ها جهت روشن شدن واقعیات عینی و رسیدن به راه حل مورد توافق متقابل فراهم آورد. بدون خدشه به تعهد فراهم آوردن فرصت مناسب برای مشاوره، این مفاد در مورد مشاوره در نظر ندارد مقام های هر طرف را از رسیدگی سریع در خصوص شروع تحقیقات، رسیدن به تصمیم های اولیه یا نهایی، اعم از مثبت یا منفی، یا اجرای تدابیر موقت یا نهایی طبق مفاد این موافقت نامه باز دارد. طرفی که قصد دارد تحقیقی را آغاز نماید یا در حال انجام آن است در صورت درخواست، باید به طرفی که کالاهای آن موضوع تحقیق است اجازه دسترسی به شواهد غیر محرمانه، از جمله خلاصه غیر محرمانه اطلاعات محرمانه ای را بدهد که برای آغاز یا اجرای تحقیق مورد استفاده قرار گرفته اند.

24- میزان عوارض ضد قیمت شکنی نباید از حاشیه قیمت شکنی بیشتر باشد. نرخ عوارض بر اساس محاسبه میزان اختصاص یارانه به هر واحد کالای صادراتی برخوردار از یارانه جبرانی نیز نباید از میزان یارانه خاص طرف صادر کننده بیشتر باشد.

25- نباید طول مدت تدبیر ضد قیمت شکنی یا جبرانی از زمان اعمال تدبیر مزبور از 5 سال تجاوز نماید و صرفاً مادامی که برای قیمت شکنی یا اختصاص یارانه که باعث لطمه می شود ضروری باشد، لازم الاجرا باقی می ماند. طول مدت تدبیر ضد قیمت شکنی یا جبرانی شامل دوره اجرای تدبیر موقت می باشد. دوره اجرای تدبیر ضد قیمت شکنی یا جبرانی برای دوره ای که از 5 سال بیشتر نخواهد بود می تواند از تاریخ آخرین بررسی که هم قیمت شکنی و هم لطمه (برای تحقیق ضد قیمت شکنی) یا هم اختصاص یارانه و هم لطمه (برای تحقیق تعرفه جبرانی) یا از تاریخ پایان بررسی نهایی تحت پوشش قرار گرفته است، تمدید شود. تصمیم برای تمدید تدبیر ضد قیمت شکنی یا جبرانی در صورتی می تواند اتخاذ شود که مقام های تحقیق کننده در بررسی هایی که پیش از تاریخ پایان تدبیر ضد قیمت شکنی و جبرانی بنا به اختیار خود یا بنا به درخواست صنعت داخلی یا از طرف آنها ظرف یک دوره متعارف پیش از آن تاریخ شروع می شود، تعیین نمایند که لغو این عوارض احتمالاً موجب تداوم یا طرح مجدد یارانه ها (در مورد تحقیقات عوارض جبرانی) یا قیمت شکنی (در مورد تحقیقات ضد قیمت شکنی) و لطمه خواهد شد.

26- طرف تحقیق کننده باید به طرف های ذینفع فرصت ارایه مدارک و دیدگاه های خود، از جمله فرصت پاسخ گویی به اظهارات طرف های ذینفع دیگر، را بدهد. در صورت درخواست، طرف تحقیق کننده باید برای تمام طرف های ذینفع این

فرصت را فراهم آورد تا با طرف‌هایی که منافع مغایر منافع آنها دارند، ملاقات کنند، به نحوی که دیدگاه‌های مخالف امکان طرح یابند و استدلال‌های متقابل ارایه شوند. طرف تحقیق‌کننده باید برای طرف‌های ذینفع اطلاعیه‌ای مبنی بر تعیین زمان و مکان ملاقات‌های مذکور و همچنین سوالات مورد بحث در ملاقات‌های مزبور را ارسال نماید.

27- باید به تمام طرف‌های ذینفع در تحقیق، در مورد اطلاعاتی که مقام‌ها لازم دارند اطلاع رسانی و به آنان فرصت زیادی برای ارایه مکتوب تمام مدارکی که با تحقیق مورد بحث مرتبط می‌دانند، داده شود. مدارکی که هر طرف ذینفع کتباً ارایه می‌کند، با رعایت الزام به حفظ اطلاعات محرمانه، باید فوراً در اختیار دیگر طرف‌های ذینفع شرکت‌کننده در تحقیق قرار گیرد. مقام‌ها به محض آغاز تحقیق، متن کامل درخواست مکتوب واصله را به صادرکنندگان شناخته شده و به مقام‌های طرف صادرکننده ارایه خواهند کرد و در صورت درخواست، باید آن را در اختیار دیگر طرف‌های ذینفع مورد نظر قرار دهند. در مورد الزام حفظ اطلاعات محرمانه، به نحو مقرر در بند (28)، باید توجه مقتضی مبذول گردد.

28- طرف‌ها بنا بر اقامه دلیل موجه، هرگونه اطلاعاتی را که ماهیتاً محرمانه باشد (برای مثال، بدین خاطر که افشای آن ممکن است مزیت رقابتی مهمی برای رقیب ایجاد کند یا افشای آن اثر سوء قابل توجهی بر ارایه کننده اطلاعات یا شخصی که اطلاعات از وی کسب شده، داشته باشد) یا توسط طرف‌ها برای تحقیق به صورت محرمانه ارایه شده باشد، به همان ترتیب محرمانه تلقی خواهند کرد. اطلاعات مزبور بدون اجازه مخصوص و مکتوب طرفی که آن را تسلیم نموده است برای شخص ثالث، افشا یا به وی منتقل نخواهد شد. طرف‌های تحقیق‌کننده، طرف‌های ذینفع ارایه دهنده اطلاعات را ملزم به ارایه خلاصه غیرمحرمانه آن خواهند کرد. این خلاصه‌ها باید به اندازه کافی با جزئیات همراه باشد تا امکان درک مناسب موضوع اطلاعات ارایه شده به صورت محرمانه را میسر نماید. در شرایط استثنایی، طرف‌های مذکور می‌توانند عدم امکان تخلیص اطلاعات مذکور را خاطر نشان کنند، در شرایط فوق، دلایل عدم امکان تخلیص باید ارایه گردد.

29- طرف تحقیق‌کننده باید به تمامی طرف‌های ذینفع در خصوص شروع تحقیقات، هر تشخیص مقدماتی یا نهایی، اعم از مثبت یا منفی، هر تصمیمی در خصوص قبول تعهدات قیمتی، فسخ چنین تعهداتی و لغو عوارض ضد قیمت شکنی قطعی، اطلاعیه‌ای عمومی صادر کند.

30- طرفی که قصد اعمال تدابیر ضد قیمت شکنی و جبرانی را دارد، پیش از این که تشخیص نهایی صورت گیرد، باید واقعیات اساسی تحت بررسی را که مبنای تصمیم‌گیری در خصوص اعمال یا عدم اعمال تدابیر قطعی است، به اطلاع تمام طرف‌های ذینفع برساند. این افشاگری باید زمانی انجام گیرد که طرف‌ها فرصت کافی برای دفاع از منافع خود را داشته باشند.

31- اطلاعیه عمومی در مورد آغاز تحقیق، باید متضمن اطلاعات کافی در موارد زیر باشد:

الف) زمان آغاز تحقیق؛

ب) توصیف دقیق کالای مورد تحقیق و طبقه‌بندی آن به موجب نظام کدگذاری و توصیف هماهنگ کالا؛

پ) مبنای ادعای قیمت شکنی در درخواست (در مورد تحقیق قیمت شکنی) یا توصیف روش یا روش‌های تحقیق (در مورد تحقیق تعرفه جبرانی)؛

ت) خلاصه عواملی که ادعای ایراد لطمه بر آن‌ها مبتنی است؛

ث) مهلت‌های زمانی برای طرف‌های ذینفع جهت ارایه مدارک، ابراز نظر و پاسخگویی به اظهارات سایر طرف‌های ذینفع؛

ج) نشانی محلی که اظهارات طرف‌های ذینفع و طرفی را که کالای وی تحت بررسی است بتوان به آنجا ارسال نمود؛

چ) نام، نشانی و شماره تماس مرجع صلاحیت‌دار تحقیق‌کننده.

32- طرف‌ها باید در مورد هر تشخیص مقدماتی یا نهایی، اعم از مثبت یا منفی، اطلاعیه‌ای عمومی را به همراه گزارشی جداگانه برای تمامی طرف‌های ذینفع ارسال نمایند که دربرگیرنده تمام یافته‌های اولیه و نهایی و نتایج تمام موضوعات مرتبط مورد اختلاف و حقوقی مرتبط با اطلاعیه مزبور باشد.

33- ضمن توجه مقتضی به الزام مربوط به حفظ اطلاعات محرمانه، اطلاعیه عمومی در خصوص تشخیص مقدماتی باید شامل موارد زیر باشد:

(الف) توصیف دقیق کالای موضوع تحقیق؛

(ب) زمینه‌های تشخیص مثبت واردات قیمت‌شکنی شده همراه با توضیح حاشیه قیمت‌شکنی و توضیح روش به کاررفته (در تحقیقات ضد قیمت‌شکنی)

(پ) زمینه‌های تشخیص مثبت واردات یارانه‌ای با توضیح وجود یارانه و ارایه میزان محاسبه شده یارانه به ازای هر واحد (در تحقیقات تدابیر جبرانی)

(ت) زمینه‌های تشخیص لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی یا خطر بروز آن یا تأخیر قابل ملاحظه در تأسیس صنعت داخلی؛
(ث) زمینه‌های ایجاد رابطه سببی میان واردات قیمت‌شکنی شده (در تحقیقات ضد قیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در تحقیقات تدابیر جبرانی) و لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی یا خطر بروز آن یا تأخیر قابل ملاحظه در تأسیس صنعت داخلی به همان ترتیب؛
(ج) ارایه دلایل لحاظ ضرورت تدابیر موقتی جهت جلوگیری از ایراد لطمه در طول دوره تحقیق؛

34- ضمن توجه مقتضی به الزام مربوط به حفظ اطلاعات محرمانه، اطلاعیه عمومی در خصوص هر گونه تشخیص نهایی باید شامل موارد زیر باشد:

(الف) توضیح نتایج تحقیق انجام شده توسط مقام‌های تحقیق‌کننده در راستای تشخیص نهایی؛

(ب) اشاره به واقعیاتی که تشخیص مزبور بر آن‌ها مبتنی بوده است؛

(پ) اطلاعات مندرج در بند (33) این ماده؛

(ت) دلایل قبول یا رد استدلال‌ات و درخواست‌های صادرکنندگان و واردکنندگان محصول مورد تحقیق.

ماده 3.3

تدابیر حفاظتی عمومی

1- جز مواردی که در این فصل به نحو دیگری پیش‌بینی شده است، هر طرف باید تدابیر حفاظتی را طبق قوانین خود اعمال نماید.

2- هر طرف فقط در صورتی می‌تواند یک تدبیر حفاظتی عمومی را در مورد یک محصول اعمال نماید که لطمه جدی به صنعت داخلی محصولات مشابه یا محصولات مستقیماً رقابتی شده یا خطر بروز آن را به دلیل واردات این محصول به قلمرو خود به مقادیر زیاد، چه به طور مطلق و چه نسبت به تولید داخلی، احراز کرده باشد.

3- برای مشخص کردن لطمه یا خطر آن، اصطلاح "صنعت داخلی" به طور کلی به معنای تولیدکنندگان محصولات مشابه یا محصولات مستقیماً رقابتی می‌باشد که در قلمرو یک طرف فعالیت می‌کنند یا تولیدکنندگانی که مجموع تولید محصولات مشابه یا مستقیماً رقابتی آن‌ها سهم عمده‌ای از کل تولید داخلی آن محصولات را تشکیل می‌دهد.

4- تدابیر حفاظتی عمومی باید در مورد محصولات وارداتی، صرف‌نظر از کشور صادرکننده، اعمال شود. علیرغم مواد 7.2 و 3.2 تدبیر حفاظتی عمومی می‌تواند در قالب سهمیه وارداتی باشد. اگر از سهمیه وارداتی استفاده شود این تدبیر نباید مقدار واردات را به پایین‌تر از سطح دوره اخیر که میانگین واردات در سه سال آخر نمونه‌ای است که آمار آن در دسترس است،

کاهش دهد، مگر آن که توجیه روشنی ارائه گردد، که برای جلوگیری از لطمه جدی یا رفع آن به سطح متفاوتی نیاز است. در مواردی که یک سهمیه به کشورهای عرضه‌کننده تخصیص می‌یابد، طرفی که تدبیر حفاظتی عمومی را اعمال می‌کند ممکن است در مورد تخصیص سهمی در سهمیه به دنبال توافق با طرف دیگری باشد که در عرضه محصول مربوط منافع قابل ملاحظه‌ای دارد. در مواردی که این روش به طور متعارف قابل اجرا نیست، طرف مربوط باید به طرف دیگر که دارای منافع قابل ملاحظه در عرضه محصول است بر اساس نسبت‌هایی از کل ارزش یا مقدار واردات آن کالا که توسط آن طرف در سه سال گذشته ارائه شده است، با در نظر گرفتن تمامی عوامل خاصی که ممکن است بر تجارت آن کالا موثر بوده یا باشد، سهم‌هایی را اختصاص بدهد. در مواردی که ایران درصدد اعمال تدبیر حفاظتی در قالب سهمیه واردات و تخصیص آن به کشورهای عرضه‌کننده است، چنین سهمیه‌های وارداتی باید برای هر یک از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا به صورت مجزا محاسبه و اعمال شود.

5- لطمه جدی به معنای وارد آمدن زیان عمده به وضعیت یک صنعت داخلی تلقی می‌گردد. طرف‌ها باید تدبیر حفاظتی را فقط تا حد لازم برای جلوگیری از لطمه جدی یا رفع آن اعمال نمایند. دوره اعمال تدبیر حفاظتی از 4 سال تجاوز نخواهد کرد، مگر این که تمدید شود.

6- بازه زمانی موضوع بند (5) را، مشروط بر تشخیص مراجع صلاحیتدار طرف واردکننده مبنی بر لزوم تداوم تدبیر حفاظتی برای جلوگیری از لطمه جدی یا رفع آن و مشروط بر رعایت مفاد بندهای (8) تا (12)، و وجود شواهدی مبنی بر حالت تعدیل صنعت مذکور، می‌توان تمدید نمود.

7- طرف‌ها می‌توانند فقط بعد از انجام تحقیق توسط مرجع صلاحیتدار، تدبیر حفاظتی را اعمال کنند. تحقیق مزبور باید شامل اطلاعات عمومی به تمام طرف‌های ذینفع و ایجاد امکان ارائه مدارک و دیدگاه‌ها برای آنها، از جمله فرصت پاسخ‌گویی به اظهارات سایر طرف‌ها، باشد. مرجع صلاحیتدار باید گزارشی را حاوی یافته‌ها و نتایج تمام امور موضوعی و حکمی مربوط منتشر کند.

8- طرف‌ها باید رویه‌های عادلانه، شفاف و کارآمد را در تحقیقات حفاظتی تضمین نمایند.

9- هر طرف باید موارد زیر را فوراً به طرف دیگر اطلاع‌رسانی نماید:

الف) آغاز تحقیقات حفاظتی؛

ب) کسب یافته‌های اولیه و (یا) نهایی در مورد لطمه جدی یا خطر بروز آن به دلیل افزایش واردات؛ و

پ) تصمیم‌گیری در خصوص اعمال یا تمدید یک تدبیر حفاظتی.

10- اطلاعات مربوط به آغاز تحقیق حفاظتی شامل موارد زیر می‌باشد:

الف) تاریخ آغاز تحقیق؛

ب) توصیف دقیق کالای موضوع تحقیق و طبقه‌بندی آن به موجب نظام کدگذاری و توصیف هماهنگ کالا؛

پ) بازه زمانی مورد تحقیق؛

ت) توضیحی در مورد دلایل آغاز تحقیق؛

ث) برنامه زمانبندی جلسات استماع عمومی و (یا) بازه زمانی برای درخواست استماع؛

ج) بازه‌های زمانی برای طرف‌های ذینفع جهت ارائه مدارک، ابراز نظر و پاسخ‌گویی به اظهارات سایر طرف‌های ذینفع؛

چ) نشانی محلی که درخواست و سایر مدارک مربوط به تحقیق را بتوان به آنجا ارسال نمود؛

ح) نام، نشانی و شماره تماس مرجع صلاحیتدار تحقیق‌کننده.

11- هر طرفی که قصد اعمال یا تمدید یک تدبیر حفاظتی را دارد، باید اطلاعات مربوط به موارد زیر را به طرف دیگر ارائه نماید:

الف) شواهدی مبنی بر لطمه جدی یا خطر بروز آن به واسطه واردات افزایش یافته؛

ب) توصیف دقیق کالای مورد بررسی؛

پ) توصیف دقیق تدبیر حفاظتی پیشنهاد شده؛

ت) تاریخ پیشنهادی جهت اجرای تدبیر؛

ث) طول دوره مورد انتظار و جدول زمانی جهت آزادسازی تدریجی؛

ج) فهرست کشورهای در حال توسعه معاف از تدابیر حفاظتی (در صورت قابل اعمال بودن)؛

چ) شواهدی مبنی بر این که صنعت مربوط در حال تعدیل است (در موارد تمدید تدبیر حفاظتی)؛

ح) تبیین مبنای تشخیص وجود شرایط بحرانی و این که تأخیر موجب ایجاد خسارتی غیرقابل جبران می‌گردد (در موارد تدابیر حفاظتی موقتی)

12- در اعمال تدابیر حفاظتی عمومی، طرف‌ها باید حاشیه ترجیح اعطایی به موجب این موافقت‌نامه را رعایت نمایند.

13- طرف‌ها باید فرصت‌هایی را جهت مشورت در خصوص اعمال تدابیر حفاظتی فراهم سازند.

ماده 4.3

تدابیر حفاظتی دوجانبه

1- چنانچه در نتیجه کاهش یا حذف عوارض گمرکی به موجب این موافقت‌نامه، واردات هر کالای دارای مبدأ مشخص در پیوست (1) این موافقت‌نامه از جانب هر طرف به قلمرو طرف دیگر در مقادیر به طور مطلق یا نسبت به تولید داخلی افزایش یابد و تحت شرایطی که منجر به لطمه جدی به تولید صنعت داخلی کالاهای مشابه یا مستقیماً رقابتی یا خطر بروز آن در قلمرو طرف واردکننده شود، طرف واردکننده می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، تدابیر حفاظتی دو جانبه را به میزانی که برای جبران لطمه وارده یا جلوگیری از بروز لطمه ضروری باشد، اعمال نماید.

2- تدبیر حفاظتی دو جانبه صرفاً در شرایطی اعمال می‌شود که مدارک واضحی مبنی بر لطمه جدی یا خطر بروز آن به دلیل واردات افزایش یافته وجود داشته باشد.

3- طرفی که قصد اعمال تدبیر حفاظتی دوجانبه به موجب این ماده را دارد باید فوراً و در هر مورد پیش از اعمال تدبیر، به طرف دیگر اطلاع‌رسانی نماید. این اطلاعیه باید حاوی تمامی اطلاعات مربوط، شامل شواهدی مبنی بر لطمه جدی یا خطر بروز آن به دلیل افزایش واردات، توصیف دقیق کالای مربوط و تدبیر پیشنهادی و همچنین تاریخ پیشنهاد شده برای اعمال تدبیر، طول دوره مورد انتظار و برنامه زمانبندی رفع تدریجی تدبیر در صورت مرتبط بودن، باشد.

4- به طرفی که ممکن است تحت تاثیر تدبیر مزبور قرار گیرد، باید معادل واردات، جبران به شکل آزادسازی تجاری به طرف مزبور پیشنهاد گردد. طرف مورد نظر باید ظرف 30 روز از تاریخ اطلاعیه موضوع بند (3) این ماده، به منظور تسهیل راه حل مورد توافق متقابل، اطلاعات ارائه شده را بررسی نماید. در صورت عدم چنین راه حلی، طرف واردکننده می‌تواند تدبیر حفاظتی دوجانبه را برای حل مشکل اعمال نماید و در صورت عدم توافق متقابل برای جبران، طرفی که نسبت به کالای آن تدبیر حفاظتی دوجانبه اعمال شده است می‌تواند تدبیر جبرانی اتخاذ نماید. تدبیر حفاظتی دو جانبه و تدبیر جبرانی باید فوراً به طرف دیگر اطلاع‌رسانی گردد. تدبیر جبرانی به طور معمول شامل تعلیق امتیازاتی است که به صورت قابل توجهی تاثیر تجاری معادل دارند یا امتیازاتی که به صورت قابل توجهی معادل با ارزش عوارض اضافی مورد انتظار از تدبیر حفاظتی دو جانبه است.

تدبیر جبرانی صرفاً برای حداقل دوره زمانی لازم برای دستیابی به تاثیرات تجاری معادل به صورت قابل توجه و در هر مورد فقط هنگامی اتخاذ می‌گردد که تدبیر حفاظتی دو جانبه به موجب بند (5) این ماده اجرا شده باشد. در صورت تحقق شرایط مذکور در بند (1) این ماده، طرف واردکننده می‌تواند تدبیر حفاظتی دو جانبه را در قالب افزایش نرخ عوارض گمرکی قابل اجرا برای کالای مربوط تا سطح لازم اعمال کند، به نحوی که از نرخ عوارض گمرکی اعمال شده ملل کامله الوداد که در زمان اتخاذ تدبیر حفاظتی دو جانبه قابل اعمال است بیشتر نشود.

5- تدبیر حفاظتی دو جانبه باید برای بازه زمانی کم‌تر از یک سال اعمال شود. بازه زمانی مزبور را، مشروط بر وجود شواهدی دال بر ضرورت تمدید دوره برای جبران یا جلوگیری از لطمه جدی یا خطر بروز آن و در حال تعدیل بودن صنعت ذیربط، می‌توان حداکثر تا یک سال تمدید نمود. هیچ یک از طرف‌ها نباید تدبیر حفاظتی دو جانبه را برای بازه زمانی برابر با بازه زمانی اجرای پیشین تدبیر مزبور، مجدداً برای همان کالا اعمال نماید.

6- با پایان تدبیر حفاظتی دو جانبه، نرخ عوارض گمرکی به نرخ قبلی باید باشد که در تاریخ پایان تدبیر مزبور لازم الاجرا بوده است.

7- تدابیر حفاظتی دو جانبه نباید در شش ماه اول بعد از لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه اعمال شود.

8- با توجه به تجارت دو جانبه هیچ طرفی برای یک کالای مشابه در زمان مشابه نمی‌تواند موارد زیر را اعمال کند:

(1) تدبیر حفاظتی دو جانبه و

(2) تدبیر حفاظتی به مفهوم ماده 3.3 این موافقت‌نامه .

ماده 3.5

اعمال تدابیر ضد قیمت‌شکنی و جبرانی

در راستای انجام تحقیقات ضد قیمت‌شکنی و تعرفه جبرانی و جریان رسیدگی‌های بعدی، ایران باید کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا را نه به طور کلی بلکه منفرداً به عنوان اتحادیه اقتصادی اوراسیا در نظر بگیرد و نباید تدابیر ضد قیمت‌شکنی و جبرانی را به طور کلی نسبت به واردات از مبدأ اتحادیه اقتصادی اوراسیا اعمال نماید. چنانچه یارانه در مفهوم ماده 3.2 برای تمامی کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا در سطح اتحادیه مزبور در دسترس باشد، ایران می‌تواند اتحادیه اقتصادی اوراسیا را به عنوان یک کل، لحاظ کند.

ماده 3.6

اطلاعیه‌ها

1- تمامی ارتباطات رسمی و اسناد مبادله شده میان طرف‌ها، در زمینه موضوعات تحت پوشش این فصل، باید بین مراجع صلاحیتدار طرف‌ها انجام گیرد.

2- طرف‌ها باید اطلاعات مربوط به اسامی و شماره تماس مراجع صلاحیتدار را ظرف 30 روز از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه به یکدیگر مبادله نمایند. طرف‌ها باید هرگونه تغییری در خصوص مراجع صلاحیتدار را فوراً به اطلاع یکدیگر برسانند.

ماده 3.7

همکاری

طرف‌ها باید همکاری در زمینه‌های زیر را تقویت نمایند:

الف) مجاری ارتباطی در رابطه با چاره‌کارهای تجاری (از جمله تحقیقات)؛

ب) همکاری و تبادل اطلاعات میان مقام‌های تحقیق‌کننده؛

پ) رویه و قوانین مرتبط با چاره‌کارهای تجاری.

فصل 4: موانع فنی فرا راه تجارت

ماده 1.4

اهداف

هدف این فصل عبارت است از: تسهیل تجارت کالا بین طرف‌ها از طریق:

الف) ارتقای همکاری درخصوص تصویب و اجرای استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق به منظور از میان برداشتن موانع فنی غیرضروری در تجارت؛

ب) ارتقای درک متقابل از استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق هر طرف؛

پ) تقویت تبادل اطلاعات مربوط به آماده‌سازی، تصویب و اجرای استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق بین طرف‌ها؛

ت) تقویت همکاری بین طرف‌ها در عرصه نهادهای بین‌المللی مرتبط با استانداردسازی و ارزیابی انطباق؛

ث) ایجاد چارچوبی برای تحقق این اهداف؛ و

ج) ارتقای همکاری در مسائل مرتبط با موانع فنی در تجارت.

ماده 2.4

حیطه شمول

1- تمام محصولات ذکر شده در پیوست (1) این موافقت‌نامه باید مشمول مقررات این فصل باشند.

2- این فصل باید دربارهٔ تمامی استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق طرف‌ها که ممکن است مستقیم یا غیرمستقیم بر تجارت کالا بین طرف‌ها تأثیر بگذارد، اعمال شود جز در موارد زیر:

الف) مشخصات خرید تهیه شده توسط نهادهای دولتی برای نیازهای تولیدی یا مصرفی نهادهای دولتی؛

ب) تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی مصرح در فصل (تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی) این موافقت‌نامه.

3- در این فصل، تمامی ارجاعات به مقررات فنی، استانداردها و رویه‌های ارزیابی انطباق باید به نحوی تفسیر شود که هرگونه اصلاحات مربوط به آن و هر ملحقات به قواعد یا پوشش کالایی آن‌ها را دربرگیرد، مگر اصلاحات و ملحقاتی که ماهیتاً جزئی باشند.

4- هر طرف مجاز است طبق این فصل، استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی‌های انطباق را تدوین، تصویب و اجرا کند.

ماده 3.4

تعاریف

1- اصطلاحات عمومی استانداردسازی و رویه‌های ارزیابی انطباق معمولاً، باید به همان معنایی باشد که در تعاریف پذیرفته شده در نظام سازمان ملل متحد و نهادهای بین‌المللی استانداردگذاری برای آن‌ها ذکر شده است و با توجه به فحوی آن و در پرتو هدف و منظور این فصل به کار خواهند رفت.

2- از نظر این فصل، معنای اصطلاحات زیر ملاک عمل می‌باشد:

الف) مقررات فنی: سندی است که مشخصات محصول یا فرآیندها و روش‌های تولید مربوط به آن‌ها از جمله مقررات اداری حاکم که رعایت آن الزامی است را معین می‌نماید. این سند همچنین ممکن است الزامات مربوط به واژگان، نمادها، بسته‌بندی، علامت‌گذاری یا برچسب زنی را که درمورد محصول، فرآیند یا روش تولید قابل اعمال هستند در برگیرد یا منحصرأ به آن‌ها پردازد.

یادداشت توضیحی: تعریف موجود در دستورالعمل شماره 2 ایزو/شورای اقتصادی بین المللی شامل تمامی موارد نبوده بلکه مبتنی بر نظام مشهور به "بلوک سازی" است.

ب) استاندارد: سند مصوب یک نهاد مورد تأیید که قواعد، رهنمودها یا مشخصات محصولات یا فرآیندها و روش های تولید مربوط به آنها که رعایت آنها اجباری نیست را برای استفاده مکرر و عمومی، مقرر می‌دارد. همچنین ممکن است الزامات مربوط به واژگان، نمادها، بسته بندی، علامت گذاری یا پرچسب زنی را که در مورد محصول، فرآیند یا روش تولید قابل اعمال هستند دربرگیرد یا منحصراً به آنها پردازد.

یادداشت توضیحی

اصطلاحات همان طور که در راهنمای شماره 2 ایزو/شورای اقتصادی بین المللی تعریف شده اند، محصولات، فرآیندها و خدمات را تحت پوشش قرار می‌دهند. این فصل، فقط به مقررات فنی، استانداردها و رویه های ارزیابی انطباق مرتبط با محصولات یا فرآیندها و روش های تولید می پردازد. استانداردهای مصرح در دستورالعمل شماره 2 ایزو/شورای اقتصادی بین المللی می توانند اجباری یا داوطلبانه باشد. از نظر این فصل، استانداردها به عنوان اسناد داوطلبانه است و مقررات فنی به عنوان اسناد الزامی تعریف شده است. استانداردهای تهیه شده توسط انجمن بین المللی استاندارد سازی مبتنی بر اجماع هستند. این فصل، اسنادی که مبتنی بر اجماع نیستند را نیز در برمی گیرد.

پ) رویه ارزیابی انطباق: هر رویه ای که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم برای تشخیص رعایت الزامات مقررات فنی و یا استانداردها به کار برود.

یادداشت توضیحی

رویه های ارزیابی انطباق از جمله شامل رویه های نمونه گیری، آزمایش و بازرسی، ارزیابی، و بررسی و اطمینان از انطباق، ثبت، تایید اعتبار و تصویب و نیز ترکیب آنها می شود.

ت) نهاد حکومت مرکزی: حکومت مرکزی، وزارتخانه ها و ادارات آن یا هر نهاد تحت کنترل دولت مرکزی در زمینه فعالیت مورد نظر.

ماده 4.4

تهیه، تصویب و اجرای مقررات فنی و رویه های ارزیابی انطباق

1- هر طرف تضمین خواهد کرد که از لحاظ مقررات فنی، نسبت به محصول وارده از قلمرو طرف دیگر، رفتاری اتخاذ شود که از رفتار متخذه در مورد محصولات مشابه دارای منشأ ملی و محصولات مشابهی که منشأ آنها کشور دیگری است، نامطلوبتر نباشد.

2- هر طرف باید عدم تهیه، تصویب و اجرای مقررات فنی در جهت ایجاد موانع غیرضروری در تجارت متقابل یا با چنین اثری، را تضمین کند. بدین منظور، مقررات فنی نباید از لحاظ تجاری محدودیتی را بیش از آنچه برای تحقق هدفی مشروع لازم است، با در نظر گرفتن خطرات ناشی از عدم تحقق، ایجاد کنند. این اهداف مشروع عبارتند از: الزامات امنیت ملی، جلوگیری از روش های خدعه آمیز، حفظ سلامتی یا ایمنی انسان و حفظ حیات و بهداشت حیوانات، نباتات یا محیط زیست. در ارزیابی این خطرات از جمله عوامل مربوط که باید مورد ملاحظه قرار گیرند، عبارتند از: اطلاعات علمی و فنی موجود، فناوری تولید مربوط یا مصارف نهایی تعیین شده برای محصولات.

3- چنانچه شرایط یا اهدافی که برای تصویب مقررات فنی مطرح شده اند، دیگر وجود نداشته باشند یا بتوان با تغییر شرایط یا اهداف به گونه ای برخورد کرد که از لحاظ تجاری محدودیت کمتری ایجاد شود، مقررات فنی حفظ نخواهد شد.

4- در مواردی که مقررات فنی الزامی است و استانداردهای بین المللی مربوط وجود داشته یا در شرف صدور باشد، طرفها از آنها یا بخش های مربوط باید به عنوان مبنای مقررات فنی خود استفاده کنند، مگر هنگامی که این استانداردهای بین المللی

یا بخش‌های مربوط، مثلاً به علت وجود عوامل جوی یا جغرافیایی تأثیرگذار یا مشکلات فناوری مهم، برای تحقق اهداف مشروعی که باید دنبال شوند، ابزاری غیر موثر و نامناسب باشند.

5- هر طرف باید تضمین دهد که به هنگام نیاز به صدور صریح گواهی انطباق با مقررات فنی یا استانداردها، نهادهای حکومت مرکزی در خصوص محصولات با منشأ قلمرو طرف دیگر، مقررات زیر را به کار می‌بندند:

1.5 رویه‌های ارزیابی انطباق به گونه‌ای تهیه، تصویب و اجرا می‌شود که در شرایط قابل مقایسه، دسترسی برای عرضه کنندگان محصولات مشابه با منشأ قلمرو طرف دیگر، از شرایطی که برای عرضه کنندگان محصولات مشابه دارای منشأ داخلی یا عرضه کنندگان محصولات مشابه که منشأ آن در هر کشور دیگری است، نامطلوب‌تر نباشد؛ دسترسی و حق عرضه کنندگان برای ارزیابی انطباق به موجب آیین کار از جمله امکان اجرای فعالیت‌های ارزیابی انطباق در محل تأسیسات و علامت سامانه را چنانچه در این رویه پیش‌بینی شده باشد، شامل می‌شود.

2.5 رویه‌های ارزیابی انطباق به منظور ایجاد موانع غیر ضروری فراراه تجارت دوجانبه، تهیه، تصویب و اجرا نمی‌شود. این بدان معنا است که رویه‌های ارزیابی انطباق نباید سخت‌گیرانه‌تر از حدی که برای ایجاد اطمینان کامل طرف واردکننده برای انطباق محصولات با مقررات فنی یا استانداردهای حاکم لازم است، با در نظر گرفتن مخاطراتی که عدم انطباق ایجاد می‌کند، سختگیرانه‌تر باشد یا سختگیرانه اجرا شود.

6- هر طرف در حین اجرای مفاد بند (5) باید اطمینان حاصل دهد که:

الف) رویه‌های ارزیابی انطباق در اسرع وقت صورت پذیرد و تکمیل شود و برای محصولات با منشأ قلمرو طرف دیگر، رفتاری نامطلوب‌تر نسبت به محصولات مشابه داخلی، اعمال نشود؛

ب) مدت اجرای استاندارد هر رویه ارزیابی انطباق منتشر می‌شود یا مدت رسیدگی پیش‌بینی شده در صورت درخواست، به متقاضی ابلاغ می‌گردد؛ مرجع صلاحیتدار مربوط پس از دریافت درخواست، کامل بودن مدارک را بررسی کرده و سریعاً، متقاضی را به طور کامل و دقیق از تمامی نقص‌ها مطلع می‌کند؛ مرجع صلاحیتدار در اسرع وقت، نتایج ارزیابی را به صورت تمام و کمال به متقاضی ارائه می‌نماید تا در صورت لزوم، تدابیر اصلاحی انجام پذیرد؛ در صورت درخواست متقاضی، حتی در صورت نقصان درخواست، مرجع صلاحیتدار باید تا حد امکان، ارزیابی انطباق را انجام دهد؛ و در صورت درخواست، متقاضی از روند رویه مطلع و به وی در خصوص هر گونه تأخیر پیش آمده، توضیحاتی ارائه می‌شود؛

پ) الزامات اطلاع رسانی به نسبتی که برای ارزیابی انطباق و تعیین هزینه‌ها لازم است، محدود می‌شود؛
ت) محرمانگی اطلاعات درباره محصولات داخلی که مبدأ آن‌ها در قلمرو طرف دیگر است یا در خصوص رویه‌های ارزیابی انطباق ارائه شده‌اند، به همان محصولات داخلی رعایت می‌شود به طوری که منافع تجاری مشروع حفظ می‌شود؛

ث) با در نظر گرفتن هزینه ارتباطات، حمل و نقل و دیگر هزینه‌های ناشی از اختلاف میان مکان تأسیسات متقاضی و نهاد ارزیابی انطباق، هر هزینه وضع شده برای ارزیابی انطباق کالاهای دارای منشأ قلمرو طرف دیگر باید برابر هر هزینه وضع شده برای ارزیابی انطباق کالاهای مشابهی باشد که منشأ داخلی دارند یا منشأ آن‌ها در هر کشور دیگری است.

ج) مکان تأسیسات مورد استفاده برای رویه‌های ارزیابی انطباق و انتخاب نمونه‌ها نباید به گونه‌ای باشد که برای متقاضیان یا کارگزاران آن‌ها، مشکل غیر ضروری ایجاد نماید.

چ) چنانچه پس از تشخیص انطباق محصول با استانداردها یا مقررات فنی حاکم، مشخصات آن تغییر کند، رویه ارزیابی انطباق برای حصول اطمینان از انطباق یا عدم انطباق محصول مورد نظر با استانداردها و مقررات فنی مربوط محدود می‌شود؛

ح) برای بررسی شکایات مربوط به اجرای رویه ارزیابی انطباق و، در صورت موجه بودن شکایت، برای تدبیر اصلاحی رویه‌ای وجود دارد.

7- مفاد بندهای (5) و (6) نباید مانع بررسی‌های متعارف طرف‌ها در قلمرو خود شود.

8- چنانچه نیاز به صدور گواهی انطباق کالاها با استانداردها یا مقررات فنی باشد و دستورالعمل یا توصیه‌نامه‌های مرتبط صادره از سوی نهادهای بین‌المللی استاندارد وجود داشته یا در شرف صدور باشد، طرف‌ها باید تضمین دهند که نهادهای حکومت مرکزی از موارد فوق یا از بخش‌های مرتبط آن‌ها، به عنوان مبنایی برای رویه‌های ارزیابی انطباق خود، استفاده نکنند، مگر در مواردی که چنین رهنمودها یا توصیه‌هایی یا بخش‌های مربوط به آن‌ها برای طرف‌ها، از جمله به دلایل زیر نامناسب باشد که در صورت درخواست، با توضیح مقتضی همراه خواهد بود: الزامات امنیت ملی؛ جلوگیری از اعمال خدعه‌آمیز؛ حفظ بهداشت یا ایمنی انسان‌ها، حیات یا بهداشت حیوان یا گیاه یا محیط‌زیست؛ عوامل جوی یا دیگر عوامل جغرافیایی بنیادی؛ مسائل فناورانه یا زیربنایی اساسی.

ماده 5.4

تأیید ارزیابی انطباق

1- هر طرف باید، در صورت امکان، بدون خدشه به مفاد بندهای (3) و (4)، پذیرش نتایج رویه‌های ارزیابی انطباق در طرف دیگر را تضمین نماید، حتی اگر این رویه‌ها با رویه‌های خود تفاوت داشته باشد، مشروط بر این که مجاب شود رویه‌های مزبور طبق مقررات فنی یا استانداردهای حاکمی است که معادل رویه‌های خود می‌باشد. به منظور دستیابی به تفاهم رضایت‌بخش متقابل، به‌خصوص در موارد زیر، ممکن است مشورت‌های پیشین ضرورت یابد:

الف) صلاحیت فنی کافی و مستمر نهادهای ارزیابی انطباق در طرف صادرکننده به نحوی که استمرار اعتبار نتایج ارزیابی انطباق قابل اطمینان باشد؛ در این خصوص، به تأیید رعایت رهنمودها و توصیه‌های مؤسسات بین‌المللی استاندارد - مثلاً از طریق تأیید صلاحیت - به عنوان شاخص صلاحیت فنی کافی، توجه خواهد شد؛

ب) تحدید قبول نتایج ارزیابی انطباق در موارد ارایه شده از سوی مؤسسات مشخص طرف صادرکننده.

2- طرف‌ها باید حتی الامکان اجرای مفاد بند (1) را با رویه‌های ارزیابی انطباق خود تضمین کنند.

3- طرف‌ها بنا به درخواست طرف دیگر ترغیب می‌شوند که تمایل خود را برای آغاز مذاکرات برای انعقاد موافقت‌نامه‌هایی در خصوص تأیید متقابل نتایج رویه‌های ارزیابی انطباق یکدیگر نشان دهند. آنها می‌توانند مقرر دارند که موافقت‌نامه‌های مزبور معیارهای موضوع بند (1) را تحقق بخشیده، و در خصوص امکانات بالقوه آن‌ها در زمینه تسهیل تجارت محصولات مربوط، رضایت متقابل را فراهم آورند.

4- هر یک از طرف‌ها به اعطای مجوز برای مشارکت نهادهای ارزیابی انطباق واقع در قلمرو طرف دیگر در رویه‌های ارزیابی انطباق خود در شرایطی که از شرایط نهادهای واقع در قلمرو آن‌ها یا قلمرو هر کشور ثالث نامطلوبتر نباشد، ترغیب می‌شوند.

ماده 5.4 مکرر

شفافیت

1- طرف‌ها اهمیت شفافیت در خصوص تدوین، تصویب و اجرای استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق را تأیید می‌نمایند.

2- هر طرف که در حال تهیه، تصویب یا اجرای مقررات فنی است که می‌تواند تأثیری عمده بر تجارت با طرف دیگر داشته باشد، باید به محض درخواست طرف دیگر، طبق مفاد بندهای (2) تا (4) ماده 4.4، دلائل توجیهی آن مقررات فنی را بیان کند. هرگاه مقررات فنی به دلیل یکی از اهداف مشروع موضوع بند (2) ماده 4.4 تهیه، تصویب یا اجرا شود و با استانداردهای بین‌المللی مربوط منطبق باشد، باید عدم ممانعت غیرضروری برای تجارت دو جانبه را نشان دهد.

3- طرف‌ها در صورت اقتضا به جای طرح یا خصوصیات توصیفی، مقررات فنی را بیشتر بر مبنای شرایط محصول از لحاظ کارکرد تعیین خواهند کرد؛

4- در صورت عدم وجود استانداردهای بین‌المللی مربوط یا عدم انطباق محتوای فنی مقررات فنی پیشنهادی با محتوای فنی استانداردهای بین‌المللی مربوط و عدم تأثیر چشمگیر اجرای مقررات فنی بر تجارت متقابل طرف‌ها، هر طرف باید:

(الف) در اولین فرصت مقتضی اطلاعیه‌ای را در نشریه‌ای منتشر کند، به نحوی که اشخاص ذینفع در طرف دیگر به منظور ارایه پیشنهاد مربوط به مقررات فنی خاص، بتوانند از آن آگاهی یابند؛

(ب) از طریق نقاط تماس تعیین‌شده، فهرست کالاهایی که قرار است تحت شمول مقررات فنی پیشنهادی قرار بگیرد و همچنین شرحی مختصر از اهداف و منطقی آن را به طرف دیگر اطلاع دهند. این اطلاعیه‌ها باید در اولین فرصت مقتضی، زمانی که هنوز امکان گنجاندن اصلاحات و در نظر گرفتن نظرات وجود دارد، صورت گیرد؛

(پ) بنا به درخواست، باید رونوشت یا مشخصات مقررات فنی پیشنهادی را به طرف دیگر ارایه و در صورت امکان، بخش‌هایی را که تفاوت عمده‌ای با استانداردهای بین‌المللی دارند مشخص کند؛

(ت) تا 60 روز پس از انتشار اطلاعیه بر اساس جزء (الف)، به طرف دیگر بدون هیچگونه تبعیض، اجازه دهند که نظراتی را کتبا ارایه نماید و در صورت درخواست، این نظرات را به بحث بگذارند و نظرات و نتیجه مکتوب این مباحثات را مدنظر قرار دهند.

5- در صورت عدم وجود دستورالعمل یا توصیه مربوط صادره توسط موسسه بین‌المللی استاندارد یا عدم مطابقت محتوای فنی رویه ارزیابی انطباق پیشنهادی با دستورالعمل‌ها و توصیه‌های مربوط صادره توسط موسسات بین‌المللی استاندارد و عدم تأثیر چشمگیر رویه ارزیابی انطباق بر تجارت با طرف، هر طرف باید:

(الف) در اولین فرصت مقتضی اطلاعیه‌ای را در نشریه‌ای به نحوی منتشر کند که اشخاص ذینفع در طرف‌های دیگر به منظور ارایه رویه ارزیابی انطباق خاص، بتوانند از آن آگاهی یابند؛

(ب) از طریق نقاط تماس تعیین‌شده، کالاهایی که قرار است تحت شمول رویه ارزیابی انطباق پیشنهادی قرار بگیرد و همچنین شرحی مختصر از هدف و منطقی آن را به طرف‌های دیگر اطلاع دهد. این اطلاعیه باید در اولین فرصت مقتضی، که هنوز امکان گنجاندن اصلاحات و در نظر گرفتن نظرات وجود دارد، صورت گیرد؛

(پ) بنا به درخواست، رونوشت یا مشخصات رویه پیشنهادی را به طرف دیگر ارایه و در صورت امکان، بخش‌های متفاوت با دستورالعمل‌ها یا توصیه‌های نهادهای استاندارد بین‌المللی را مشخص کند؛

(ت) تا 60 روز پس از انتشار اطلاعیه بر اساس جزء (الف)، بدون هیچگونه تبعیض، به طرف دیگر اجازه دهد که نظرات خود را به طور کتبی ارایه نماید و در صورت درخواست، این نظرات را به بحث بگذارد و نظرات و نتیجه مکتوب این مباحثات را لحاظ کند.

6- با رعایت مفاد مدخل بندهای (4) و (5)، در صورت بروز مشکلات اضطراری در زمینه حفظ ایمنی، بهداشت و محیط زیست یا امنیت ملی یا ایجاد تهدید بروز آن برای یک طرف، طرف مورد نظر می‌تواند تدابیر موضوع بندهای (4) و (5) را در صورت ضرورت حذف کند، مشروط بر این که طرف مزبور، به محض تصویب مقررات فنی و یا رویه ارزیابی انطباق:

(الف) فوراً طرف دیگر را از طریق نقاط تماس تعیین‌شده از مقررات فنی و یا رویه ارزیابی مطابقت خاص و کالاهایی که تحت شمول قرار می‌گیرند، به همراه شرح مختصری از هدف و منطقی مقررات فنی و یا رویه ارزیابی انطباق از جمله ماهیت مشکلات اضطراری مطلع نماید؛

(ب) در صورت درخواست، رونوشت مقررات فنی و یا رویه‌های ارزیابی انطباق را به طرف دیگر ارایه نماید؛

پ) بدون تبعیض، به طرف دیگر اجازه دهد که به صورت مکتوب نظرات خود را ارایه دهد و، در صورت درخواست، این نظرات را به بحث گذاشته، نظرات و نتیجه کتبی این مباحثات را لحاظ کند.

7- هر طرف باید انتشار سریع تمامی مقررات فنی و یا رویه‌های ارزیابی انطباق مصوب را تضمین نماید، یا، در غیر این صورت، به طریقی در دسترس قرار دهد که طرف‌های ذینفع در طرف دیگر بتوانند از آن‌ها آگاهی یابند.

8- طرف‌ها باید بازه زمانی 180 روز را بین انتشار مقررات فنی و لازم‌الاجرا شدن آن‌ها، در نظر بگیرند تا تولیدکنندگان در طرف صادرکننده، جز در شرایط اضطراری، فرصت تطبیق تولیدات یا روش‌های تولید خود را با الزامات طرف واردکننده، داشته باشند.

9- طرف‌ها باید بازه زمانی متعارفی را بین انتشار الزامات مربوط به رویه‌های ارزیابی انطباق و لازم‌الاجرا شدن آن‌ها در نظر بگیرند تا تولیدکنندگان در طرف صادرکننده جز در شرایط اضطراری فرصت تطبیق تولیدات یا روش تولید خود را با الزامات طرف واردکننده داشته باشند.

10- هر طرف باید ظرف 90 روز از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، طرف دیگر را از الزامات اجباری مربوط به واردات کالاهای احصایی در پیوست (1) مطلع سازد.

11- طرف‌ها باید تا حد امکان، تلاش کنند که تبادل اطلاعات به زبان انگلیسی باشد. متن قوانین و رویه‌های اصلی یا خلاصه آن‌ها در صورت درخواست باید به زبان انگلیسی ارایه گردد.

ماده 6.4

مشاوره

1- چنانچه اجرای روز به روز استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق بر تجارت بین طرف‌ها تأثیر بگذارد، هر طرف می‌تواند برای حل این موضوع، درخواست مشاوره بدهد. درخواست مشاوره باید به نقطه تماس طرف دیگر مقرر در ماده 8.4 این فصل ارایه شود.

2- هر طرف باید تمام تلاش خود را جهت ارایه نظر مثبت و سریع به هر درخواست مشاوره طرف دیگر در خصوص موضوعات مربوط به اجرای این فصل به کار گیرد.

3- چنانچه مسائل مشمول این فصل را نتوان با مشاوره حل و فصل یا روشن نمود، طرف‌ها می‌توانند با هدف مشخص کردن یک راه‌حل قابل اجرا و عملیاتی برای تسهیل تجارت، گروه کاری موردی را متشکل از نمایندگان طرف‌ها ایجاد کنند.

4- اگر هر طرف، درخواست طرف دیگر را برای ایجاد گروه کاری رد کند، باید در صورت درخواست، دلایل تصمیم خود را شرح دهد.

ماده 7.4

همکاری

1- برای ایجاد اطمینان از این که استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق، مانعی غیرضرور فرا راه تجارت کالا میان طرف‌ها ایجاد نکرده است، طرف‌ها باید در صورت امکان، در حوزه استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق با یکدیگر همکاری کنند.

2- همکاری به موجب بند (1) این ماده، شامل موارد زیر می‌شود:

الف) برگزاری هم‌اندیشی‌های مشترک برای ارتقای درک دوجانبه از استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق در هر طرف؛

ب) تبادل مقام‌های رسمی طرف‌ها با هدف آموزش؛

پ) تبادل اطلاعات در خصوص استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق؛

ت) تشویق نهادهای مسئول در حوزه استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق هر طرف به منظور همکاری در حوزه منافع مشترک؛

ث) همکاری علمی و فنی با هدف بهبود کیفیت مقررات فنی.

3- اجرای بند (2) این ماده منوط به در دسترس بودن منابع مالی اختصاصی و قوانین و مقررات خاص هر طرف است.

4- همکاری در حوزه موارد مرتبط با موانع فنی فرا راه تجارت را می‌توان از طریق روش‌هایی از جمله مذاکره از طریق مجاری مناسب، پروژه‌های مشترک و کمک‌های فنی انجام داد.

5- طرف‌ها می‌توانند با توافق مشترک، پروژه‌های مشترک، کمک‌های فنی و همکاری در حوزه استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق را در حوزه‌های منتخب انجام دهند.

6- طرف‌ها متعهد می‌شوند که نظرات موجود در حوزه مطالعه بازار و فعالیت‌های اجرایی در زمینه آن را که به موانع فنی فرا راه تجارت مربوط می‌شود، مبادله کنند.

7- هر طرف باید در صورت درخواست به پیشنهادهایی که طرف دیگر برای همکاری طبق این فصل ارائه می‌دهد توجه لازم را مبذول دارد.

8- به منظور ارتقای همکاری در چارچوب این فصل، طرف‌ها می‌توانند ترتیبات ویژه‌ای را برای موضوعات تحت شمول آن منعقد نمایند.

ماده 8.4

مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس

1- طرف‌ها باید مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس را تعیین کنند و اطلاعات حاوی نام مراجع صلاحیتدار تعیین شده و نقاط تماس، جزئیات تماس مقام‌های رسمی در مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس مزبور از جمله شماره تلفن و دورنگار، نشانی رایانامه و دیگر جزئیات مربوط را مبادله کنند.

2- طرف‌ها باید سریعاً یکدیگر را از هر گونه تغییر در مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس خود یا اصلاح اطلاعات مقام‌های رسمی مربوط آگاه سازند.

3- وظایف نقاط تماس به شرح زیر است:

الف) تسهیل تبادل اطلاعات بین طرف‌ها در خصوص استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق در پاسخ به تمامی درخواست‌های متعارف از سوی هر طرف برای اطلاعات مزبور؛

ب) ارجاع اعلام‌های هر طرف به مراجع قانونی مربوط

4- وظایف مراجع صلاحیتدار عبارتند از:

الف) نظارت بر اجرای این فصل؛

ب) تسهیل همکاری‌ها طبق ماده 7.4 این موافقت‌نامه، در صورت اقتضا؛

پ) رسیدگی سریع به هر موضوعی که در حین تدوین، تصویب، اجرا یا اعمال استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق برای هر طرف پیش می‌آید؛

ت) تسهیل مشاوره در زمینه هر موضوع ناشی از این فصل در صورت درخواست هر یک از طرف‌ها؛

ث) انجام هر تدبیر دیگری که به نظر طرف‌ها، در اجرای این فصل به آن‌ها کمک می‌کند؛ و

ج) انجام دیگر وظایف تعیین شده از سوی کارگروه مشترک.

فصل 5: تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی

ماده 1.5

اهداف

اهداف این فصل عبارت است از حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان یا گیاه در قلمرو طرف‌ها از طریق:

الف) تلاش برای حل مسائل مرتبط با تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی؛

ب) تقویت همکاری بین طرف‌ها و مراجع صلاحیتدار آن‌ها از جمله در زمینه تدوین و اجرای تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی؛ و

پ) تسهیل تبادل اطلاعات مرتبط با حوزه تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی و ارتقای دانش و درک نظام قانونی هر طرف.

ماده 2.5

تعاریف²⁶

1- در راستای اهداف این فصل:

الف) تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی عبارت است از هر تدبیر متخذه:

(1) برای حفاظت از حیات یا بهداشت حیوان یا گیاه در قلمرو هر طرف در مقابل خطرات ناشی از ورود، استقرار یا شیوع

آفات، بیماری‌ها، موجودات زنده ناقل بیماری یا عامل بیماری؛

(2) برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان یا حیوان در قلمرو طرف مورد نظر در مقابل خطرات ناشی از افزودنی‌ها،

آلودگی‌ها، سموم، یا موجودات زنده مسبب بیماری در مواد غذایی، نوشیدنی‌ها یا خوراک دام؛

(3) برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان در قلمرو طرف مورد نظر در مقابل خطرات ناشی از بیماری‌هایی که توسط

حیوانات، گیاهان یا محصولات مربوط به آن‌ها منتقل یا در مقابل ورود، استقرار یا شیوع آفات ایجاد می‌شوند؛

(4) برای جلوگیری یا تحدید خسارتی دیگر ناشی از ورود، ایجاد یا شیوع آفات در قلمرو طرف مربوط.

ب) تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی تمام قوانین، احکام، مقررات، الزامات و رویه‌ها از جمله ملاک‌ها، فرآیندها و روش‌های

تولید، آزمایش، بازرسی، رویه‌های گواهی و تصویب را شامل می‌گردد. ترتیبات قرنطینه‌ای از جمله الزامات مربوط به حمل و

نقل حیوانات یا گیاهان یا الزامات مربوط به مواد لازم برای بقای آن‌ها حین حمل و نقل، مقررات راجع به روش‌های آماری

مربوط، رویه‌های نمونه‌برداری و روش‌های ارزیابی خطر و الزامات مربوط به بسته‌بندی و برچسب‌زنی که به طور مستقیم به

سلامت غذایی مربوط می‌شود؛

پ) ناحیه عاری از آفت یا بیماری: یک ناحیه اعم از تمام یا بخشی از هر طرف یا تمام یا بخش‌هایی از چند طرف که مراجع

صلاحیتدار آن را مشخص می‌کنند و در آن آفت یا بیماری مشخصی وجود ندارد؛

ت) یک ناحیه عاری از آفت یا بیماری ممکن است محیط، محاط یا مجاور یک ناحیه - اعم از ناحیه‌ای واقع در بخشی از هر

طرف یا در منطقه جغرافیایی شامل بخش‌ها یا تمامی دو طرف - باشد که معلوم شود در آن آفت یا بیماری خاصی وجود دارد

اما تحت تدابیر کنترلی منطقه‌ای مانند ایجاد مناطق حفاظتی، نظارتی و حائل قرار دارد؛ مناطقی که آفت و بیماری مورد نظر در

آنجا مهار یا ریشه‌کن شده است؛

²⁶ - در راستای اهداف این تعاریف، "حیوان" ماهیان و حیوانات وحشی، "گیاه" جنگل‌ها و گیاهان وحشی، "آفات" علف‌های هرز و "آلاینده‌ها" آفت‌کش‌ها و داروهای دامپزشکی به جا مانده و مواد فرعی را در بر می‌گیرد.

ث) نواحی با شیوع کم آفت یا بیماری: یک ناحیه اعم از تمام یا بخشی از هر طرف یا تمام یا بخش‌هایی از دو طرف که بنا به تشخیص مراجع صلاحیتدار، در آن آفت یا بیماری مشخصی در سطحی محدود مشاهده شده و تدابیر موثر در جهت نظارت، کنترل یا ریشه‌کنی در آنجا اعمال می‌گردد؛

ج) تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی: تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی مانند قوانین، فرامین و احکام که عموماً قابل اعمال است.

چ) تعاریف تدوین شده سازمان‌های بین‌المللی: کمیسیون تنظیم مجموعه قوانین تغذیه (کدکس)، سازمان جهانی بهداشت دام (که از این پس "سازمان جهانی" نامیده می‌شود) و سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی که در چارچوب کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات فعالیت می‌کنند (که از این پس "کنوانسیون" نامیده می‌شوند) باید در اجرای این فصل با اعمال اصلاحات لازم به کار روند.

2- استانداردها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی به شرح زیر می‌باشد:

الف) در خصوص سلامت غذایی، استانداردها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های تعیین شده توسط کمیسیون تنظیم مجموعه قوانین تغذیه (کدکس)، درباره افزودنی‌های خوراکی، باقی‌مانده‌های داروهای دامپزشکی و آفت‌کش‌ها، آلاینده‌ها، روش‌های تجزیه و نمونه‌برداری و قوانین و دستورالعمل‌های مربوط به روش بهداشتی؛

ب) در خصوص بهداشت حیوانات و بیماری‌های حیوانی مشترک با انسان، استانداردها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های تدوین شده تحت نظارت سازمان جهانی؛

پ) در خصوص بهداشت گیاهی، استانداردها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی تدوین شده تحت نظارت دبیرخانه

کنوانسیون با همکاری سازمان‌های منطقه‌ای فعال در چارچوب کنوانسیون؛

ت) در خصوص مواردی که تحت شمول سازمان‌های فوق قرار نمی‌گیرند، استانداردها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های مناسب اعلامی سایر سازمان‌های بین‌المللی ذیربط برای مشارکت تمامی طرف‌ها باز است.

3- ارزیابی خطر، ارزیابی احتمال ورود، استقرار، یا شیوع آفت یا بیماری در قلمرو طرف واردکننده طبق تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی قابل اعمال، و ارزیابی عواقب بالقوه زیست‌شناختی و اقتصادی همراه با آن یا ارزیابی توان بالقوه اثرات منفی ناشی از وجود افزودنی‌ها، آلودگی‌ها، سموم یا موجودات زنده مسبب بیماری در مواد غذایی، نوشیدنی‌ها یا خوراک دام بر بهداشت انسان یا حیوان، انجام می‌گیرد.

4- سطح مناسب حفاظت بهداشتی یا بهداشت گیاهی، سطحی از حفاظت است که توسط طرف اتخاذکننده تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان یا گیاه در قلمرو خود، مناسب تلقی می‌شود. به گونه دیگر، طرف‌ها این مفهوم را «سطح قابل پذیرش خطر» می‌خوانند.

ماده 3.5

حیطه شمول

با توجه به محصولات احصایی در پیوست (1) این موافقت‌نامه، این فصل تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی طرف‌ها را که محتملاً به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر تجارت میان آنها تأثیر می‌گذارد، در بر می‌گیرد.

ماده 4.5

مقررات عمومی

1- طرف‌ها حق دارند تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی لازم برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان و گیاه را اعمال نمایند، مشروط بر این که تدابیر مزبور، با مفاد این فصل مغایر نباشد.

2- طرف‌ها باید تضمین کنند که:

الف) هر تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی، صرفاً به نسبتی که برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان و گیاه لازم است، بر اساس اصول علمی و با لحاظ دسترسی به اطلاعات علمی و شرایط منطقه‌ای مربوط، بدون وجود ادله علمی، اجرا می‌شود.

ب) هر تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی بر پایه یک ارزیابی خطر برای حیات یا سلامت انسان، حیوان یا گیاه باید متناسب با شرایط بوده و روش‌های ارزیابی خطر ایجاد شده توسط سازمان‌های بین‌المللی مربوط را لحاظ کند.

پ) در مواردی که شواهد علمی کافی نباشند، طرف‌های مربوط به طور موقت تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی اضطراری را بر پایه اطلاعات در دسترس، از جمله اطلاعاتی از سازمان‌های بین‌المللی مرتبط و همچنین تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی مورد استفاده به وسیله طرف‌های دیگر اتخاذ می‌کنند. در چنین شرایطی طرف‌ها باید در جستجوی اطلاعات ضروری بیشتر برای ارزیابی خطر عینی‌تر و بازنگری تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی طبق آن در یک بازه زمانی متعارف باشند.

ت) تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی آن‌ها، در شرایط یکسان یا مشابه، به صورت خودسرانه و غیرموجه بین طرف‌ها، از جمله بین قلمرو آنها و قلمرو طرف دیگر، تبعیض قائل نشوند.

3- با توجه به تدابیر خارج از شمول این فصل، مفاد آن نباید بر حقوق طرف‌ها به موجب فصل 4 راجع به موانع فنی فرا راه تجارت، اثر بگذارد.

ماده 5.5

معادل‌سازی

1- چنانچه طرف صادرکننده به طور عینی به طرف واردکننده ثابت نماید که تدابیر صادرکننده معادل تدابیر حفاظت بهداشتی یا بهداشت گیاهی طرف واردکننده است، طرف واردکننده تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی طرف صادرکننده را باید به عنوان معادل بپذیرد، حتی اگر تدابیر مزبور با تدابیر طرف واردکننده یا تدابیر مورد استفاده در کشورهای ثالث که محصول مشابهی را معامله می‌کنند، متفاوت باشد. بدین منظور، در صورت درخواست، به طرف واردکننده اجازه دسترسی متعارف جهت بازرسی، آزمایش یا سایر رویه‌های مربوط باید اعطا شود.

2- طرف‌ها در صورت درخواست، با هدف دستیابی به توافق‌های دوجانبه برای تأیید معادل بودن تدابیر مشخص بهداشتی یا بهداشت گیاهی، به مشورت خواهند پرداخت.

ماده 6.5

شفافیت

1- طرف‌ها اهمیت شفافیت در اجرای تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی را تأیید می‌نمایند؛ این امر از جمله - اما نه محدود به - تبادل به موقع اطلاعات در خصوص تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی مربوط آن‌ها را شامل می‌شود.

2- طرف‌ها باید تضمین نمایند که مقررات بهداشتی و بهداشت گیاهی پس از تصویب، در وبگاه‌های مراجع صلاحیتدار ایشان به نحوی منتشر شود که طرف‌های ذینفع بتوانند از آن مطلع شوند.

3- هر طرف باید تضمین دهد که در هر کدام یک از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا، کمیسیون اقتصادی اوراسیا و ایران، یک نقطه تماس مسئول ارایه پاسخ به تمام سوالات منطقی طرف‌های ذینفع و همچنین ارایه اسناد مربوط به موارد زیر، وجود دارد:

الف) هرگونه تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی مصوب یا پیشنهادی در قلمرو خود؛

ب) هرگونه رویه‌های کنترل و بازرسی، ترتیبات مرتبط با تولید و قرنطینه، رویه‌های تصویب حد قابل اغماض در مورد آفت کش‌ها و افزودنی‌های خوراکی که در قلمرو خود اجرا می‌شود؛

پ) رویه‌های ارزیابی خطر و عواملی که مدنظر قرار می‌گیرد و نیز تعیین سطح مناسب حفاظت بهداشتی و بهداشت گیاهی؛

ت) عضویت و مشارکت طرف یا نهادهای مربوط در قلمرو خود، در سازمان و نظام‌های بین‌المللی و منطقه‌ای مرتبط با بهداشت و بهداشت گیاهی و نیز عضویت و مشارکت در ترتیبات و توافق‌های دوجانبه و چندجانبه در حیطه شمول این موافقت‌نامه و متون و توافق‌ها و ترتیبات مذکور.

4- طرف‌ها باید تضمین کنند چنانچه نسخه‌ای از اسناد به وسیله طرف ذینفع درخواست شود، به استثنای هزینه ارسال، به همان قیمتی (در صورت وجود) که به اتباع²⁷ طرف مربوط عرضه می‌شود، ارایه گردد.

5- هرگاه یک استاندارد، رهنمود و یا توصیه‌ای بین‌المللی وجود نداشته باشد یا مقررات بهداشتی و یا بهداشت گیاهی پیشنهادی اساساً، شبیه مفاد یک استاندارد، رهنمود یا توصیه بین‌المللی نباشد و چنانچه این مقررات، تأثیری چشمگیر بر تجارت طرف دیگر یا طرف‌ها داشته باشد، طرف مزبور باید:

الف) از طریق نقاط تماس در خصوص این مقررات به طرف دیگر اطلاع‌رسانی کند؛

ب) در صورت درخواست، مشخصات یا نسخی از مقررات پیشنهادی را به طرف دیگر ارایه و، در صورت امکان، قسمت‌هایی را که اساساً از استاندارد، رهنمود یا توصیه‌های بین‌المللی مربوط عدول کرده‌اند، مشخص کند؛

پ) بدون تبعیض، زمانی متعارف برای اعلام نظر مکتوب طرف دیگر و بحث و بررسی این نظرات در صورت درخواست اختصاص داده و نظرات و نتیجه بحث و بررسی‌ها را مد نظر قرار دهد.

6- طرف‌ها باید بین انتشار تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی و لازم‌الاجرا شدن آن، فاصله زمانی متعارفی را مدنظر قرار دهند تا تولیدکنندگان طرف صادرکننده بتوانند با الزامات طرف واردکننده، تطبیق پیدا کنند؛ مگر در موارد اضطراری.

7- چنانچه برای هر طرف مشکل اضطراری حفاظت بهداشتی پیش آید یا خطر وقوع آن وجود داشته باشد، طرف مزبور می‌تواند از مراحل برشمرده در بند (6) این ماده، چنانچه لازم بدانند، صرف نظر کند، مشروط بر آن که:

الف) سریعاً طرف دیگر را از طریق نقاط تماس، از مقررات خاص و محصولات تحت شمول، به همراه توضیح مختصری درباره هدف و منطبق مقررات، از جمله ماهیت مشکل اضطراری، مطلع نماید؛

ب) در صورت درخواست، نسخه‌ای از مقررات را به طرف دیگر ارایه نماید؛

پ) به طرف‌های دیگر اجازه اعلام نظر مکتوب را بدهد و در صورت درخواست، نظرات مزبور را مورد بحث قرار داده، و نتیجه مباحثات را لحاظ کند.

8- طرف‌ها باید ظرف 90 روز از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، یکدیگر را از اطلاعات مربوط به تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی جاری یا تدابیری که قرار است اجرا شود، آگاه سازند.

9- طرف‌ها باید برای تبادل اطلاعات به زبان انگلیسی، کوشش کنند.

10- قوانین و مقررات اصلی یا خلاصه آن باید در صورت درخواست به زبان انگلیسی ارایه گردد.

ماده 7.5

انطباق با شرایط محلی

1- طرف‌ها بر این باورند که مفهوم انطباق با شرایط منطقه‌ای از جمله مناطق عاری از آفت یا بیماری و مناطقی با میزان کم شیوع آفت یا بیماری، از ابزار مهم تسهیل تجارت است.

²⁷ - هنگامی که در این موافقت‌نامه به "اتباع" اشاره می‌شود، در مورد قلمرو گمرکی مستقل طرف‌ها، اصطلاح مزبور به معنی اشخاصی، اعم از حقیقی یا حقوقی، است که در قلمرو گمرکی مزبور اقامت داشته یا یک موسسه صنعتی یا تجاری واقعی و فعال در آن قلمرو گمرکی دایر کرده‌اند.

2- طرف‌ها باید به هنگام تعیین مناطق مذکور، فاکتورهایی از قبیل اطلاعات طرف‌ها مبنی بر تأیید وضعیت عاری بودن یک منطقه از آفت و بیماری و کم بودن میزان شیوع آفت و بیماری در آنجا، نتایج حسابرسی، نظارت، بازرسی، اطلاعات ارایه شده از سوی سازمان جهانی و کنوانسیون و دیگر عوامل را مدنظر قرار دهند.

3- طرف صادرکننده‌ای که مدعی است نواحی واقع در قلمرو آن عاری از آفت یا بیماری یا نواحی با شیوع کم آفت یا بیماری است برای این که عیناً به طرف واردکننده نشان دهد که این نواحی به ترتیب عاری از آفت یا بیماری بوده یا نواحی با شیوع کم آفت یا بیماری هستند و به احتمال زیاد به همین صورت باقی خواهند ماند، باید شواهد لازم دال بر این امر را ارایه دهند. بدین منظور، در صورت درخواست، باید اجازه دسترسی متعارف جهت بازرسی، آزمایش و سایر رویه‌های مربوط به طرف واردکننده اعطا گردد.

ماده 8.5

نظارت و بازرسی

- 1- هر طرف می‌تواند نظارت و یا بازرسی را برای اطمینان از ایمن بودن محصولات انجام دهد.
- 2- طرف‌ها برای افزایش همکاری خود در حوزه نظارت‌ها یا بازرسی‌ها موافقت می‌کنند.
- 3- هر طرف در انجام نظارت با بازرسی باید استانداردها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی را لحاظ کند.
- 4- طرف نظارت یا بازرسی‌کننده، باید به طرف نظارت یا بازرسی‌شونده این فرصت را بدهد که در مورد نتایج این نظارت و یا بازرسی‌ها نظر بدهد.
- 5- جز در مواردی که دو طرف به نحو دیگری توافق کرده باشند، هزینه‌های صرف شده توسط طرف نظارت یا بازرسی‌کننده، بر عهده طرف نظارت یا بازرسی‌کننده است.

ماده 9.5

اسناد دال بر ایمنی

- 1- طرف واردکننده باید تضمین کند که الزامات اسناد تأییدکننده ایمنی محصولات (کالاهای) مورد معامله میان طرف‌ها فقط تا حد لازم برای حفاظت از جان یا سلامتی انسان‌ها، حیوان و یا گیاه اجرا می‌شود.
- 2- طرف‌ها باید در تدوین اسناد جهت تأیید ایمنی محصولات (کالاهای)، استانداردها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی را به نحو مناسبی لحاظ کنند.
- 3- طرف‌ها می‌توانند بر سر تدوین (تنظیم) اسناد دوجانبه جهت تأیید ایمنی محصولات (کالاهای) خاص یا گروهی از محصولات (کالاهای) مورد معامله بین طرف‌ها، موافقت کنند.
- 4- طرف‌ها باید به منظور تسهیل تجارت، استفاده از فناوری‌های الکترونیکی در اسناد تأیید ایمنی محصولات (کالاهای) را ترجیح کنند.

ماده 10.5

تدابیر اضطراری موقت

- 1- چنانچه هر طرف برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان و گیاه موضوع جزء (پ) بند (1) ماده 4.5 این موافقتنامه تدبیری اضطراری اتخاذ نماید، باید طرف دیگر را در اسرع وقت از تدبیر مزبور مطلع کند. طرفی که تدبیری اضطراری را اتخاذ نماید، باید اطلاعات مرتبطی را که طرف دیگر ارایه داده است، لحاظ کند.
- 2- جز در مواردی که دو طرف به نحو دیگری توافق کرده باشند، در صورت درخواست هر یک از طرف‌ها، مراجع صلاحیتدار مربوط باید در اسرع وقت در مورد تدابیر اضطراری نشست مشورتی برگزار کنند.

ماده 11.5

نقاط تماس و تبادل اطلاعات

- 1- طرف‌ها باید یکدیگر را از نقاط تماس برای ارایه اطلاعات طبق این فصل، و مراجع صلاحیتدار تعیین شده خود، مسئول امور تحت شمول این فصل و حوزه‌های مسئولیت مراجع صلاحیتدار مزبور آگاه سازند.
- 2- طرف‌ها باید یکدیگر را از هر تغییر در نقاط تماس خود یا هر تغییر عمده در ساختار یا صلاحیت مراجع صلاحیتدار خود آگاه سازند.
- 3- طرف‌ها باید از طریق نقاط تماس خود، به موقع یکدیگر را از موارد زیر به صورت مکتوب آگاه سازند:
الف) از هر مسأله مهم تأثیرگذار بر تجارت بین طرف‌ها در زمینه امنیت غذایی یا تغییر در وضعیت بهداشت گیاهی و حیوانی، بیماری یا آفت در قلمرو خود؛
ب) از هر تغییر در چارچوب‌های حقوقی یا دیگر تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی.
- 4- طرف‌ها باید از طریق نقاط تماس خود، یکدیگر را از موارد نظام‌مند یا چشمگیر عدم انطباق با تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی آگاه ساخته، اسناد مربوط دال بر تأیید این عدم انطباق را مبادله نمایند.

ماده 12.5

همکاری

- 1- طرف‌ها برای همکاری جهت تسهیل اجرای این فصل با یکدیگر توافق می‌نمایند.
- 2- طرف‌ها باید در اجرای مفاد این فصل، در پی یافتن فرصت‌هایی برای همکاری بیشتر، همیاری و تبادل اطلاعات در زمینه مسائل بهداشتی و بهداشت گیاهی مورد علاقه متقابل منطبق با مفاد این فصل باشند. این فرصت‌ها می‌تواند طرح‌های تسهیل تجارت و کمک‌های فنی را شامل شود.
- 3- طرف‌ها می‌توانند برای ارتقای همکاری در چارچوب این فصل، ترتیبات موردی را در حوزه تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی منعقد کنند.

ماده 13.5

مشاوره

- 1- چنانچه یک طرف بر این نظر باشد که یک تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی، بر تجارت با طرف دیگر تأثیر می‌گذارد، می‌تواند برای حل و فصل این موضوع، از طریق نقاط تماس مربوط درخواست مشورت کند.
- 2- هر طرف باید به موجب محتوای این فصل، در صورت درخواست طرف دیگر، انجام مشورت را با هدف حل موضوعات پیش آمده به موجب این فصل در نظر بگیرد.
- 3- در مواردی که هر یک از طرف‌ها بر این باور باشد که مسأله را نمی‌توان طبق این ماده از طریق مشورت حل و فصل نمود، حق پیگیری حل و فصل را از طریق ساز و کار حل و فصل اختلاف، مقرر در فصل 8 این موافقت‌نامه، خواهد داشت.

فصل 6: قواعد مبدأ بخش اول - مقررات عمومی

ماده 1.6

حیطه شمول

قواعد مبدأ موضوع این فصل فقط به منظور اعطای تعرفه ترجیحی طبق این موافقت‌نامه باید اعمال شود.

ماده 2.6

تعاریف

در راستای اهداف این فصل:

الف) "آبزی پروری" به معنی پرورش موجودات آبزی از جمله ماهی، نرم‌تنان، سخت‌پوستان، سایر بی‌مهرگان آبزی و گیاهان آبزی، از مواد خام مانند تخم‌ماهی، بچه ماهی، ماهی آزاد و لارو، با مداخله در فرایند پرورش یا رشد آن‌ها نظیر ذخیره منظم، تغذیه یا حفاظت در مقابل صیادان برای افزایش تولید است؛

ب) "نهاد مجاز" به معنی مرجع صلاحیتدار منصوب هر طرف جهت صدور گواهی مبدأ به موجب این موافقت‌نامه است؛

پ) "ارزش سی‌آی‌اف" به معنی ارزش کالاهای وارد شده است که شامل هزینه حمل و بیمه تا بندر یا محل ورود به کشور واردکننده طبق اصطلاحات تجاری بین‌المللی رایج ("اینکوترمز") به استثنای مالیات‌های داخلی که ممکن است هنگام صادرات محصول بازپرداخت گردد.

ت) "محموله" به معنی کالاهایی است که به صورت همزمان توسط یک یا چند سند حمل و نقل از سوی صادرکننده برای دریافت‌کننده و نیز کالاهایی که توسط یک فاکتور واحد، فرستاده می‌شود؛ یا به عنوان اثاثیه شخص عبورکننده از مرز منتقل می‌شود.

ث) "صادرکننده" به معنی شخص ثبت شده در قلمرو طرفی است که کالاها از آنجا توسط شخص مزبور صادر گردیده است؛ ج) "ارزش تحویل در محل کار (ای‌ایکس‌دبلیو)" طبق اصطلاحات تجاری بین‌المللی رایج ("اینکوترمز") به معنی قیمت پرداخت شده به تولیدکننده برای کالا در طرفی است که آخرین کار یا فرآوری در آنجا صورت گرفته است، به استثنای مالیات‌های داخلی که ممکن است هنگام صادرات محصول بازپرداخت گردد؛

چ) "واردکننده" به معنی شخص ثبت شده در قلمرو طرفی است که کالاها از آنجا توسط شخص مزبور وارد گردیده است؛

ح) "مواد" به معنی هر ماده یا ماده اصلی از جمله ترکیبات، مواد اولیه، مواد تشکیل دهنده یا قسمت‌هایی است که در تولید کالاها مصرف شده یا مورد استفاده قرار می‌گیرند. یا به طور فیزیکی با کالاها ترکیب شده یا در فرآیند تولید کالاهای دیگر به کار گرفته می‌شود؛

خ) "کالاهای فاقد مبدأ" یا "مواد فاقد مبدأ" به معنی کالاها یا موادی است که واجد شرایط احراز معیار تعیین مبدأ این فصل نباشند؛

د) "کالاهای دارای مبدأ" یا "مواد دارای مبدأ" به معنی مواد و کالاهایی است که واجد شرایط احراز معیار تعیین مبدأ این فصل است؛

ذ) "تولیدکننده" به معنی شخصی که در قلمرو هر طرف تولید را انجام می‌دهد؛

ر) "تولید" به معنی روش‌های به دست آوردن کالاها از جمله پرورش گیاهان، معدن‌کاری، برداشت کردن، پرورش دام، تولید نسل، استخراج، گردآوری، تله‌گذاری، ماهیگیری، شکار، ساخت، فرآوری یا سرهم کردن این کالاها است؛ و

ز) "مرجع تأیید" به معنی مرجع صلاحیتدار دولتی منصوب هر طرف است که تدابیر تأیید را انجام می‌دهد.

ماده 3.6

معیار تعیین مبدأ²⁸

در راستای اهداف این فصل، در صورتی کالاها به عنوان کالاهای دارای مبدأ یک طرف محسوب می‌شوند که:

(الف) به نحو مقرر در ماده 4.6 این موافقت‌نامه به طور کامل در هر طرف به دست آمده یا تولید شده باشد؛ یا

(ب) صرفاً از مواد دارای مبدأ هر طرف یا طرف‌ها به طور کامل در یک طرف یا طرف‌ها تولید شده باشد؛ یا

(پ) با استفاده از مواد فاقد مبدأ در هر طرف تولید شده باشد، مشروط بر آن که ارزش افزوده محتوای آن طرف کمتر از 50 درصد ارزش تحویل در محل کار (ای‌ایکس‌دبلیو) نباشد، به استثنای مواردی که معیار تعیین مبدأ خاص در پیوست (1) این موافقت‌نامه برای کالاهای مزبور بیان شده است.

ماده 4.6

کالاهایی که به طور کامل تولید شده یا به دست آمده‌اند

در راستای اهداف ماده 3.6 این موافقت‌نامه، کالاهای زیر به عنوان کالاهای به طور کامل تولید شده یا به دست آمده در هر طرف شناخته خواهد شد:

(الف) گیاهان و محصولات گیاهی، از جمله میوه، انواع توت‌ها، گل‌ها، سبزیجات، درختان، جلبک دریایی، قارچ‌ها و گیاهان زنده که در قلمرو هر طرف پرورش داده، برداشت، چیده یا جمع‌آوری شده‌اند؛

(ب) حیوانات زنده متولد شده و پرورش یافته در قلمرو هر طرف؛

(پ) تولیدات ناشی از حیوانات زنده در قلمرو هر طرف؛

(ت) تولیدات ناشی از گردآوری، شکار، تله‌گذاری، ماهیگیری، پرورش، بارآوردن و پرورش آبزیان در قلمرو هر طرف؛

(ث) مواد معدنی و موادی که در طبیعت وجود دارند، که از هوا، خاک، آب‌ها، بستر دریا یا زیر بستر دریا در قلمرو هر طرف استخراج یا برداشت می‌شوند؛

(ج) تولیدات ناشی از ماهیگیری در دریا و سایر تولیدات دریایی به دست آمده از آب‌های آزاد بر اساس حقوق بین‌الملل توسط یک شناور ثبت شده در هر طرف که تحت پرچم آن طرف تردد می‌کند؛

(چ) کالاهایی که در کشتی‌های کارخانه‌دار ثبت شده در هر طرف که تحت پرچم آن طرف تردد می‌کند، صرفاً از محصولات موضوع جزء (ج) این ماده تولید شده‌اند؛

(ح) ضایعات و قراضه‌های ناشی از تولید و مصرف انجام شده در قلمرو هر طرف، مشروط بر این که این کالاها فقط مختص بازیافت مواد اولیه باشند؛

(خ) کالاهای مورد استفاده جمع‌آوری شده در قلمرو هر طرف، مشروط بر این که این کالاها فقط مناسب بازیافت مواد اولیه باشند؛

(د) کالاهای تولید شده در عرشه فضای خارج سفینه‌های فضایی، مشروط بر این که این سفینه‌ها در یک طرف ثبت شده باشند؛

و

(ذ) کالاهایی که در قلمرو هر طرف صرفاً از کالاهای موضوع جزء های (الف) تا (د) این ماده به دست آمده یا تولید شده باشند.

²⁸ - معیار مبدأ مصرح در این ماده صرفاً در راستای پذیرش تعرفه ترجیحی در چارچوب موافقت‌نامه موقت قابل اعمال است.

ماده 5.6

محتوای ارزش افزوده

در راستای اهداف این فصل و قواعد خاص کالای مشخص شده در پیوست (1) این موافقت‌نامه، فرمول محاسبه محتوای ارزش افزوده (که از این پس "وی‌ای‌سی" نامیده می‌شود) به شرح زیر است:

$$\frac{\text{EXW value} - \text{Value of Non - Originating Materials}}{\text{EXW value}} \times 100\%$$

که ارزش مواد فاقد مبدأ عبارت خواهد بود از:

الف) ارزش "سی آی اف" مواد در زمان ورود کالا به قلمرو هر طرف: یا

ب) اولین قیمت قابل تعیین پرداخت شده یا قابل پرداخت برای مواد فاقد مبدأ در قلمرو طرفی که کار یا فرآوری در آن انجام می‌گیرد.

وقتی تولیدکننده کالاها در قلمرو هر طرف، مواد فاقد مبدأ را در قلمرو آن طرف بدست می‌آورد، ارزش این مواد هزینه‌های حمل، بیمه، بسته‌بندی و هزینه‌های جانبی دیگر در انتقال این مواد از محل عرضه‌کننده تا محل تولید را شامل نمی‌شود.

ماده 6.6

کار یا فرآوری ناکافی

1- عملیات زیر که صرفاً به خودی خود یا در ترکیب عملیات آنها با یکدیگر برای تطابق با الزامات ماده 3.6 این موافقت‌نامه انجام شده‌اند، کافی محسوب نخواهند شد:

الف) حفظ عملیات به منظور حصول اطمینان از این که محصول شرایط خود را هنگام حمل و انبارداری حفظ می‌کند؛
ب) انجماد یا ذوب کردن؛

پ) بسته‌بندی و بسته‌بندی مجدد؛

ت) شستن، پاک کردن، گرد و غبار زدایی، اکسید کردن، روغنکاری، رنگ کاری یا پوشش‌های دیگر؛

ث) اتوکشی یا صاف کردن منسوجات؛

ج) رنگ آمیزی، واکس زدن، صیقل دادن، روغنکاری؛

چ) سبوس‌گیری، سفید کردن جزئی یا کلی، جلا دادن، لعاب‌دار کردن غلات و برنج؛

ح) عملیات رنگ کردن شکر یا جبه‌سازی قند؛

خ) کندن پوست و درآوردن هسته‌ها و پوسته‌ها از میوه‌ها، آجیل و سبزیجات؛

د) تیز کردن و آسیاب کردن؛

ذ) برش دادن؛

ر) الک، غربالگری، مرتب نمودن، دسته‌بندی؛

ز) قرار دادن در بطری‌ها، قوطی‌ها، فلاسک‌ها، شیشه‌ها، کیسه‌ها، جعبه‌ها، نصب کردن روی صفحه یا تخته و تمامی دیگر عملیات بسته‌بندی؛

ژ) الصاق یا چاپ علائم، برجسب‌ها و سایر نشانه‌های شناسایی مشابه روی محصولات یا بسته‌بندی آنها؛

س) مخلوط کردن محصولات (اجزاء) که به اختلاف کافی محصولات از اجزای اصلی منجر نمی‌شود؛

ش) سرهم کردن ساده محصولات یا از هم جداسازی محصولات به قطعات؛
ص) ذبح حیوانات، تقسیم‌بندی گوشت.

2- در راستای اهداف بند (1) این ماده، "ساده" به فعالیت‌هایی اطلاق می‌شود که نیازی به مهارت‌ها یا ماشین‌آلات خاص، تعمیرکاری یا تجهیزات ویژه فعالیت‌های تعیین شده برای انجام این فعالیت‌ها ندارد.

ماده 7.6

قاعده تجميع مبدأ

بدون خدشه به ماده 3.6 این موافقت‌نامه، کالاها یا مواد دارای مبدأ هرطرف که به عنوان نهاده در تولید یک محصول در طرف دیگر به کار می‌رود، به عنوان مواد دارای مبدأ طرفی تلقی خواهد شد که آخرین عملیات غیر از عملیات موضوع بند (1) ماده 6.6 این موافقت‌نامه در آن صورت گرفته است. مبدأ چنین موادی باید با گواهی مبدأ صادره (فرم سی‌تی 3) توسط مراجع صلاحیتدار تأیید شود.

ماده 8.6

قاعده حداقل شرایط احراز مبدأ

1- کالاهایی که مشمول تغییر در طبقه‌بندی تعرفه‌ای طبق پیوست (1) این موافقت‌نامه نیستند، در صورتی واجد شرایط مبدأ تلقی می‌شوند که:
الف) ارزش تمام مواد فاقد مبدأ که در تولید کالا مورد استفاده قرار گرفته‌اند و مشمول تغییر لازم در طبقه‌بندی تعرفه‌ای نیستند، کمتر از پنج درصد ارزش تحویل در محل کار چنین کالاهایی باشد، و مشروط بر این که چنین موادی برای تولید این کالاها ضروری باشد؛ و
ب) کالاها همه الزامات مرتبط به این فصل را رعایت کنند.
2- ارزش مواد موضوع جزء (الف) بند (1) این ماده باید در ارزش مواد فاقد مبدأ، برای هرگونه الزامات قابل اعمال محتوای ارزش افزوده درج شود.

ماده 9.6

حمل مستقیم

1- رفتار تعرفه ترجیحی طبق این فصل به کالاهای دارای مبدایی اعطا می‌گردد که این کالاها به طور مستقیم از قلمرو طرف صادرکننده به قلمرو طرف واردکننده حمل شود.
2- علیرغم بند (1) این ماده، کالاهای دارای مبدأ ممکن است که از قلمرو کشورهای ثالث حمل شود، مشروط بر این که:
الف) گذر از قلمرو کشورهای ثالث بنا به دلایل جغرافیایی یا صرفاً در ارتباط با الزامات حمل و نقل صورت گرفته باشد؛
ب) این کالاها در آنجا وارد جریان تجارت یا مصرف نشده باشند؛ و
پ) این کالاها در آنجا تحت هیچ عملیاتی به جز تخلیه و بارگیری مجدد، انبار کردن یا هر عملیات ضروری تعیین شده برای حفظ شرایط خود، قرار نگرفته باشند.
3- متقاضی باید مدارک مستند مقتضی را که مبتنی بر رعایت شرایط مندرج در بند (2) این ماده است، به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده تسلیم کند. این مدارک با تسلیم موارد زیر باید به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ارائه شود:
الف) اسناد حمل پوشش دهنده گذر کالا از قلمرو یک طرف به قلمرو طرف دیگر شامل موارد زیر:
(1) تعریف دقیقی از کالاها؛
(2) تاریخ تخلیه و بارگیری مجدد کالا (اگر اسناد حمل و نقل، تاریخ تخلیه و بارگیری مجدد کالا را نداشته باشد، باید علاوه بر اسناد حمل و نقل، سند پشتیبان دیگری حاوی این اطلاعات ارائه شود)؛ و

(3) در صورت امکان :

- نام کشتی‌ها یا سایر وسایل حمل مورد استفاده؛

- تعداد بار گنج‌ها؛

- شرایطی که طبق آن‌ها کالاها در کشور گذر ثالث در شرایط مناسب باقی مانده‌اند؛

- نشانه‌های مقام‌های گمرکی کشور گذر؛ و

(ب) سیاهه تجاری مرتبط با کالاها.

4- درخواست کننده می‌تواند اسناد پشتیبان دیگری در اثبات رعایت الزامات مفاد بند (2) این ماده را تسلیم کند.

5- اگر اسناد حمل قابل ارایه نباشد، باید یک سند صادر شده توسط مقام‌های گمرکی کشور گذر ثالث که تمام اطلاعات موضوع جزء (الف) بند (3) این ماده را در بر داشته باشد، ارایه شود.

6- چنانچه متقاضی نتواند مدارک مستند حمل مستقیم را به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ارایه کند، رفتار ترجیحی تعرفه‌ای نباید به آن اعطا شود.

ماده 6.10

مواد بسته‌بندی شده برای خرده فروشی

1- چنانچه مواد بسته‌بندی و ظروفی که کالاها برای خرده فروشی در آن بسته‌بندی می‌شوند، با کالاها طبقه‌بندی شوند، نباید در تعیین این که آیا تمام مواد فاقد مبدأ مورد استفاده در تولید آن کالاها دستخوش تغییر مربوط در طبقه‌بندی تعرفه‌ای مندرج در پیوست (1) این موافقت‌نامه شده‌اند، مد نظر قرار گیرد.

2- علی‌رغم مفاد بند (1) این ماده در تعیین این که آیا کالاها الزامات محتوای ارزش افزوده را رعایت نموده‌اند، ارزش بسته‌بندی مورد استفاده برای خرده فروشی حسب مورد به عنوان مواد دارای مبدأ یا فاقد مبدأ، در محاسبه محتوای ارزش افزوده کالاها در نظر گرفته خواهد شد.

ماده 6.11

بسته‌بندی کردن مواد برای حمل

مواد بسته‌بندی و ظروفی که کالاها صرفاً برای حمل در آن‌ها بسته‌بندی می‌شوند از نظر احراز این که آیا آن کالاها دارای مبدأ هستند یا نیستند، نباید مورد بررسی قرار گیرند.

ماده 6.12

لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزار و مواد آموزشی یا اطلاعاتی

1- در تعیین این که آیا کالاها، تغییر در الزامات طبقه‌بندی تعرفه‌ای موضوع پیوست (1) این موافقت‌نامه را محقق کرده‌اند یا خیر، لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا اطلاعاتی که بخشی از تجهیزات معمولی است و در ارزش تحویل در محل کار آن درج شده، یا این که به طور جداگانه فاکتور نشده‌اند، باید به عنوان بخشی از کالاهای مورد بحث در نظر گرفته شده و نباید در تعیین این که آیا کالاها واجد شرایط مبدأ هستند یا خیر، در نظر گرفته شوند.

2- علی‌رغم بند (1) این ماده، در تعیین این که آیا کالاها، الزامات محتوای ارزش افزوده را محقق کرده‌اند یا خیر، ارزش لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا اطلاعاتی ممکن است حسب مورد به عنوان مواد دارای مبدأ یا فاقد مبدأ در محاسبه محتوای ارزش افزوده لحاظ شوند.

3- این ماده فقط در مواردی اعمال می‌شود که :

(الف) لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها، مواد آموزشی یا اطلاعاتی ارایه شده همراه با کالاها، به طور جداگانه از این کالاها فاکتور نمی‌شوند؛ و

ب) مقادیر و ارزش لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا سایر اطلاعات مواد ارایه شده با کالاها، برای کالاهای مزبور متداول است.

ماده 6.13

مجموعه‌ها

مجموعه‌ها، همانطور که در قاعده عمومی 3 تفسیر نظام هماهنگ، تعریف شده، زمانی که تمامی اجزای محصولات دارای مبدأ باشند به عنوان محصولات دارای مبدأ محسوب می‌شوند. با این وجود زمانی که یک مجموعه، ترکیبی از محصولات دارای مبدأ و فاقد مبدأ باشد، آن مجموعه به شرطی که ارزش محصولات فاقد مبدأ کمتر از 15 درصد از ارزش تحویل در محل کار این مجموعه باشد، به عنوان یک کل دارای مبدأ تلقی می‌شود.

ماده 6.14

عناصر خنثی

به منظور تعیین این که آیا یک کالا دارای مبدأ است، مبدأ عناصر خنثای زیر که ممکن است در تولید آن استفاده شود و ممکن است در آن ترکیب نشده باشد، نباید لحاظ شوند:

الف) سوخت و انرژی؛

ب) ابزارآلات، قالب‌ها و مانند آن؛

پ) قطعات یدکی و مواد استفاده شده در حفظ تجهیزات و ساختمان‌ها؛

ت) روان‌سازها، گریس‌ها، مواد مورد استفاده در ترکیبات، مواد دیگر استفاده شده در تولید یا در عملکرد تجهیزات و ساختمان‌ها؛

ث) دستکش‌ها، عینک‌ها، کفش‌ها، لباس، تجهیزات ایمنی؛

ج) تجهیزات و وسایل استفاده شده برای آزمایش یا بازرسی کالاها؛

چ) کاتالیزور و حلال‌ها؛ و

ح) هر کالای دیگری که در خود آن کالاها به کار نرفته است اما استفاده آن‌ها در تولید کالاهای مزبور را می‌توان بخشی از آن تولید تلقی کرد.

بخش دوم: اسناد اثبات کننده مبدأ کالا

ماده 6.15

درخواست رفتار تعرفه‌ای ترجیحی

- 1- برای برخورداری از رفتار تعرفه‌ای ترجیحی، متقاضی باید یک گواهی مبدأ طبق الزامات این بخش به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده تسلیم نماید.
- 2- گواهی مبدأ ارایه شده به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده، باید اصلی، معتبر و منطبق با قالب تنظیم شده در پیوست (1) این موافقت‌نامه بوده، طبق الزامات مندرج در پیوست (1) این موافقت‌نامه تکمیل شده باشد.
- 3- نهاد مجاز طرف صادرکننده باید اطمینان دهد که گواهی‌های مبدأ طبق الزامات مندرج در پیوست (1) این موافقت‌نامه به طور مناسب تکمیل شده است.
- 4- اعتبار گواهی مبدأ از تاریخ صدور 12 ماه است، و باید به جز در شرایط مصرح در بند (6) این ماده طی دوره مذکور و حداکثر تا لحظه تسلیم اظهارنامه گمرکی واردات، به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ارایه شود.
- 5- در مواردی که طرف‌ها سامانه تأیید مبدأ الکترونیکی (که از این پس به عنوان "سامانه تأیید مبدأ" خوانده می‌شود) موضوع ماده 6.27 این موافقت‌نامه را ایجاد و به کار بگیرند، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده طبق قوانین و مقررات داخلی مربوط ممکن است ارایه نسخه چاپی اصل گواهی مبدأ را ضروری ندانند. در این صورت، شماره و تاریخ این گواهی‌های مبدأ باید در اظهارنامه گمرکی مشخص شده باشد. در مواردی که مقام‌های گمرکی طرف واردکننده تردیدی منطقی در خصوص مبدأ کالاهایی دارند که برای آن‌ها رفتار تعرفه‌ای ترجیحی درخواست شده است یا اختلافی با اطلاعات مندرج در سامانه تأیید مبدأ وجود داشته باشد، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده می‌توانند ارایه نسخه چاپی گواهی مبدأ را درخواست کنند.
- 6- چنانچه واردکننده در زمان واردات، گواهی مبدأ را در اختیار نداشته باشد، باید حقوق گمرکی ملل کامله الوداد اعمال شده را وضع یا در صورت امکان پرداخت سپرده‌ای برای کالاهای وارد شده را مقرر کند. در چنین موردی، واردکننده می‌تواند بعد از 12 ماه از زمان ثبت اظهارنامه گمرکی طبق قوانین داخلی خود، مشروط بر رعایت تمامی الزامات ماده 6.22، رفتار تعرفه‌ای ترجیحی و استرداد هرگونه حقوق گمرکی اضافه‌ی واردات یا سپرده پرداخت شده را درخواست نماید.

ماده 6.16

شرایط عدم نیاز به گواهی مبدأ

گواهی مبدأ برای برخورداری از رفتار تعرفه‌ای ترجیحی واردات کالاهای تجاری یا غیر تجاری دارای مبدأ، در مواردی که ارزش گمرکی آن کمتر از 200 یورو یا معادل این مقدار بر حسب پول رایج طرف واردکننده باشد، مورد نیاز نیست، مشروط بر این که واردات مزبور قسمتی از یک یا چند محموله نباشد، چرا که ممکن است به طور منطقی چنین تلقی شود که با هدف اجتناب از تسلیم گواهی مبدأ، تنظیم و اجرا شده است.

ماده 6.17

صدور گواهی مبدأ

- 1- تولیدکننده یا صادرکننده کالا یا نماینده مجاز آن، باید گواهی مبدأ را به صورت مکتوب یا، در صورت امکان، با وسایل الکترونیکی، از نهاد مجاز طرف صادرکننده درخواست نماید.

2- هرگاه کالاهایی را که قرار است صادر شود طبق مضمون این فصل بتوان دارای مبدأ یکی از طرف‌ها تلقی کرد، گواهی مبدأ باید پیش از یا هنگام صادرات، توسط نهاد مجاز به تولیدکننده یا صادرکننده طرف صادرکننده یا نماینده مجاز آن‌ها ارائه شود.

3- گواهی مبدأ باید کالاهای یک محموله را پوشش دهد.

4- هر گواهی مبدأ باید دارای یک شماره مرجع منحصر به فرد باشد که به طور جداگانه توسط نهاد مجاز ارائه می‌شود.

5- چنانچه نتوان تمام محصولات تحت پوشش گواهی مبدأ را در یک برگه فهرست نمود، باید از برگه‌های اضافی به نحوی که در پیوست (1) این موافقت‌نامه ارائه شده است، استفاده شود.

6- گواهی مبدأ (فرم سی تی-3) باید شامل یک نسخه اصلی و دو رونوشت باشد.

7- یک نسخه باید نزد نهاد مجاز در طرف صادرکننده نگهداری شود. نسخه دیگر باید توسط صادرکننده نگهداری شود.

8- بدون خدشه به بند (4) ماده 6.15 این موافقت‌نامه، در موارد استثنایی که گواهی مبدأ (فرم سی تی-3) پیش از و یا در زمان صادرات، صادر نشده باشد؛ می‌تواند به صورت عطف به ماسبق و با درج عبارت "صادر به طور عطف به ما سبق" روی آن صادر شود.

9- گواهی مبدأ اصلی ارائه شده باید، جز در شرایط مصرح در قوانین و مقررات داخلی طرف واردکننده، نزد مقام‌های گمرکی طرف مزبور نگهداری شود.

ماده 6.18

اختلاف‌های جزئی

1- در مواردی که درخصوص مبدأ کالا تردیدی وجود ندارد، کشف اختلاف‌های جزئی بین اطلاعات در گواهی مبدأ و اسناد تسلیم شده به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده، چنانچه واقعاً اطلاعات مذکور با کالاهای ارائه شده تطبیق داشته باشد، به خودی خود گواهی مبدأ را باطل نمی‌کند.

2- برای چندین کالای اظهار شده در گواهی مبدأ واحد، مشکل به وجود آمده برای یکی از کالاهای احصایی، نباید تأثیری بر اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی برای کالاهای باقیمانده تحت پوشش این گواهی مبدأ گذاشته یا موجب تأخیر در آن شود.

ماده 6.19

موارد خاص صدور گواهی مبدأ

1- در صورت سرقت، مفقودشدن یا از بین رفتن گواهی مبدأ، تولید یا صادرکننده یا نماینده مجاز آن‌ها می‌تواند از نهاد مجاز با ذکر دلایل چنین درخواستی، درخواست نماید تا نسبت به صدور نسخه‌المثنی برای گواهی مبدأ اقدام شود. نسخه‌المثنی باید بر اساس مدارک موجود گواهی مبدأ صادر شده پیشین و اسناد پشتیبان آن، صورت گیرد. نسخه‌المثنی گواهی مبدأ باید حاوی عبارت "نسخه‌المثنی تأیید شده گواهی مبدأ شماره ... تاریخ ..." باشد. نسخه‌المثنی تأیید شده از تاریخ صدور گواهی اصلی مبدأ، به مدت 12 ماه معتبر خواهد بود.

2- در صورت اشتباهات و یا از قلم‌افتادگی‌های تصادفی ایجاد شده در اصل گواهی مبدأ، نهاد مجاز باید برای گواهی اصلی مبدأ، گواهی مبدأ جایگزین صادر نماید. در این صورت، باید عبارت "گواهی مبدأ صادر شده به عنوان جایگزین گواهی مبدأ شماره ... تاریخ ..." روی گواهی مبدأ درج شود. این گواهی مبدأ از تاریخ صدور گواهی اصلی حداکثر به مدت 12 ماه معتبر خواهد بود.

ماده 20.6

تغییرات در گواهی مبدأ

هیچ گونه پاک‌شدگی یا اضافه کردن روی گواهی مبدأ مجاز نیست. هرگونه تغییری باید با خط زدن اطلاعات غلط و چاپ هرگونه اطلاعات اضافی مورد نیاز انجام شود. این تغییرات باید توسط فرد مجاز برای امضای گواهی مبدأ، تأیید شده و با مهر رسمی نهاد مجاز مربوط گواهی شود.

ماده 21.6

الزامات حفظ سوابق

- 1- تولیدکننده یا صادرکننده متقاضی صدور گواهی مبدأ باید تمام سوابق و نسخه های اسناد تسلیم شده به نهاد مجاز را برای یک دوره حداقل سه ساله از تاریخ صدور گواهی مبدأ نگهداری نماید.
- 2- واردکننده برخوردار از رفتار تعرفه‌ای ترجیحی باید یک نسخه از گواهی مبدأ را بر اساس تاریخ زمانی که رفتار تعرفه‌ای ترجیحی اعطا شده است، برای یک دوره حداقل سه ساله حفظ نماید.
- 3- نهاد مجاز باید درخواست گواهی مبدأ و تمام اسناد مربوط به آن را برای یک دوره حداقل سه ساله از تاریخ صدور گواهی مبدأ نگهداری نماید.

بخش سوم. رفتار تعرفه‌ای ترجیحی

ماده 6.22

اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی

- 1- رفتار تعرفه‌ای ترجیحی به موجب این موافقت‌نامه برای کالاهای دارای مبدأ که الزامات این فصل را رعایت می‌کنند، اعمال می‌شود.
- 2- مقام‌های گمرکی طرف واردکننده رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را برای کالاهای دارای مبدأ طرف صادرکننده اعطا می‌کنند، مشروط بر این که:
الف) کالاهای وارداتی که معیار مبدأ موضوع ماده 3.6 این موافقت‌نامه را احراز کرده باشند.
ب) اظهارکننده، انطباق با الزامات این فصل را نشان دهد؛
پ) طبق الزامات بخش دوم (شواهد مستند مبدأ) این فصل گواهی مبدأ معتبر، به طور مقتضی تکمیل شده و اصل آن به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده تسلیم شده باشد. چنانچه طرف‌ها دارای سامانه تأیید مبدأ مصرح در بند (5) ماده 6.15 این موافقت‌نامه باشند، ممکن است نیازی به ارائه گواهی مبدأ نباشد.
- 3- با وجود بند (2) این ماده، در مواردی که مقام‌های گمرکی طرف واردکننده در خصوص مبدأ کالاهایی که برای آن‌ها رفتار تعرفه‌ای ترجیحی درخواست شده باشد یا در خصوص اصالت گواهی مبدأ ارائه شده تردیدی منطقی داشته باشند، می‌توانند اعمال رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را برای کالاهای مذکور به حالت تعلیق درآورده یا رد نمایند. با این حال، کالاهای مذکور را می‌توان طبق الزامات قوانین و مقررات داخلی طرف مزبور ترخیص کرد.

ماده 6.23

رد رفتار تعرفه‌ای ترجیحی

- 1- در مواردی که کالاها الزامات این فصل را محقق نکرده باشند یا در مواردی که وارد یا صادرکننده نتواند الزامات این فصل را رعایت کند، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده می‌توانند رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را رد و عوارض گمرکی پرداخت نشده را طبق قوانین و مقررات داخلی مطالبه نمایند.
- 2- مقام‌های گمرکی طرف واردکننده می‌توانند رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را رد کنند، اگر:
الف) کالاها الزامات این فصل را برای این که دارای مبدأ طرف صادرکننده تلقی شود، محقق نکنند؛ یا این که
ب) الزامات دیگر این فصل از جمله موارد زیر را رعایت نکرده باشد:
(1) الزامات ماده 9.6 این موافقت‌نامه؛
(2) گواهی مبدأ تسلیم شده به نحوی که در پیوست (1) این موافقت‌نامه مشخص شده، به طور مقتضی تکمیل نشده باشد؛
پ) رویه‌های تأیید انجام شده به موجب ماده 6.28 این موافقت‌نامه نتواند مبدأ کالاها را اثبات نموده یا تناقض خود را با معیارهای مبدأ نشان دهد؛
ت) مرجع تأیید طرف صادرکننده، تأیید کرده باشد که گواهی مبدأ صادر نشده (به عنوان مثال جعلی است) یا لغو شده است (باطل شده است)؛
ث) مقام گمرکی طرف واردکننده طی حداکثر شش ماه پس از تاریخ درخواست تأییدیه ارائه شده به مرجع تأیید طرف صادرکننده، پاسخی دریافت نکند یا پاسخ این درخواست حاوی اطلاعات کافی برای تشخیص مبدأ کالاها از یک طرف نباشد؛

3- در مواردی که طرف واردکننده از طریق رویه‌های تأیید متوجه شود که صادرکننده یا تولیدکننده کالاها به منظور اخذ گواهی مبدأ، اطلاعات نادرست یا ناقص ارائه کرده است، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده می‌توانند طبق قوانین و مقررات داخلی مربوط، از اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی برای کالاهای مشابه مشمول گواهی مبدأ صادرشده برای آن صادر یا تولیدکننده نیز امتناع کنند.

4- در موارد مندرج در جزء (ب) بند (2) این ماده، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ملزم به ارائه درخواست تأیید به نهاد مجاز به منظور تصمیم‌گیری در خصوص رد رفتار تعرفه‌ای ترجیحی به نحو مقرر در ماده 28.6 این موافقت‌نامه، نیستند.

بخش چهارم. همکاری اداری

ماده 6. 24

زبان همکاری اداری

هر اطلاعیه یا ارتباطی به موجب این بخش باید بین طرف‌ها از طریق مقام‌های ذیربط، به زبان انگلیسی انجام گیرد.

ماده 6. 25

نهاد مجاز و مرجع تأیید

از زمان لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، دولت هر یک از طرف‌ها باید یک نهاد مجاز و یک مرجع تأیید را تعیین یا ابقا نماید.

ماده 6. 26

اطلاعیه‌ها

1- پیش از صدور هر گواهی مبدأیی به موجب این موافقت‌نامه توسط نهاد مجاز، هر طرف باید از طریق کمیسیون وزارت صنعت، معدن و تجارت ایران و کمیسیون اقتصادی اوراسیا، اسامی و نشانی‌های هر نهاد مجاز و مرجع تأیید به همراه نمونه اصلی و خوانای نقش مهرهای خود، نمونه گواهی مبدأ مورد استفاده و اطلاعات مربوط به ویژگی‌های امنیتی گواهی مبدأ را به طرف دیگر ارایه کند.

2- ایران باید اطلاعات اصلی موضوع بند (1) این ماده را در شش نسخه به کمیسیون اقتصادی اوراسیا ارایه نماید. کمیسیون اقتصادی اوراسیا می‌تواند ارایه مجموعه‌های دیگری از این اطلاعات را از ایران درخواست نماید.

3- ایران و کمیسیون اقتصادی اوراسیا باید اطلاعات مربوط به اسامی و نشانی‌های نهاد مجاز و مرجع تأیید هر طرف را در اینترنت منتشر نمایند.

4- هرگونه تغییری در اطلاعات مصرح در بالا باید توسط مقام‌های موضوع بند (1) این ماده از پیش و به روش مشابه اطلاع رسانی شود.

5- تمامی اطلاعات ارایه شده طبق بند (1) این ماده از تاریخ دریافت نسخه چاپی و اصل اطلاعات مزبور توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت ایران یا کمیسیون اقتصادی اوراسیا باید اعمال شود.

ماده 6. 27

توسعه و اجرای سامانه تأیید مبدأ الکترونیکی

1- طرف‌ها باید برای اجرای سامانه تأیید مبدأ تلاش نمایند.

2- هدف از سامانه تأیید مبدأ ایجاد یک پایگاه داده تحت وب است که جزییات تمامی گواهی‌های مبدأ صادر شده را توسط نهاد مجاز ثبت نموده و به منظور بررسی اعتبار و محتوای هر گواهی مبدأ صادر شده مقام‌های گمرکی طرف دیگر در دسترس قرار دهد.

3- تمامی الزامات و مشخصات لازم برای اجرای سامانه تأیید مبدأ در پروتکل جداگانه‌ای بین طرف‌ها باید تعیین شود.

4- بدین منظور، طرف‌ها باید یک گروه کاری را ایجاد نمایند که توسعه و اجرای سامانه تأیید مبدأ را تشویق کند.

ماده 28.6

تأیید مبدأ

- 1- در مواردی که مقام‌های گمرکی کشور طرف واردکننده در خصوص اصالت گواهی مبدأ و یا انطباق کالاها مشمول گواهی مبدأ با معیار مبدأ بر اساس ماده 6.3 این موافقت‌نامه، تردید منطقی دارند و در صورت بازرسی تصادفی، می‌توانند درخواستی به مرجع تأیید یا نهاد مجاز طرف صادرکننده ارسال نمایند تا اصالت گواهی مبدأ و یا انطباق کالا با معیارهای مبدأ را تأیید کند و یا در صورت درخواست، مدارک مستند تولیدکننده و یا صادرکننده کالاها را ارایه نماید.
- 2- تمامی درخواست‌های تأییدیه باید همراه با اطلاعات کافی برای شناسایی کالاها مربوط باشد. درخواست از مرجع تأیید طرف صادرکننده باید همراه با یک نسخه از گواهی مبدأ بوده، و شرایط و دلایل درخواست را مشخص کند.
- 3- دریافت کننده درخواست به موجب بند (1) این ماده باید ظرف مدت شش ماه پس از تاریخ درخواست تأییدیه مذکور، به درخواست مقام‌های گمرکی طرف واردکننده پاسخ دهد.
- 4- در پاسخ به یک درخواست به موجب بند (1) این ماده، مرجع تأیید طرف صادرکننده باید با ارایه مدارک مستند درخواستی دریافت شده از تولیدکننده و یا صادرکننده به وضوح مشخص کند که آیا گواهی مبدأ معتبر است و یا این که آیا کالاها می‌توانند به عنوان کالای با مبدأ طرف مزبور، تلقی شوند یا خیر. پیش از پاسخ به درخواست تأییدیه، بند (3) ماده 6.23 این موافقت‌نامه ممکن است اعمال شود. حقوق گمرکی پرداختی باید در صورتی بازپرداخت شود که نتایج حاصل از فرایند تأییدیه به وضوح مشخص و تأیید کند که کالاها واجد شرایط مبدأ و حائز تمامی الزامات این فصل هستند.

ماده 29.6

محرمانگی

تمام اطلاعات ارایه شده به موجب این فصل باید توسط طرف‌ها طبق قوانین و مقررات داخلی آن‌ها محرمانه تلقی شود و جز در مواردی که در رسیدگی‌های قضایی، افشای این اطلاعات ممکن است ضروری باشد، نباید بدون اجازه شخص یا مقام مجاز طرف ارایه کننده، افشا شود.

ماده 30.6

مجازات یا تدابیر دیگر در برابر اقدامات فریبکارانه

هر طرف باید جرائم کیفری یا اداری را برای نقض قوانین و مقررات خود در خصوص این فصل پیش‌بینی کند.

ماده 31.6

کارگروه فرعی قواعد مبدأ

- 1- به منظور اعمال و اجرای موثر این فصل، کارگروه فرعی قواعد مبدأ (که از این پس "کارگروه فرعی" نامیده می‌شود) تشکیل شود.
- 2- وظایف کارگروه فرعی:
 - الف) بررسی و ارایه توصیه‌های مناسب به کارگروه مشترک و کارگروه کالاها در خصوص:
 - (1) جا به جایی در پیوست (1) این موافقت‌نامه که در سیاهه نظام هماهنگ تجدید نظر شده در پی اصلاحات دوره‌ای نظام هماهنگ صورت می‌گیرد. این جا به جایی باید بدون تضعیف تعهدات موجود انجام و طبق جدول زمان‌بندی تکمیل گردد.
 - (2) به کارگیری و اجرای این فصل از جمله پیشنهادهایی برای مقرر نمودن ترتیبات اجرایی؛
 - (3) قصور در تحقق تعهدات تعیین شده در این بخش توسط طرف‌ها؛

- (4) اصلاحیه‌های فنی این فصل؛
- (5) اصلاحیه‌های پیوست (1) این موافقت‌نامه؛
- (6) اختلاف‌های به وجود آمده بین طرف‌ها در اجرای این فصل؛
- (7) هر گونه اصلاحیه مفاد این فصل و پیوست‌های (1) و (2) این موافقت‌نامه؛
- ب) مورد توجه قرار دادن هر موضوع دیگر پیشنهادی یک طرف در خصوص این فصل؛
- پ) گزارش یافته‌های کارگروه فرعی قواعد مبدأ به کارگروه تجارت کالاها؛ و
- ت) انجام سایر وظایفی که بر اساس پیوست (1) این موافقت‌نامه می‌تواند توسط کارگروه مشترک تفویض شود.
- 3- کارگروه فرعی متشکل از نمایندگان طرف‌ها بوده و می‌تواند، با توافق متقابل طرف‌ها، نمایندگان را از سایر نهادهای طرف‌ها که دارای تخصص لازم متناسب با موضوعات مورد بحث می‌باشند، دعوت نماید.
- 4- کارگروه فرعی می‌تواند در هر زمان و مکان مورد توافق طرف‌ها، حداقل سالی یک بار، تشکیل جلسه دهد.
- 5- معمولاً، دستور کار موقت هر نشست باید حداقل یک ماه پیش از هر نشست برای طرف‌ها ارسال شود.

ماده 32.6

کالاهای در حال حمل یا انبار شده

ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، کالاهای دارای مبدأ که در حال حمل از طرف صادرکننده به طرف واردکننده است یا کالاهایی که در انبار موقت گمرک طرف واردکننده می‌باشد، مشروط بر رعایت تمامی الزامات ماده 22.6، باید مشمول اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی شود.

پیوست (1)

4- شماره....		1- صادرکننده (نام تجاری، نشانی و کشور)			
موافقت نامه منطقه آزاد تجاری ایران - اوراسیا گواهی مبدأ فرم سی تی-3 صادر شده در....		2- واردکننده/گیرنده (نام تجاری و نشانی، کشور)			
(کشور)					
برای تسلیم به					
(کشور)					
5- برای استفاده رسمی		3- وسایل حمل و مسیر (تا حدی که معلوم است)			
6- تعداد اقلام	7- تعداد و نوع بسته ها	8- شرح کالا	9- معیار مبدأ	10- مقادیر کالاها	11- شماره و تاریخ فاکتور
12- تاییدیه		13- اظهاریه صادرکننده:			
بر اساس کنترل های انجام شده بدین وسیله تأیید می گردد که اظهارنامه متقاضی صحیح است.		اینجانب امضاکننده زیر اعلام می دارم که جزئیات فوق صحیح است: تمامی کالاها در کشور تولید شده اند.			
محل ... تاریخ ... امضا ... مهر		(کشور)			
		و این که آنها با قواعد مبدأ موضوع فصل 6 (قواعد مبدأ) موافقت نامه آزاد تجاری ایران-اوراسیا مطابقت دارد:			
		(الف)			
		(ب)			
		محل ... تاریخ ... امضا ... مهر			

برگه‌های اضافی گواهی مبدأ فرم شماره سی تی-3

11- شماره و تاریخ فاکتور	10- مقدار کالاها	9- معیار مبدأ	8- شرح کالاها	7- تعداد و نوع بسته‌ها	6- تعداد اقلام
<p>13- اظهاریه صادرکننده: اینجانب امضاکننده زیر اعلام می‌دارم که جزئیات فوق صحیح است: تمامی کالاها در کشور تولید شده‌اند.</p> <hr/> <p>(کشور)</p> <p>و این که آنها با قواعد مبدأ موضوع فصل 6 (قواعد مبدأ) موافقت‌نامه منطقه آزاد تجاری ایران-اوراسیا مطابقت دارند:</p> <p>(پ) (ت)</p> <p>محل ... تاریخ ... امضا ... مهر</p>			<p>12- تاییدیه</p> <p>بر اساس کنترل‌های انجام شده بدین وسیله تأیید می‌گردد اظهارنامه متقاضی صحیح است.</p> <p>محل ... تاریخ ... امضا ... مهر</p>		

دستورالعمل تکمیل فرم گواهی مبدأ (فرم سی تی-3)

گواهی مبدأ (فرم سی تی-3) و برگه های اضافی آن باید در کاغذ رنگی در اندازه «ایزو آ 4» طبق نمونه نشان داده شده در این پیوست باشد و باید به زبان انگلیسی تهیه گردد.

جاهای استفاده نشده در خانه های 6 تا 11 باید برای جلوگیری از هر گونه اضافه نمودن بعدی قلم زده شود.
گواهی مبدأ باید:

الف) در یک نسخه کاغذی و مطابق با متن نمونه تنظیم شده در این پیوست و به زبان انگلیسی چاپ شود.

ب) حاوی حداقل اطلاعات مورد نیاز در خانه های 1، 2، 4، 7، 8، 9، 10، 11، 12، 13 باشد؛

پ) متضمن امضا از امضاکننده مجاز و مهر رسمی نهاد مجاز و ویژگی های امنیتی باشد. امضا باید با دست خط و مهر رسمی نباید چایی باشد.

1- در خانه 1: جزئیات صادرکننده کالا از جمله: نام تجاری، نشانی و کشور وارد شود.

2- در خانه 2: جزئیات مربوط به واردکننده کالا (اجباری) و گیرنده (چنانچه معلوم باشد)، همچون نام تجاری، نشانی و کشور وارد شود.

3- در خانه 3: جزئیات حمل، تا جایی که معلوم است، از قبیل تاریخ حرکت (ارسال)؛ وسایل حمل (کشتی، هواپیما، و غیره)؛ محل تخلیه (بندر، فرودگاه) وارد شود.

4- در خانه 4: جزئیات شماره مرجع منحصر به فرد، کشور صادرکننده و کشوری که به آنجا ارایه می گردد، وارد شود.

5- در خانه 5: عبارات زیر را وارد کنید:

"شماره و تاریخ نسخه المثنی گواهی مبدأ" در صورت جایگزینی با گواهی مبدأ اصلی.

"شماره و تاریخ صدور گواهی مبدأ صادر شده به عنوان جایگزین" در صورت جایگزینی گواهی مبدأ اصلی.

"صادر شده به صورت عطف به ماسبق" در موارد استثنایی، در مواردی که گواهی مبدأ پیش یا در زمان صادرات، صادر نشده باشد.

6- در خانه 6: تعداد اقلام وارد شود.

7- در خانه 7: تعداد و نوع بسته ها وارد شود.

8- در خانه 8: شرح مفصلی از کالاها و، در صورت امکان، مدل و نام علامت تجاری به صورتی که قابل شناسایی باشند وارد شود.

9- در خانه 9: معیارهای مبدأ برای تمام کالاها به شیوه زیر در جدول وارد شود:

معيار مبدأ	در خانه 9 درج کنید
الف) کالاهایی که به نحو موضوع ماده 6.4 این موافقت‌نامه در یک طرف به طور کامل به دست آمده یا تولید شده است.	دبلیو
ب) کالاهایی که کلاً در قلمرو یک یا هر دو طرف و منحصرأ با استفاده از مواد دارای مبدأ از یک یا دو طرف تولید شده است.	پی ای
پ) با استفاده از مواد فاقد مبدأ و احراز الزامات مشخص شده در پیوست (1) این موافقت‌نامه در قلمرو هر طرف تولید شده است.	پی اس آر

- 10- خانه 10: کمیت کالا شامل وزن ناخالص (کیلوگرم) یا معیارهای اندازه گیری دیگر (عدد، لیتر و غیره) وارد شود. وزن واقعی کالاهای تحویل شده نباید از 5 درصد از وزن مشخص شده در گواهی مبدأ بیشتر باشد.
- 11- خانه 11: شماره(ها) و تاریخ(های) فاکتور(ها) تسلیم شده به نهاد مجاز برای صدور گواهی مبدأ وارد شود.
- 12- خانه 12: مکان و تاریخ صدور گواهی مبدأ، امضای امضا کننده مجاز و اثر مهر نهاد مجاز وارد شود.
- 13- خانه 13: مبدأ کالاها (در یک طرف - جمهوری اسلامی ایران، در طرف دیگر - دولت عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا)، مکان و تاریخ اظهارنامه، امضا و اثر مهر متقاضی وارد شود.

مقررات خاص مربوط به تولید یادداشت‌های تفسیری پیوست (1)

در این پیوست:

1- اولین ستون این فهرست شامل فصل‌ها، عناوین اصلی یا فرعی است و ستون دوم برای شرح محصولات در نظر گرفته شده است. کالاها در این فهرست فقط از طریق کد نظام هماهنگ شده کالاها مشخص می‌شوند. نام کالاها فقط برای سهولت بیشتر است.

"فصل" به معنی یک فصل از نظام هماهنگ شده است (2 رقمی)؛

"عنوان" به معنی یک عنوان از نظام هماهنگ شده است (4 رقمی)؛

"عنوان فرعی" به معنای عنوان فرعی در نظام هماهنگ شده است (6 رقمی)؛

"محتوای ارزش افزوده (وی ای سی) ایکس%" به معنی آن است که محتوای ارزش افزوده که با استفاده از فرمول مندرج در

ماده 6.5، محاسبه می‌شود کمتر از (... در صد نبوده و فرایند تولید کالاهای نهایی در یک طرف انجام شده است؛

"سی تی ای" به معنای تغییر در طبقه‌بندی تعرفه‌ای در سطح نظام هماهنگ شده 2، 4 یا 6 رقمی است. (سی سی، سی تی ای،

سی تی ای اس ای)؛

"دبلیو" یعنی کالا باید به طور کامل تولید یا کاملاً در یک طرف طبق ماده 6.4 این موافقت‌نامه بدست آمده باشد؛

"سی سی" یعنی تمام مواد فاقد مبدأ مورد استفاده در تولید کالاهای نهایی دستخوش تغییر در طبقه‌بندی تعرفه‌ای در سطح 2

رقمی نظام هماهنگ شده (تغییر در فصل) شده است؛

"سی تی ای" بدان معنی است که تمام مواد فاقد مبدأ مورد استفاده در تولید کالاهای نهایی دستخوش تغییر در طبقه‌بندی تعرفه-

ای در سطح 4 رقمی نظام هماهنگ شده (تغییر در عنوان) شده است؛

"سی تی ای اس ای" بدان معنی است که تمام مواد فاقد مبدأ مورد استفاده در تولید محصولات نهایی دستخوش تغییر در طبقه‌بندی

تعرفه‌ای در سطح 6 رقمی نظام هماهنگ شده (تغییر در عنوان فرعی) شده است.

2- الزام به تغییر در طبقه‌بندی تعرفه باید فقط در مورد مواد فاقد مبدأ اعمال شود.

3- معیارهای مبدأ مشخص شده در ستون سوم فهرست حداقل الزامات برای عملیات تولید را مشخص می‌کند. هرگونه

محتوای بیش‌تر در عملیات تولید که فراتر از حداقل الزامات باشد نیز باید منجر به اعطای وضعیت مبدأ شود.

کد	توصیف	معیار مبدأ
73/03	لوله‌ها و پروفیل‌های توخالی از چدن	سی‌سی
73/04	لوله‌ها و پروفیل‌های توخالی، بدون درز، از آهن یا از فولاد (غیر از چدن)	سی‌سی
73/05	سایر لوله‌ها (مثلاً جوش داده شده، پرچ یا به طریق مشابه مسدود شده) با سطح مقطع عرضی مدور که قطر خارجی آن بیش از 406/4 میلیمتر باشد از آهن یا از فولاد	سی‌سی
73/06	سایر لوله‌ها و پروفیل‌های توخالی (مثلاً با درز باز یا جوش داده شده یا جوش داده نشده، پرچ شده یا به طریق مشابهی مسدود شده) از آهن یا از فولاد	سی‌سی
73/07	لوازم یا اتصالات لوله‌کشی (مثلاً بست، زانویی، مهره و ماسوره) از آهن یا از فولاد	سی‌سی
87/02	وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل ده نفر یا بیشتر با راننده	محتوای ارزش افزوده معادل 50%، مشروط بر آن که عملیات فنی زیر صورت پذیرفته باشد: - جوشکاری بدنه (کابین) یا تولید بدنه (کابین) به هر طریقی در صورت استفاده از فناوری‌هایی که شامل عملیات جوشکاری در تولید بدنه (کابین) نباشد - نقاشی بدنه (کابین) - نصب موتور (برای وسایل نقلیه با موتور احتراق داخلی از نوع هیبریدی) - نصب موتور الکتریکی کششی (ژنراتورها، الکتروموتورها) (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا هیبریدی) - نصب گیربکس - نصب صندوق و کاپوت (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا هیبریدی و وسایل نقلیه موتوری با موتورهای احتراق دارای شمعک داخلی) - نصب سامانه گاز و ترمز - نصب منبع اگزوز و قطعات لوله اگزوز (برای وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق دارای شمعک داخلی) - تشخیص و تنظیم موتور - کنترل سامانه ترمز

<p>- کنترل سطح اختلال رادیویی و استانداردهای تناسب الکترومغناطیسی (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا هیبریدی) - آزمایش کنترل وسیله نقلیه موتوری نهایی تولیدی</p>		
<p>محتوای ارزش افزوده معادل 50%، مشروط بر آن که عملیات فنی زیر صورت پذیرفته باشد: - جوشکاری بدنه (کابین) یا تولید بدنه (کابین) به هر طریقی، در صورت استفاده از فناوری‌هایی که شامل عملیات جوشکاری در تولید بدنه (کابین) نباشد - نقاشی بدنه (کابین) - نصب موتور (برای وسایل نقلیه با موتور احتراق داخلی از نوع هیبریدی) - نصب موتور الکتریکی کششی (ژنراتورها، الکترو موتورها) (برای وسایل نقلیه الکتریکی یا هیبریدی) - نصب گیربکس - نصب صندوق و کاپوت (برای وسایل نقلیه الکتریکی یا هیبریدی و وسایل موتوری با موتورهای احتراق دارای شمعک داخلی) - نصب سامانه گاز و ترمز - نصب منبع آگزوز و قطعات لوله آگزوز (برای وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق دارای شمعک داخلی) - تشخیص و تنظیم موتور - کنترل سامانه ترمز - کنترل سطح اختلال رادیویی و استانداردهای تناسب الکترومغناطیسی (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا هیبریدی) - آزمایش کنترل وسیله نقلیه موتوری نهایی تولیدی</p>	<p>اتومبیل های سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری که اساساً برای حمل و نقل اشخاص طراحی شده‌اند (غیر از موارد مشمول شماره 87.02). همچنین اتومبیل ها از نوع استیشن و کورسی</p>	<p>87/03</p>
<p>محتوای ارزش افزوده معادل 40%، مشروط بر آن که عملیات فنی زیر صورت پذیرفته باشد: - جوشکاری بدنه (کابین) یا تولید بدنه (کابین) به هر طریقی، در صورت استفاده از فناوری‌هایی که شامل عملیات جوشکاری در تولید بدنه (کابین) نباشد - نقاشی بدنه (کابین)</p>	<p>وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل کالا</p>	<p>87/04</p>

<p>- نصب موتور (برای وسایل نقلیه با موتور احتراق داخلی و هیبریدی)</p> <p>- نصب موتور الکتریکی کششی (ژنراتورها، الکترو موتورها) (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا هیبریدی)</p> <p>- نصب گیربکس</p> <p>- نصب صندوق و کاپوت (برای وسایل نقلیه الکتریکی موتوری یا هیبریدی و وسایل موتوری با موتورهای احتراق دارای شمعک داخلی)</p> <p>- نصب سامانه گاز و ترمز</p> <p>نصب منبع اگزوز و قطعات لوله اگزوز (برای وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق دارای شمعک داخلی)</p> <p>- تشخیص و تنظیم موتور</p> <p>- کنترل سامانه ترمز</p> <p>- کنترل سامانه سطح اختلال رادیویی و استانداردهای تناسب الکترومغناطیسی (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا هیبریدی)</p> <p>- آزمایش کنترل وسیله نقلیه نهایی تولیدی</p>		
---	--	--

فصل 7: تسهیل تجاری و همکاری های گمرکی

ماده 7.1 حیطة شمول

این فصل تدابیر اداره گمرک و اجرای همکاری گمرکی لازم برای ترخیص کالاهای مورد معامله میان طرف ها را به منظور ارتقای موارد زیر در برمی گیرد:

الف) شفافیت در رویه ها و تشریفات گمرکی؛

ب) تسهیل تجاری و هماهنگ سازی فعالیت های گمرکی؛

پ) همکاری گمرکی از جمله تبادل اطلاعات بین مقام های گمرک مرکزی طرف ها.

ماده 7.2 تعاریف

در راستای اهداف این فصل:

الف) "اداره گمرک" یعنی فعالیت های سازمانی و مدیریتی مقام های گمرکی یک طرف و همچنین فعالیت هایی می باشد که در چارچوب تنظیم مقررات در حالی که اهداف در زمینه گمرکی، اجرا می شود، صورت می گیرد؛

ب) "قوانین و مقررات گمرکی" به معنی هرگونه اصول و مقررات اجرا شده توسط مقام های گمرکی یک طرف از جمله قوانین، آرا، دستورات، احکام، قواعد و غیره می باشد؛

پ) "محموله های فوری" یعنی کالاهایی که، به استثنای کالاهای ارسالی از طریق پست بین المللی، از طریق سامانه های سریع السیر حمل و نقل با هر نوع حمل و با بهره گیری از سامانه های الکترونیکی مدیریت اطلاعات حمل می شوند و محموله در طول مسیر قابل ردیابی است، تا طبق سیاهه فردی در کوتاهترین زمان ممکن یا در مدت زمان تعیین شده به گیرنده تحویل گردد؛

ت) "ورود موقت برای پردازش" به معنی رویه ای گمرکی است که طبق آن کالای خارجی می تواند به قلمرو گمرکی هر طرف وارد شده و به طور مشروط از پرداخت حقوق گمرکی و مالیات ها معاف گردد، بر این اساس که در نظر باشد چنین کالاهایی در یک مدت زمان مشخص، پردازش یا تعمیر و متعاقب آن از قلمرو گمرکی طرف مزبور مجدداً صادر شود؛

ث) "خروج موقت برای پردازش" به معنی رویه‌ای گمرکی است که طبق آن کالاهایی که در قلمرو گمرکی هر طرف به طور آزادانه جابه‌جا می‌شوند، به‌طور موقت برای پردازش در خارج صادر شده، با معافیت کامل از حقوق گمرکی و مالیات‌ها، مجدداً وارد می‌گردند؛

ج) "ورود موقت" به معنی رویه‌ای گمرکی است که طبق آن کالاهای خارجی به طور مشروط به قلمرو گمرکی هر طرف وارد شده و به طور کلی یا جزئی از پرداخت حقوق گمرکی و مالیات معاف می‌گردد، بر این اساس که کالای مزبور حتماً در یک مدت زمان مشخص طبق قوانین و مقررات گمرکی طرف مزبور، باید مجدداً صادر شود.

ماده 3.7

تسهیل تدابیر اداره گمرک

- 1- هر طرف باید تضمین نماید که تدابیر اداره گمرک که توسط مقام‌های گمرکی مربوط به کارگرفته خواهند شد قابل پیش‌بینی، سازگار و شفاف است.
- 2- تدابیر اداره گمرک هر طرف باید تاحد امکان و تا جایی که قوانین و مقررات گمرکی آن اجازه می‌دهد، براساس استانداردها و روش‌های توصیه شده سازمان جهانی گمرک باشد.
- 3- مقام‌های گمرک مرکزی هر طرف باید برای بازبینی تدابیر اداره گمرک خود به منظور ساده‌سازی تدابیر مزبور جهت تسهیل تجارت، تلاش کنند.
- 4- طرف‌ها تلاش خواهند کرد که در قوانین خود برنامه "کارگزاران اقتصادی مجاز" را ایجاد یا حفظ نمایند و می‌توانند در مورد شناسایی متقابل کارگزاران اقتصادی مجاز مذاکره کنند.

ماده 4.7

ترخیص کالاها

- 1- هر طرف جهت تسهیل تجارت بین طرف‌ها باید اجرای رویه‌های گمرکی و عملیات ترخیص مؤثر کالا را پذیرفته یا حفظ نماید. این امر هر طرف را به ترخیص کالاهایی ملزم می‌کند که الزامات آن برای ترخیص کالای مزبور رعایت نشده است.
- 2- طبق بند (1) این ماده و در حد امکان، هر طرف باید:
 - الف) جز در شرایطی که در قوانین و مقررات گمرکی طرف‌ها تصریح شده باشد، ترخیص کالاها را در بازه زمانی حداکثر 48 ساعت پس از ثبت اظهارنامه گمرکی مقرر نماید؛
 - ب) تلاش کند که برای تسریع در ترخیص کالاها و ورودی، ارابه الکترونیکی اطلاعات گمرکی و پردازش آن را پیش از رسیدن کالا اتخاذ و حفظ کند.
- 3- در مواردی که بازه زمانی برای ترخیص کالا از سوی مقام گمرکی طرف واردکننده طبق قوانین و مقررات گمرکی طرف مزبور تمدید شده باشد، مقام گمرکی مربوط باید اظهارکننده را از دلایل و زمینه‌های حقوقی چنین تمدیدی مطلع نماید.

ماده 5.7

مدیریت خطر

مقام‌های گمرکی طرف‌ها باید یک سامانه مدیریت خطر را از طریق ارزیابی نظام‌مند خطرات با تمرکز بر بازرسی کالاهای دارای خطر بالا و ساده‌سازی اجرای عملیات گمرکی روی کالاهای دارای خطر پایین، اعمال کنند.

ماده 6.7

همکاری گمرکی

- 1- با در نظر داشتن تسهیل کارکرد مؤثر این موافقت‌نامه، مقام‌های گمرک مرکزی طرف‌ها باید همکاری با یکدیگر را در مورد موضوعات کلیدی گمرکی که بر مبادله کالای بین طرف‌ها تأثیر می‌گذارد، تشویق نمایند.
- 2- در مواردی که مقام‌های گمرک مرکزی هر طرف بر اساس قوانین و مقررات خود، شک منطقی نسبت به فعالیتی غیرقانونی دارد، مقام مرکزی گمرک مزبور می‌تواند از مقام گمرک مرکزی طرف دیگر اطلاعات خاصی را درخواست نماید که معمولاً در خصوص صادرات یا واردات کالا گردآوری می‌شود.
- 3- درخواست هر طرف به موجب بند (2) این ماده باید مکتوب و در آن منظور از درخواست اطلاعات مزبور ذکر شده و همراه با اطلاعات کافی باشد تا کالای مورد نظر شناسایی شود.
- 4- طرف درخواست‌شونده طبق بند (2) این ماده باید پاسخ کتبی حاوی اطلاعات درخواستی را ارائه دهد، به شرط آن که ارائه اطلاعات درخواستی مزبور مغایرتی با قوانین و مقررات خود نداشته باشد.
- 5- مقام گمرک مرکزی طرف درخواست‌شونده باید تلاش کند هر گونه اطلاعات دیگر را به مقام گمرک مرکزی طرف درخواست‌کننده ارائه نماید و وی را در تشخیص انطباق یا عدم انطباق صادرات کالا به و یا واردات کالا از قلمرو طرف درخواست‌کننده با قوانین و مقررات طرف مربوط یاری دهد.
- 6- مقام‌های گمرک مرکزی طرف‌ها باید، در ایجاد و حفظ مجاری ارتباطی برای همکاری گمرکی، از جمله تعیین نقاط تماس که باعث تسهیل تبادل سریع و امن اطلاعات و بهبود هماهنگی در مسائل گمرکی می‌شود، تلاش کنند.

ماده 7.7

تبادل اطلاعات

- 1- طرف‌ها به منظور تسهیل انجام عملیات گمرکی، تسریع ترخیص کالاها و پرهیز از نقض قوانین و مقررات گمرکی، تا حد امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات را (که از این پس "تبادل الکترونیکی اطلاعات" خوانده می‌شود)، به صورت مستمر با پوشش تمامی کالاهای مورد مبادله بین طرف‌ها، باید ایجاد و اجرا کنند.
- 2- کمیسیون اقتصادی اوراسیا از جانب اتحادیه اقتصادی اوراسیا، ایجاد و تسهیل عملیات تبادل الکترونیکی اطلاعات را باید هماهنگ کند.
- 3- در راستای اهداف این ماده، "اطلاعات"، به معنی داده‌های مرتبط و معتبری است که از اظهارنامه‌های گمرکی و اسناد حمل به دست می‌آید.
- 4- به منظور تحقق اهداف بند (1) این ماده مقام‌های گمرک مرکزی کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا، کمیسیون اقتصادی اوراسیا و مقام مرکزی گمرک ایران برای توسعه تبادل الکترونیکی اطلاعات باید با یکدیگر مشورت کنند.
- 5- تمامی الزامات و مشخصات برای عملیات تبادل الکترونیکی اطلاعات و همچنین محتویات خاص اطلاعاتی که قرار است مبادله شود، باید در یک پروتکل جداگانه بین مقام‌های گمرک مرکزی کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا، کمیسیون اقتصادی اوراسیا و مقام مرکزی گمرک ایران تعریف شود. این اطلاعات برای تعیین هویت کالاهای حمل‌شده و انجام نظارت‌های مؤثر گمرکی، کافی است.
- 6- هر اطلاعاتی که طبق مفاد این ماده مبادله می‌شود، باید محرمانه تلقی شده و صرفاً برای اهداف گمرکی مورد استفاده قرار گیرد.

ماده 8.7

همکاری میان نهادهای مرزی

هر طرف باید تضمین کند که تمامی مقام‌ها و نهادهای مسئول کنترل مرزی و رویه‌های مرتبط با واردات، صادرات و گذر کالا با یکدیگر همکاری و فعالیت‌های خود را با هدف تسهیل تجارت و کاهش رویه‌های مزاحم اداری، هماهنگ می‌کنند.

ماده 9.7

انتشار

1- طرف‌ها باید تا حد امکان مساعی خود را در انتشار قوانین و مقررات گمرکی عام‌الشمول خود به زبان انگلیسی به کار گیرند. در صورت درخواست، خلاصه آیین‌نامه‌ها و مقرراتی که بر تجارت تأثیر دارند، باید بدون خدشه به قوانین ملی طرف درخواست کننده، به زبان انگلیسی تهیه شود.

2- ظرف 8 ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، مراجع صلاحیت‌دار هر طرف باید یک یا چند مرکز پاسخگویی برای ارایه پاسخ به اشخاص علاقمند به موضوعات گمرکی تعیین و اطلاعات مربوط به آن‌ها را در اینترنت منتشر نمایند.

3- مراجع صلاحیت‌دار هر طرف باید اطلاعات تماس مراکز پاسخگویی تعیین شده را برای یکدیگر ارسال نمایند. مرکز پاسخگویی هر طرف بنا به درخواست مراجع صلاحیت‌دار طرف دیگر، تا حد امکان اطلاعات مربوط به قوانین موقت خود را در خصوص کارکرد این موافقت‌نامه باید به زبان انگلیسی تهیه کند، اطلاعات مزبور به موضوعات زیر مربوط می‌شود:

الف) تدابیر غیر تعرفه‌ای موجود از جمله محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های وارداتی و صادراتی؛

ب) درخواست بازگرداندن یا اغماض از حقوق و عوارض گمرکی و مالیات‌ها یا به تعویق انداختن آن‌ها؛

پ) اجرای الزامات موانع فنی و بهداشتی و بهداشت گیاهی که بر ترخیص کالا از گمرکات اثر می‌گذارد؛

ت) الزامات برخورداری از سهمیه‌های نرخ تعرفه؛

ث) تعیین کشور مبدأ، اگر برای واردات درخواست شده باشد؛

ج) سایر مواردی که طرف‌ها طبق قوانین و مقررات خود ممکن است تصمیم بگیرند.

4- هر طرف باید، تا حد امکان، قوانین و مقررات عام‌الشمول ناظر بر امور گمرکی را که برای تصویب پیشنهاد می‌کند قبلاً منتشر و، پیش از تصویب آن‌ها، امکان ارایه نظر را برای اشخاص ذینفع ایجاد کند.

ماده 10.7

استعلامات پیش از ورود کالا به گمرک

1- مقام‌های گمرکی طرف‌ها باید به درخواست استعلام پیش از ورود هر متقاضی ثبت شده در طرف واردکننده در خصوص طبقه‌بندی تعرفه‌ای، مبدأ کالا و هر مورد اضافه دیگری که هر طرف مناسب بداند، به طور مکتوب پاسخ دهند.

2- هر طرف باید رویه‌های استعلام پیش از ورودی را تصویب نموده یا ادامه دهد، رویه‌ها باید:

الف) مقرر کنند که متقاضی می‌تواند برای استعلام گمرکی پیش از ورود کالا درخواست کند؛

ب) متقاضی دریافت استعلامات پیش از ورود، را ملزم به ارایه شرحی دقیق از کالاها و ارایه تمامی اطلاعات لازم برای رسیدگی به استعلام پیش از ورود نمایند؛

پ) مقرر کنند که مقام گمرکی طرف مزبور می‌تواند ظرف مدت 30 روز از ارایه درخواست ارایه اطلاعات تکمیلی، از متقاضی بخواهد که اطلاعات تکمیلی را ارایه نماید؛

ت) مقرر کنند که استعلام پیش از ورود کالا بر مبنای حقایق و شرایط ارائه شده توسط متقاضی و اطلاعات مرتبط دیگری است که مقام گمرکی به آن دسترسی دارد؛

ث) مقرر کنند که نتیجه استعلام در اسرع وقت، یا در هر حال ظرف 90 روز از تاریخ ارائه درخواست برای متقاضی ارسال می شود؛ بازه زمانی برای ارائه تمامی اطلاعات لازم تکمیلی درخواستی طبق جزء (پ) این بند، در نظر گرفته نمی شود.

3- مقام گمرکی یک طرف می تواند در صورت عدم ارائه اطلاعات تکمیلی درخواستی طبق جزء (پ) بند (2) این ماده در مدت زمان مقرر، درخواست پیش استعلام را رد کند.

4- پیش استعلام برای حداقل یکسال، پس از تاریخ صدور معتبر است، مگر این که قوانین، شرایط یا حقایق حمایت کننده از چنین استعلامی تغییر کرده باشد.

5- مقام گمرکی هر طرف می تواند در موارد زیر پیش استعلام را اصلاح کند یا آن را کان لم یکن نماید:

الف) با تشخیص این که پیش استعلام بر اساس اطلاعات غلط یا غیر دقیق بوده است؛

ب) در صورت تغییر قوانین و مقررات گمرکی سازگار با مفاد این موافقت نامه؛

پ) در صورت تغییر حقایق مادی یا شرایطی که استعلام پیش از ورود بر مبنای آن ها انجام گرفته است؛

6- هر طرف ممکن است صدور پیش استعلام برای متقاضی را رد کند، مشروط بر این که مسأله مطروحه در درخواست:

الف) در حال حاضر در پرونده متقاضی نزد یک نهاد دولتی، دادگاه یا دادگاه استان مفتوح باشد؛ یا

ب) قبلاً در دادگاه یا دادگاه استان در مورد آن تصمیم گیری شده باشد.

ماده 7.11

ارزش گذاری گمرکی

ارزش گمرکی کالاهای مورد مبادله میان طرف ها باید طبق قوانین و مقررات گمرکی وارد کننده که بر پایه قواعد مصرح در پیوست (2) این موافقت نامه است، تعیین شود.

ماده 7.12

طبقه بندی تعرفه ای

طرف ها در تجارت بین خود، توصیف و کد گذاری کالاها را باید بر اساس ویرایش جاری نظام هماهنگ اعمال کنند.

ماده 7.13

گذر کالاها

1- هر طرف باید برای تسهیل عملیات گمرکی اعمال شده در مورد کالاهای گذری از یک طرف به هر طرف غیر عضو و بالعکس تلاش کند.

2- طرف ها می توانند به صورت متقابل اسناد و ابزارهای تشخیص هویت به کار برده شده توسط طرف ها را که برای کنترل کالاها و کشتی ها و نیز سایر وسایل حمل و نقل در حال گذر لازم است، تصدیق و شناسایی کنند.

ماده 7.14

محموله‌های فوری

1- مقام‌های گمرکی طرف‌ها باید ضمن اعمال کنترل گمرکی مقتضی، درخصوص تسریع ترخیص گمرکی محموله‌های فوری تدبیر کنند.

2- هر طرف باید رویه‌های آسان‌سازی شده برای محموله‌های فوری را اتخاذ یا حفظ نماید. این رویه‌ها باید:

الف) اطلاعات لازم را برای ترخیص محموله فوری که قرار است پیش از رسیدن محموله، تسلیم و بررسی شود، پیش‌بینی کنند؛

ب) اجازه دهند اطلاعات در برگیرنده تمامی کالاهای موجود در یک محموله فوری به صورت یکجا مثلاً در یک سیاهه بار، در صورت امکان، از طریق ابزارهای الکترونیکی عرضه شود؛

پ) حتی الامکان، ترخیص برخی از کالاها با حداقل اسناد پیش‌بینی نمایند؛

ت) در شرایط عادی، در کمترین زمان ممکن پس از ارایه تمامی اسناد ضروری گمرکی و به شرط رسیدن محموله، ترخیص محموله‌های فوری را پیش‌بینی کنند؛

ث) در مورد محموله‌هایی با هر وزن یا ارزشی اعمال شوند، با تصدیق این که یک طرف ممکن است رویه‌های ورود رسمی را به عنوان شرطی برای ترخیص، از جمله اظهارنامه، اسناد مؤید ادعا و پرداخت حقوق گمرکی براساس وزن یا ارزش کالا لازم بدانند.

ماده 7.15

کالاهای فسادپذیر

هر طرف باید با توجه به جلوگیری از خسارات قابل اجتناب یا زوال کالاهای فسادپذیر و به شرط رعایت تمامی الزامات قانونی، زمینه ترخیص سریع کالاهای فسادپذیر را فراهم آورد.

ماده 7.16

ورود موقت کالاها و پردازش آن‌ها در داخل یا خارج

طبق استانداردهای بین‌المللی، مقام‌های گمرکی طرف‌ها باید اجرای عملیات گمرکی را برای رویه پذیرش موقت کالا و کالاهایی که موقتاً برای پردازش وارد یا صادر می‌شوند، تسهیل نمایند.

ماده 7.17

بازرسی پیش از حمل

1- فعالیت‌های مربوط به بازرسی پیش از حمل، شامل تمامی فعالیت‌های مرتبط با تأیید کیفیت، کمیّت، قیمت، از جمله نرخ ارز، و شرایط مالی کالاهای صادراتی به قلمرو عضو استفاده‌کننده می‌شود.

2- طرف‌ها ملزم به استفاده از بازرسی‌های پیش از حمل در خصوص طبقه‌بندی تعرفه‌ای و ارزش‌گذاری گمرکی نخواهند بود.

3- بدون خدشه به حقوق طرف‌ها در استفاده از سایر انواع بازرسی‌های پیش از حمل مشمول بند (2) این ماده نیستند، طرف‌ها تشویق می‌شوند که الزامات جدیدی را در خصوص بازرسی پیش از حمل معرفی نکرده یا به کار نگیرند و تا حد ممکن، در جهت تسهیل تجارت بین خود الزامات موجود را از بین ببرند.

ماده 7.18

کارگزاران (نمایندگان) گمرک

قوانین و مقررات گمرکی هر طرف باید به اظهارکنندگان کالا اجازه بدهد بدون نیاز به استفاده اجباری از خدمات کارگزاران (نمایندگان) گمرک اظهارنامه گمرکی خود را ارایه دهند.

ماده 7.19

خودکارسازی (اتوماسیون)

- 1- مقام‌های گمرک طرف‌ها باید تا حد امکان، تضمین دهند که عملیات گمرکی می‌تواند با استفاده از سامانه‌های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات از جمله ابزارهای الکترونیکی ارتباطاتی صورت گیرد.
- 2- مقام‌های گمرک مرکزی طرف‌ها باید تا حد امکان، برای اظهارکنندگان، فرصت اظهار کالا به شکل الکترونیکی را فراهم آورند و سامانه‌های الکترونیکی را برای استفاده کنندگان از گمرک قابل دسترس سازند.

ماده 7.20

محرمانه بودن

تمامی اطلاعاتی که طبق این فصل ارایه می‌شود به غیر از آمار، باید طبق قوانین و مقررات طرف‌ها محرمانه نگه داشته شود. مقام‌های طرف‌ها نباید آن‌ها را بدون اجازه از فرد یا مقام طرف ارایه کننده اطلاعات مزبور، افشا کنند، مگر تا حدی که ممکن است در رسیدگی‌های قضایی لازم باشد.

ماده 7.21

بازنگری و پژوهش خواهی

هر طرف باید امکان بازنگری اداری تصمیم‌های گمرکی را که بر حقوق شخص ذینفع تأثیر می‌گذارد و پژوهش خواهی قضایی علیه تصمیم‌های مذکور را طبق قوانین و مقررات طرف مزبور تضمین کند.

ماده 7.22

مجازات‌ها

- 1- هر طرف باید تدابیری را اتخاذ و یا حفظ نماید که وضع مجازات‌های اداری به خاطر نقض قوانین و مقررات گمرکی خود در حین صادرات و واردات، از جمله مفاد مربوط به طبقه‌بندی تعرفه‌ای، ارزش‌گذاری گمرکی، تعیین کشور مبدأ و برخورداری از رفتار ترجیحی به موجب این موافقت‌نامه را امکان پذیر سازد.
- 2- هر طرف باید تضمین دهد که به موجب قوانین خود مجازات‌هایی برای نقض قوانین یا مقررات گمرکی، یا الزامات شکلی فقط در مورد شخص (اشخاص) مسئول نقض وضع گردد.
- 3- مجازات موضوعه باید متکی به حقایق و شرایط موضوع بوده و با درجه و شدت نقض مطابقت داشته باشد.
- 4- هر طرف باید اطمینان دهد که تدابیری را برای جلوگیری از موارد زیر اتخاذ کرده است:
الف) تضاد منافع در ارزیابی و تجمیع مجازات، حقوق و عوارض؛ و
ب) ایجاد مشوقی برای ارزیابی یا تجمیع مجازاتی که با بند (3) این ماده سازگار نیست.
- 5- هر طرف باید تضمین دهد که وقتی مجازاتی به علت نقض قوانین و مقررات گمرکی، یا الزامات شکلی وضع می‌شود، توضیحی مکتوب به شخصی (اشخاصی) که مجازات در مورد آن (آنها) وضع می‌شود، ارایه گردد که در آن ماهیت نقض قوانین و مقررات یا رویه‌های حاکم که طبق آن میزان یا دامنه مجازات برای نقض مشخص شده است، توضیح داده شده باشد.

6- وقتی شخصی داوطلبانه شرایط نقض قوانین و مقررات گمرکی یا الزامات شکلی را پیش از کشف نقض توسط ادارات گمرکی برای یک طرف افشا کند، آن طرف تشویق می‌شود، که، در صورت اقتضا، این تدبیر را به عنوان عامل تخفیف دهنده بالقوه در تعیین مجازات برای آن شخص در نظر گیرد.

ماده 23.7

بازه زمانی انتقالی خاص برای ایران

کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کمیسیون اقتصادی اوراسیا باید به مدت 12 ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، به موجب مواد 10.7، 11.7 و 14.7 این فصل از طرح هر شکایتی خودداری کنند.

پیوست (2) قواعد ارزش گذاری گمرکی

ماده 1

- 1- ارزش گمرکی کالای وارد شده، ارزش معاملاتی خواهد بود، یعنی قیمت واقعی پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالا که هنگام فروخته شدن برای صدور به کشور واردکننده طبق مفاد ماده (8) این قواعد تعدیل شده است، مشروط بر این که الف) محدودیت‌هایی در مورد واگذاری کالا به خریدار یا استفاده او از آن وجود نداشته باشد، غیر از محدودیت‌هایی که:
- (1) قانون یا مقام‌های دولتی در کشور واردکننده وضع یا مقرر کرده‌اند؛
 - (2) منطقه جغرافیایی که می‌توان کالا را در آن مجدداً فروخت، محدود می‌کنند؛ یا
 - (3) بر ارزش کالا به طور اساسی اثر نمی‌گذارند؛
- ب) فروش یا قیمت، تابع برخی شرایط یا ملاحظات نباشد که به خاطر آن‌ها نتوان ارزش کالایی را که ارزش گذاری می‌شود، تعیین کرد؛
- پ) هیچ بخشی از عایدات حاصل از فروش مجدد، واگذاری یا استفاده بعدی خریدار از کالا به طور مستقیم یا غیرمستقیم به فروشنده تعلق نگیرد، مگر آنکه بتوان طبق مفاد ماده (8) تعدیلی مناسب به عمل آورد؛ و
- ت) خریدار و فروشنده با یکدیگر مرتبط نباشند، یا در موردی که خریدار و فروشنده با یکدیگر مرتبط هستند ارزش معاملاتی برای مقاصد گمرکی به موجب بند (2) این ماده قابل قبول باشد.
- 2

الف) در تشخیص این که آیا ارزش معاملاتی از لحاظ تعیین ارزش گذاری گمرکی طبق بند (1) این ماده قابل قبول است یا خیر، این واقعیت که خریدار و فروشنده در مفهوم ماده (12) با یکدیگر مرتبط هستند به خودی خود دلیلی برای غیرقابل قبول تلقی کردن ارزش معاملاتی نخواهد بود. در چنین موردی اوضاع و احوال ناظر بر فروش بررسی خواهد شد و ارزش معاملاتی به شرطی پذیرفته می‌شود که ارتباط مزبور بر قیمت اثر نگذاشته باشد. اگر، در پرتو اطلاعاتی که واردکننده ارائه کرده یا به طریق دیگری فراهم آمده است، اداره گمرک دلایلی مبنی بر تأثیر قیمت در اختیار داشته باشد، دلایل خود را باید به واردکننده ابلاغ کند و به او فرصت متعارف برای پاسخ‌گویی بدهد. در صورت درخواست واردکننده، ابلاغ دلایل به صورت مکتوب خواهد بود.

ب) در یک فروش میان اشخاص مرتبط، هرگاه واردکننده ثابت کند که ارزش معاملاتی کاملاً به یکی از ارزش‌های زیر، موجود در همان زمان یا حدوداً در همان زمان، نزدیک است، چنین ارزشی مورد قبول است و کالا براساس ارزش معاملاتی تعیین شده طبق بند (1) باید ارزش گذاری شود:

- (1) ارزش معاملاتی در فروش کالاهای همسان یا مشابه به خریداران غیرمرتبط جهت صدور به همان کشور واردکننده؛
 - (2) ارزش گمرکی کالای همسان یا مشابهی که به موجب مفاد ماده (5) تعیین شده است؛
 - (3) ارزش گمرکی کالای همسان یا مشابهی که به موجب مفاد ماده (6) تعیین شده است؛
- در اعمال معیارهای بالا، به تفاوت‌های محرز در سطوح تجاری، سطوح مقداری، عناصر برشمرده در ماده (8) و هزینه‌هایی که فروشنده در فروش‌هایی متقبل می‌شود که در آن‌ها او و خریدار غیرمرتبط هستند و در فروش‌هایی متقبل نمی‌شود که او و خریدار مرتبط هستند، باید توجه مقتضی شود.

پ) معیارهای مندرج در جزء (ب) بند (2) این ماده به ابتکار واردکننده و فقط به منظور مقایسه مورد استفاده قرار می‌گیرد. ارزش‌های جانشین نمی‌تواند طبق مفاد جزء (ب) بند (2) این ماده تعیین شود.

ماده 2

-1

الف) چنانچه نتوان ارزش گمرکی کالای وارد شده را به موجب مفاد ماده (1) تعیین کرد، ارزش گمرکی باید ارزش معاملاتی کالای همسانی باشد که برای صدور به همان کشور واردکننده فروخته شده و در همان زمان یا حدوداً در همان زمان که کالایی ارزش گذاری می شود، اما حداقل 90 روز پیش از ورود کالای مربوط، صادر شده باشد.

ب) در اجرای این ماده، برای تعیین ارزش گمرکی، ارزش معاملاتی کالای همسان فروشی در همان سطح تجاری و اساساً به همان مقدار کالایی که ارزش گذاری می شود، باید مورد استفاده قرار گیرد. در موردی که چنین فروشی یافت نشود، ارزش معاملاتی کالای همسان فروخته شده در سطح تجاری متفاوت و یا در مقادیر متفاوت، که به منظور لحاظ تفاوت های قابل انتساب در سطح تجاری و یا مقدار، تعدیل شده است، باید مورد استفاده قرار گیرد، مشروط به این که بتوان چنین تعدیل هایی را بر مبنای مدرکی محرز به عمل آورد که معقول بودن و درستی تعدیل را به روشنی ثابت کند، اعم از این که تعدیل مزبور به افزایش یا کاهش ارزش منجر شود یا خیر.

2- اگر، در اجرای این ماده، بیش از یک ارزش معاملاتی از کالای همسان یافت شود، برای تعیین ارزش گمرکی کالای وارد شده، کمترین ارزش مزبور باید مورد استفاده قرار گیرد.

ماده 3

-1

الف) چنانچه نتوان ارزش گمرکی کالای وارد شده را به موجب مفاد مواد (1) و (2) تعیین کرد، ارزش گمرکی باید ارزش تعیین شده به موجب مفاد ماده (1) این قواعد باشد و برای کالاهای یکسان یا مشابهی قابل قبول خواهد بود که برای صدور به همان کشور واردکننده فروخته شده و در همان زمان یا حدوداً در همان زمان که کالایی ارزش گذاری می شود صادر شده است، اما این زمان نباید کمتر از 90 روز پیش از واردات کالای مربوط باشد.

ب) در اجرای این ماده، برای تعیین ارزش گمرکی، ارزش معاملاتی کالای مشابه در فروشی در همان سطح تجاری و اساساً به همان مقدار کالایی که ارزش گذاری می شود باید مورد استفاده قرار گیرد. در موردی که چنین فروشی یافت نشود، ارزش معاملاتی کالای مشابه فروخته شده در سطح تجاری متفاوت و یا در مقادیر متفاوت، که به منظور لحاظ تفاوت های قابل انتساب در سطح تجاری و یا مقدار تعدیل شده است، مورد استفاده قرار گیرد، مشروط بر این که بتوان چنین تعدیل هایی را بر مبنای مدرکی محرز به عمل آورد که معقول بودن و درستی تعدیل را به روشنی ثابت کند، اعم از این که تعدیل مزبور به افزایش یا کاهش ارزش منجر شود یا خیر.

2- اگر، در اجرای این ماده، بیش از یک ارزش معاملاتی از کالای مشابه یافت شود برای تعیین ارزش گمرکی کالای وارد شده کمترین ارزش معاملاتی باید مورد استفاده قرار گیرد.

ماده 4

اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارد شده را به موجب مفاد مواد (1)، (2) و (3) تعیین کرد، ارزش گمرکی به موجب مفاد ماده (5) یا هنگامی که نتوان ارزش گمرکی را به موجب آن ماده تعیین کرد، به موجب مفاد ماده (6) باید تعیین گردد، مگر آنکه، بنا به درخواست واردکننده، ترتیب اجرای مواد (5) و (6) بر عکس شود.

ماده 5

1-

الف) اگر کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه به همان وضعی که وارد شده است در کشور وارد کننده به فروش برسد، ارزش گمرکی کالای وارد شده، به موجب مفاد این ماده بر قیمت واحدی از کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه مبتنی خواهد بود که در همان زمان یا حدوداً در همان زمان وارد شدن کالای مورد ارزش گذاری، به بیشترین مقدار از مجموع [فروش] به اشخاص غیر مرتبط به فروشندگان چنین کالایی فروخته می شود، مشروط به کسر موارد زیر:

- (1) هر حق العملی که معمولاً پرداخت می شود یا توافق می شود که پرداخت گردد یا افزایش هایی که معمولاً برای سود و هزینه های عمومی در مورد فروش کالای وارد شده از همان طبقه یا نوع، در چنین کشوری صورت می گیرد؛
 - (2) هزینه های عرفی حمل و نقل و بیمه و هزینه های مرتبط با آنها که در کشور وارد کننده صرف شده است؛
 - (3) در صورت ضرورت، هزینه ها و مخارج موضوع بند (2) ماده (8)؛ و
 - (4) حقوق گمرکی و دیگر مالیات های ملی که به دلیل وارد شدن یا فروش کالا در کشور وارد کننده باید پرداخت شود.
- ب) اگر در همان زمان یا حدوداً در همان زمان وارد شدن کالایی که ارزش گذاری می شود کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه فروخته نشده باشد، ارزش گمرکی به شرط آنکه از جهات دیگر تابع مفاد جزء (الف) بند (1) این ماده باشد، بر قیمت واحدی از کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه باید مبتنی باشد که در زودترین تاریخ پس از وارد شدن کالایی که ارزش گذاری می شود، اما پیش از انقضای 90 روز پس از ورود مزبور، به همان وضعی که وارد شده است در کشور وارد کننده فروخته شود.

2- اگر کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه به همان وضعی که وارد شده است در کشور وارد کننده فروخته نشود، آنگاه، در صورت درخواست وارد کننده، ارزش گمرکی بر قیمت واحدی از کالای وارد شده مبتنی خواهد بود که، پس از پردازش بیش تر، در بیشترین مقدار از مجموع [فروش] به اشخاص غیر مرتبط با فروشندگان چنین کالایی در کشور وارد کننده فروخته می شود و تخفیف لازم به خاطر ارزش افزوده ناشی از چنین پردازشی و کسور پیش بینی شده در جزء (الف) بند (1) منظور می شود.

ماده 6

1- ارزش گمرکی کالای وارد شده به موجب مفاد این ماده باید بر ارزش محاسباتی مبتنی باشد. ارزش محاسباتی مرکب خواهد بود از مجموع:

الف) قیمت یا ارزش مواد و ساخت یا پردازش دیگری که در تولید کالای وارد شده به کار گرفته شده است؛

ب) مقداری بابت سود و هزینه های عمومی معادل آنچه معمولاً در فروش کالایی از همان طبقه یا نوع کالایی که ارزش گذاری می شود منعکس می گردد و تولید کنندگان در کشور صادر کننده برای صدور به کشور وارد کننده منظور می کنند؛

پ) قیمت یا ارزش تمامی هزینه های دیگری که برای منعکس ساختن گزینه ارزش گذاری مورد انتخاب طرف به موجب جزء های (ث)، (ج)، و (چ) بند (1) ماده (8) ضروری هستند.

2- هیچ طرفی نمی تواند از شخصی که مقیم قلمرو طرف مزبور نیست بخواهد یا او را مجبور کند که به منظور تعیین ارزش محاسباتی، هرگونه صورت حساب یا سوابق دیگر را برای بررسی ارایه کند یا اجازه دسترسی به آن را بدهد. به هر حال اطلاعاتی را که تولید کننده کالا به منظور تعیین ارزش گمرکی به موجب مفاد این ماده عرضه می کند می تواند با موافقت تولید کننده در

کشور دیگر مورد رسیدگی مقام‌های کشور واردکننده قرار گیرد، مشروط بر این که ایشان مراتب را با ارسال اطلاعیه‌ای از پیش به دولت کشور مورد بحث اطلاع داده باشند و دولت اخیر با این رسیدگی مخالفت نکند.

ماده 7

- 1- اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارد شده را به موجب مفاد مواد (1) تا (6) تعیین کرد، ارزش گمرکی باید با استفاده از طرق عرفی بر مبنای داده‌های موجود در کشور واردکننده کالا تعیین شود.
- 2- طبق مفاد این ماده هیچ ارزش گمرکی نباید بر مبنای موارد زیر تعیین شود:
 - الف) قیمت فروش در کشور واردکننده برای کالای تولیدشده در چنین کشوری؛
 - ب) نظامی که برای مقاصد گمرکی، قبول ارزش بالاتر از میزان دو ارزش بدیل را مقرر می‌دارد؛
 - پ) قیمت کالا در بازار داخلی کشور صادرکننده؛
 - ت) هزینه تولید غیر از ارزش محاسباتی که طبق مفاد ماده (6) برای کالای همسان یا مشابه تعیین شده است؛
 - ث) قیمت کالا برای صدور به کشوری غیر از کشور واردکننده؛
 - ج) حداقل ارزش گمرکی؛ یا
 - چ) ارزش دلخواه یا ساختگی.
- 3- در صورت درخواست واردکننده، ارزش گمرکی تعیین شده به موجب مفاد این ماده و روش مورد استفاده برای تعیین چنین ارزشی باید به طور مکتوب به اطلاع او برسد.

ماده 8

- 1- در تعیین ارزش گمرکی به موجب مفاد ماده (1)، موارد زیر به قیمت واقعی پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالای وارد شده، باید افزوده شود:
 - الف) موارد زیر، تا اندازه‌ای که خریدار متقبل شده اما در قیمت واقعی پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالا منظور نشده است:
 - (1) حق‌العمل‌ها و دلالی، به جز حق‌العمل‌های خرید؛
 - (2) هزینه محفظه‌ها، که برای مقاصد گمرکی چنان تلقی شود که با کالای مورد بحث، یکی است؛
 - (3) هزینه بسته‌بندی از لحاظ نیروی کار یا مواد؛
 - ب) ارزش کالاها و خدمات زیر، که به نحو مناسب سرشکن شده‌اند، در موردی که خریدار آن‌ها را به طور رایگان یا به قیمت تخفیفی برای استفاده در زمینه تولید و فروش صادراتی کالای وارد شده به طور مستقیم یا غیرمستقیم تأمین می‌کند، تا آن اندازه که چنین ارزشی در قیمت واقعی پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده باشد:
 - (1) مواد، اجزاء تشکیل دهنده، قطعات و اقلام مشابهی که در کالای وارد شده ترکیب گردیده است؛
 - (2) ابزارها، حدیده‌ها، قالب‌ها و اقلام مشابهی که در تولید کالای وارد شده مورد استفاده قرار گرفته است؛
 - (3) موادی که در تولید کالای وارد شده مصرف شده است؛
 - (4) کارهای مهندسی، تکمیلی، هنری، طراحی، و نقشه‌ها و طرح‌هایی که در جای دیگری غیر از کشور واردکننده بر عهده گرفته شده و برای تولید کالای وارد شده لازم است؛
 - پ) حق امتیازها و وجوه اخذ پروانه، مربوط به کالایی که ارزش‌گذاری می‌شود و خریدار باید، به عنوان شرط فروش کالایی که ارزش‌گذاری می‌شود، آن‌ها را به طور مستقیم یا غیرمستقیم پرداخت کند، به نسبتی که این حق امتیازها و وجوه در قیمت واقعی پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده باشد؛

ت) ارزش هر بخشی از عایدات فروش مجدد، واگذاری یا استفاده بعدی از کالای وارد شده که به طور مستقیم یا غیرمستقیم به فروشنده تعلق می‌گیرد؛

ث) هزینه حمل و نقل کالای وارد شده به بندر یا محل ورود؛

ج) مخارج بارگیری، تخلیه و جابجایی مرتبط با حمل و نقل کالای وارد شده به بندر یا محل ورود؛ و
چ) هزینه بیمه.

2- افزایش قیمت واقعی پرداخت شده یا قابل پرداخت طبق این ماده فقط بر مبنای داده‌های واقعی و کمیت‌پذیر باید انجام گیرد.

3- جز در موارد مقرر در این ماده، در تعیین ارزش گمرکی هیچ افزایشی در قیمت واقعی پرداخت شده یا قابل پرداخت نباید صورت گیرد.

ماده 9

در موردی که برای تعیین ارزش گمرکی تبدیل ارز لازم باشد نرخ ارز مورد استفاده، توسط مراجع صلاحیتدار کشور واردکننده در زمان ثبت اظهارنامه گمرکی توسط مقام گمرک کشور واردکننده، باید تصریح گردد.

ماده 10

مقام‌های مربوط تمامی اطلاعاتی را که ماهیتاً محرمانه هستند یا از لحاظ ارزش‌گذاری گمرکی به صورت محرمانه ارایه شده‌اند، باید دقیقاً محرمانه تلقی کرده، بدون اجازه مخصوص شخص یا دولت ارایه کننده، و فقط به نسبتی که طبق قوانین ملی کشور واردکننده مورد نیاز باشد، افشا نکنند.

ماده 11

1- قوانین و مقررات هر طرف، باید برای واردکننده یا هر شخص دیگر مسئول پرداخت حقوق گمرکی، حق درخواست تجدیدنظر بدون جریمه در مورد تعیین ارزش گمرکی را مقرر نماید.

2- ممکن است یک حق اولیه در مورد درخواست تجدیدنظر بدون جریمه نزد مرجعی در اداره گمرک یا یک نهاد مستقل وجود داشته باشد، اما قوانین و مقررات هر طرف باید حق درخواست تجدیدنظر بدون جریمه نزد مرجع قضایی را مقرر کند.

3- اطلاعیه مربوط به تصمیم مرحله تجدیدنظر باید به تجدیدنظرخواه داده شود و دلایل چنین تصمیمی کتباً ارایه گردد. او همچنین باید از حق خود در مورد هر درخواست تجدیدنظر دیگری اطلاع یابد.

ماده 12

1- در این قواعد:

الف) "ارزش گمرکی کالای وارد شده" به معنی ارزش کالا از منظر وضع حقوق گمرکی، برحسب ارزش کالای واردشده است؛

ب) "تولید شده" شامل کاشته، ساخته شده در کارخانه و استخراج شده از معدن می‌شود.

پ) "کالاهای همسان" به معنی کالاهایی است که از تمامی جهات از جمله خصوصیات مادی، کیفیت و شهرت همانند می‌باشند. اختلافات جزئی ظاهری مانع از آن نمی‌گردد که کالایی که از دیگر جهات با این تعریف انطباق دارد همسان تلقی شود؛

ت) "کالاهای مشابه" به معنی کالاهایی است که، گرچه از تمامی جهات همانند نیستند، اما خصوصیات همانند و مواد تشکیل‌دهنده همانندی دارند، که آن‌ها را قادر می‌سازد وظایف مشابهی را انجام دهند و از نظر تجاری قابلیت جانشینی داشته

باشند. کیفیت کالاها، شهرت آن و وجود یک علامت تجاری از جمله عواملی هستند که در تشخیص مشابه بودن کالاها مورد ملاحظه قرار می‌گیرند؛

اصطلاحات "کالای همسان" و "کالای مشابه" می‌تواند بنا بر مورد، کالاهایی را در برنگیرد که در بطن خود کالاهای مربوط به مهندسی، توسعه، هنری، طراحی و نقشه‌کشی را در بردارند یا منعکس می‌کنند و در کشور واردکننده هیچ تعدیلی بابت آن‌ها به دلیل لحاظ ارقام مزبور طبق ردیف (4) جزء (ب) بند (1) ماده (8)، صورت نگرفته است.

کالا در صورتی "کالای همسان" یا "کالای مشابه" تلقی می‌شود که در همان کشوری تولید شده باشد که کالای مورد ارزش‌گذاری در آن قرار گرفته است؛

کالایی را که شخص دیگری تولید کرده است، فقط هنگامی باید لحاظ شود که بنا بر مورد، کالای همسان یا کالای مشابهی یافت نشود که شخص مزبور به عنوان کالای مورد ارزش‌گذاری شده تولید کرده باشد.

ث) "کالایی از همان طبقه یا نوع" به معنی کالایی است که در گروه یا دسته کالاهایی قرار می‌گیرد که یک صنعت یا بخش صنعتی خاص تولید می‌کند و شامل کالای همسان یا مشابه می‌شود.

2- در راستای اهداف این قواعد، اشخاص فقط در صورتی مرتبط در نظر گرفته می‌شوند که:

الف) مقام مسئول یا مدیران کسب و کار یکدیگر باشند؛

ب) شریک قانونی در کسب و کار شناخته شده باشند؛

پ) کارفرما و مستخدم باشند؛

ت) شخصی به طور مستقیم یا غیرمستقیم 5 درصد یا درصد بیش‌تری از رای تعیین‌کننده مبتنی بر سرمایه یا سهام هر دو را در تملک داشته باشد یا کنترل کند؛

ث) یکی از آن‌ها به طور مستقیم یا غیرمستقیم دیگری را کنترل کند؛

ج) هر دوی آن‌ها به طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت کنترل شخص ثالثی باشند؛

چ) با یکدیگر شخص ثالثی را به طور مستقیم یا غیرمستقیم کنترل کنند؛ یا

ح) اعضای یک خانواده باشند.

3- اشخاصی که در کسب و کار به نحوی با یکدیگر پیوند دارند که یکی، به هر شکل که توصیف شده باشد، نماینده انحصاری، توزیع‌کننده انحصاری یا صاحب امتیاز انحصاری دیگری باشد، چنانچه در چارچوب موازین بند (2) این ماده قرار گیرند، از نظر این قواعد مرتبط در نظر گرفته می‌شوند

ماده 13

در صورت درخواست مکتوب، واردکننده باید حق دریافت توضیحی مکتوب از اداره گمرک کشور واردکننده در مورد چگونگی تعیین ارزش گمرکی کالای وارداتی خود داشته باشد

ماده 14

هیچ یک از مفاد این قواعد نباید به نحوی تفسیر شود که حقوق ادارات گمرک را مبنی بر پذیرش صحت یا درستی هر بیانیه، سند یا اظهارنامه‌ای که برای ارزش‌گذاری گمرکی ارایه می‌شود، تحدید نماید یا مورد تردید قرار دهد.

فصل 8: حل و فصل اختلاف‌ها

ماده 8.1 اهداف

هدف این فصل، پیش‌بینی فرایندی کارآمد و شفاف جهت حل و فصل اختلاف‌های ناشی از این موافقت‌نامه می‌باشد.

ماده 2.8

تعاریف

تعاریف زیر در راستای اهداف این فصل به کار خواهد رفت:

الف) "طرف‌های اختلاف": به معنی طرف مدعی (خواهان) و طرف مدعی علیه (خوانده) می‌باشند. کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و اتحادیه اقتصادی اوراسیا می‌توانند به صورت مشترک یا منفرد به عنوان طرف اختلاف اقدام نمایند. در چنین مواردی اگر تدبیر مورد نظر توسط اتحادیه اقتصادی اوراسیا اتخاذ شده باشد، اتحادیه، یکی از طرف‌های اختلاف است و اگر تدبیر مورد نظر توسط کشور عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا اتخاذ شده باشد، کشور مزبور یکی از طرف‌های اختلاف خواهد بود. ب) "خواهان": به معنی طرف اختلافی است که به موجب ماده 5.8 یا 6.8 این موافقت‌نامه، به منظور رسیدگی به حل و فصل اختلاف درخواستی را ثبت نموده است.

پ) "خوانده": به معنی طرف اختلافی است که، به موجب ماده 5.8 یا 6.8 این موافقت‌نامه، به منظور رسیدگی به حل و فصل اختلاف درخواستی را دریافت نموده است.

ت) "اطلاعیه": به معنی سندی رسمی با اطلاعات مربوط به وقایع و رویه‌های جاری است که باید در موارد پیش‌بینی شده در این فصل، توسط طرف‌ها ارسال شود.

ماده 3.8

حیطه شمول

1- جز در مواردی که در این موافقت‌نامه به نحو دیگری مقرر شده است، مفاد این فصل باید در خصوص حل و فصل اختلاف‌های ناشی از تفسیر و یا اجرای این موافقت‌نامه و قصور طرف دیگر نسبت به انجام تعهدات خود به موجب این موافقت‌نامه، اعمال گردد.

2- مفاد این فصل در ارتباط با فصول 4 (موانع فنی فرا راه تجارت) و 5 (بهداشت و بهداشت گیاهی) این موافقت‌نامه، تا شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه و در مورد فصل 7 تا هفت ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه نباید اعمال شود.

ماده 4.8

تبادل اطلاعات و همیار دادگاه

1- توزیع اسناد شکلی و اطلاعاتی مرتبط با هرگونه اختلاف ناشی از این موافقت‌نامه میان کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و اتحادیه اقتصادی اوراسیا، به منزله نقض مقررات مربوط به محرمانگی به موجب این موافقت‌نامه و یا تعهدات بین‌المللی اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا لحاظ نمی‌گردد.

2- هر کشور عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و اتحادیه اقتصادی اوراسیا که نفع اساسی در موضوع مورد اختلاف داشته باشند، این فرصت را دارند که به عنوان همیار دادگاه مورد استماع قرار گیرند و اظهارات مکتوب خود را به هیئت داوری ارائه دهند.

ماده 5.8

مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری

- 1- طرف‌های اختلاف می‌توانند در هر زمانی با مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری توافق نمایند. رویه‌های مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری ممکن است در صورت درخواست هر یک از طرف‌های اختلاف در هر زمانی آغاز و در هر زمانی خاتمه یابد.
- 2- اگر طرف‌های اختلاف موافقت کنند، مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری می‌تواند در حالی ادامه یابد که جریان رسیدگی هیئت داوری، پیش‌بینی شده در این فصل، در جریان باشد.
- 3- جریان رسیدگی‌های متضمن مساعی جمیله، سازش و میانجیگری و به ویژه مواضعی که طرف‌های اختلاف در جریان رسیدگی‌های مزبور اتخاذ می‌کنند، بدون خدشه به حقوق هر یک از طرف‌های اختلاف در هر جریان رسیدگی بعدی باید به صورت محرمانه باشد.

ماده 6.8

مشورت

- 1- هر طرف می‌تواند از طرف دیگر در خصوص هر مسأله ناشی از این موافقت‌نامه طبق الزامات ماده 3.8 (حیطه شمول) درخواست مشورت نماید. طرف‌ها باید برای رسیدن به راه‌حل رضایت‌بخش متقابل از طریق مشورت در خصوص هر موضوعی طبق این فصل از هیچ کوششی دریغ نکنند.
- 2- درخواست مشورت باید از طریق نقطه تماس تعیین شده به موجب این موافقت‌نامه و نیز کارگروه مشترک به صورت مکتوب صورت گیرد. طرف درخواست‌کننده باید درخواست را از طریق نقاط تماس تعیین شده به ترتیب به طرف‌ها انتقال دهد. درخواست باید حاوی دلایل آن درخواست، از جمله شناسایی تدبیر یا سایر موضوعات مورد بحث و نیز اشاره به مبانی حقوقی برای درخواست (مقررات مرتبط در این موافقت‌نامه) باشد.
- 3- به محض دریافت درخواست برای مشورت، طرف خواننده باید:
 - الف) ظرف 10 روز پس از تاریخ دریافت از طریق نقطه تماس خود، به صورت مکتوب به درخواست پاسخ دهد؛ و
 - ب) ظرف حداکثر 30 روز پس از تاریخ دریافت درخواست، یا 10 روز در موارد اضطراری، از جمله مواردی که به کالاهای فاسدشدنی مربوط می‌گردد، به منظور دستیابی به راه‌حلی سریع و با رضایت متقابل با حسن نیت مشورت را آغاز کند.
- 4- بازه‌های زمانی مشخص شده در بند (3)، با توافق متقابل طرف‌های اختلاف قابل تغییر خواهند بود.
- 5- مشورت‌ها باید به صورت محرمانه باشد و به حقوق هیچ یک از طرف‌های اختلاف در جریان رسیدگی‌های بعدی یا به موجب ماده 4.8 این فصل، خدشه‌ای وارد نگردد.
- 6- هر طرف اختلاف ممکن است از طرف دیگر اختلاف درخواست نماید که مقام‌ها، کارشناسان یا نمایندگان دولتی را از نهادهای نظارتی و تخصصی مربوط که در موضوع مورد مشورت صاحب تخصص می‌باشند، در اختیار قرار دهد. طرفی که درخواست را دریافت کرده است باید نهایت تلاش خود را برای انجام آن به کار بندد.
- 7- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند، مشورت در قلمرو طرف خواننده انجام خواهد گرفت. با توافق متقابل طرف‌های اختلاف، مشورت را می‌توان به طور کلی یا جزئی به صورت ارتباط از راه دور، از جمله از طریق ویدئو کنفرانس، برگزار نمود.

ماده 7.8

تشکیل هیئت داوری

- 1- طرف خواهان می‌تواند تشکیل هیئت داوری را در موارد زیر درخواست نماید:
 - الف) چنانچه طرف خواننده بازه‌های زمانی را طبق ماده 5.8 این موافقت‌نامه رعایت نکرده باشد؛ یا
 - ب) چنانچه طرف‌های اختلاف از تاریخ دریافت درخواست، ظرف 60 روز، یا ظرف 20 روز، در موارد اضطراری از جمله در ارتباط با کالاهای فاسد شدنی، از طریق مشورت موفق به حل اختلاف نشوند.
- 2- درخواست مکتوب تشکیل هیئت داوری باید از جانب طرف خواهان از طریق نقطه تماس تعیین شده طبق این موافقت‌نامه به خواننده و نیز به کارگروه مشترک تسلیم گردد. اطلاعیه درخواست تشکیل هیئت داوری باید به صورت مکتوب توسط طرف خواهان به طرف‌های دیگر، از طریق نقاط تماس تعیین شده آن‌ها، توزیع گردد. در درخواست باید اشاره گردد که آیا مشورت‌ها صورت پذیرفته است یا خیر؛ همچنین لازم است تدابیر خاص موضوع مورد بحث مشخص شود و خلاصه‌ای از مبانی حقوقی شکایت که جهت بیان روشن مسأله کافی باشد، ارائه گردد.
3. الزامات و رویه‌های مشخص شده در این ماده می‌تواند با توافق مشترک طرف‌های اختلاف، تغییر یابد.

ماده 8.8

تعیین داورها

- 1- هیئت داوری باید متشکل از سه عضو باشد. ظرف 30 روز پس از دریافت درخواست تشکیل هیئت داوری توسط خواننده، هر طرف اختلاف باید، یک داور را تعیین نماید و به طرف دیگر اختلاف در خصوص چنین انتصابی به صورت مکتوب از طریق نقاط تماس تعیین شده اطلاع رسانی نماید. داوران منصوب باید ظرف 15 روز از تاریخ تعیین داور دوم، داور سوم - رئیس هیئت داوری - را انتخاب نمایند که واجد هیچ یک از معیارهای زیر نباشد:
 - الف) دارا بودن تابعیت هریک از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا یا ایران؛ یا
 - ب) داشتن محل اقامت عرفی در قلمرو ایران یا هر یک از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا؛ یا
 - پ) دارا بودن تابعیت کشوری که با ایران یا هیچ یک از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا، روابط دیپلماتیک نداشته باشد.
- 2- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند، چنانچه انتصاب‌های لازم دوره زمانی مصرح در بند (1) این ماده صورت نگیرد، هریک از طرف‌های اختلاف می‌تواند از دبیر کل دیوان دائمی داوری (که از این پس "دیوان" نامیده می‌شود)، به عنوان مقام ناصب، دعوت به عمل آورد. چنانچه دبیر کل دیوان تابعیت ایران یا یکی از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا را داشته باشد، از وظیفه انتصاب معذور است، از معاون دبیر کل دیوان یا مقام ارشد بعدی که تابعیت ایران یا کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا را ندارد و واجد شرایط برای احراز سمت ناصب باشد، درخواست می‌گردد تا انتصاب‌های لازم را انجام دهد.
- 3- تمامی داورها باید:
 - الف) تخصص یا تجربه در حقوق، تجارت بین الملل و یا سایر موضوعات مشمول این موافقت‌نامه یا حل اختلاف‌های ناشی از موافقت‌نامه‌های تجاری بین‌المللی را داشته باشند؛
 - ب) صرفاً بر مبنای واقعیات، بی‌طرفی، قابل اعتماد بودن و قضاوت صحیح انتخاب شوند؛
 - پ) مستقل باشند و وابسته به یا تحت امر هیچ طرف نباشند؛
 - ت) هرگونه تضاد منافع مستقیم یا غیرمستقیم مربوط به موضوع تحت بررسی را برای طرف‌های اختلاف آشکار سازند.

- 4- اشخاصی که قبلاً با هر سمتی در اختلاف درگیر بوده‌اند نمی‌توانند به عنوان داور در مورد اختلاف عمل کنند.
- 5- چنانچه داوری که به موجب این ماده انتخاب شده است، استعفا دهد یا قادر به انجام فعالیت نباشد، باید داور جانشین ظرف 15 روز طبق رویه مشروح برای انتصاب داور اولیه انتخاب گردد و داور جانشین، تمامی اختیارات و وظایف داور اولیه را خواهد داشت. هر بازه زمانی قابل اجرا در رسیدگی‌ها از تاریخ استعفا یا معذوریت داور تا تاریخ انتصاب جانشین برای وی به حالت تعلیق درخواهد آمد.
- 6- تاریخ تشکیل هیئت داوری، تاریخ انتصاب رئیس هیئت داوری خواهد بود.
- 7- الزامات و رویه‌های مشخص شده در این ماده را می‌توان با توافق متقابل طرف‌های اختلاف تغییر داد.

ماده 9.8

وظایف هیئت داوری

- 1- وظایف هیئت داوری عبارتند از: ارزیابی عینی اختلافی که پیش رو دارند، از جمله ارزیابی عینی حقایق موضوع و قابلیت تسری و تطابق با این موافقت‌نامه، و دستیابی به یافته‌ها و احکام ضروری برای حل اختلاف ارجاعی، به نحوی که مقتضی تشخیص داده شود، و نیز در صورت درخواست هر طرف اختلاف، تعیین تطابق هر تدبیر اجرایی یا تعلیق منافع با ارایه گزارش نهایی خود.
- 2- آرا و احکام هیئت داوری حقوق و تعهدات طرف‌ها را که در این موافقت‌نامه پیش‌بینی شده است، اضافه یا کم نمی‌کند.

ماده 10.8

جریان رسیدگی های هیئت داوری

- 1- جریان رسیدگی های هیئت داوری باید طبق مقررات این فصل انجام گردد.
- 2- با رعایت بند (1) این ماده، هیئت داوری باید رویه‌های خود در خصوص حقوق طرف‌های اختلاف برای استماع و اختیار خود برای مشاوره با طرف‌های اختلاف را تعیین کند. طرف‌های اختلاف در مشورت با هیئت داوری ممکن است موافقت کنند که رویه‌ها و قواعد اضافی مغایر با مفاد این ماده را به کار گیرند.
- 3- هیئت داوری پس از مشورت با طرف‌های اختلاف، باید در سریع‌ترین زمان ممکن، حداکثر ظرف 10 روز بعد از تشکیل، جدول زمان‌بندی کار هیئت را تنظیم نماید. جدول زمانی باید شامل بازه‌های زمانی دقیق برای تسلیم اظهارات مکتوب طرف‌های اختلاف باشد. تغییرات در این جدول زمان‌بندی با توافق متقابل طرف‌های اختلاف، با مشورت هیئت داوری، امکان پذیر است.
- 4- هیئت داوری در صورت درخواست یکی از طرف‌های اختلاف یا به ابتکار خود، در صورت صلاحدید، می‌تواند از هر فرد یا نهادی که مناسب تشخیص دهد، درخواست اطلاعات یا مشاوره فنی نماید. در هر حال، پیش از این که هیئت داوری چنین اطلاعات و یا مشاوره‌ای را مطالبه کند، باید طرف‌های اختلاف را از این امر مطلع نماید. اطلاعات و یا مشاوره فنی که بدین نحو حاصل شود، باید جهت دریافت نظرات به طرف‌های اختلاف ارایه گردد. هنگامی که هیئت داوری در تهیه گزارش خود اطلاعات و یا مشاوره‌های فنی مزبور را لحاظ می‌نماید، باید نظرات طرف‌های اختلاف در خصوص اطلاعات یا مشاوره‌های فنی مزبور را نیز مد نظر قرار قرار دهد.
- 5- هیئت داوری باید تمامی تصمیم‌های شکلی، آرا و احکام خود را با اجماع صادر نماید، مشروط بر این که چنانچه هیئت داوری قادر به حصول اجماع نباشد، تصمیم‌های شکلی، آرا و احکام مزبور با رأی اکثریت اتخاذ گردند. هیئت داوری نباید افشا سازد که نظر کدام یک از داورها به نظر اکثریت یا اقلیت مربوط است.

- 6- جلسات هیئت داوری به صورت غیرعلنی برگزار می‌گردد. طرف‌های اختلاف فقط در صورت دعوت هیئت داوری از آنها، در جلسه حضور می‌یابند.
- 7- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند، جلسات هیئت داوری غیرعلنی است.
- 8- باید به طرف‌های اختلاف فرصت داده شود که در جریان رسیدگی‌ها، در اظهارات، یا بیانه‌ها یا در ابطال دلایل یا بیانه‌ها حضور یابند. هرگونه اطلاعات تهیه شده یا اظهارات کتبی ارایه شده توسط یک طرف اختلاف به هیئت داوری از جمله هرگونه اظهار نظری در خصوص بخش توصیفی گزارش اولیه و پاسخ به سوالات مطروحه توسط هیئت داوری، باید در دسترس طرف دیگر اختلاف قرار گیرد.
- 9- مذاکرات هیئت داوری و مدارک ارایه شده به آن باید محرمانه نگهداری شود.
- 10- مفاد این فصل مانع هر یک از طرف‌های اختلاف از افشای مواضع خود برای عموم نخواهد شد. هر طرف اختلاف با اطلاعات ارایه شده به هیئت داوری توسط طرف دیگر که دارای طبقه‌بندی محرمانه باشد، به عنوان اطلاعات محرمانه رفتار خواهد کرد. هر طرف اختلاف باید در صورت درخواست طرف دیگر، خلاصه‌ای از اطلاعات غیرمحرمانه را در اظهارات مکتوب خود تهیه کند که بتواند برای عموم افشا شود.
- 11- محل برگزاری جلسات استماع با توافق متقابل طرف‌های اختلاف تعیین می‌گردد. چنانچه توافقی وجود نداشته باشد، محل برگزاری به نوبت بین پایتخت‌های طرف‌های اختلاف برگزار خواهد شد و اولین جلسه استماع در پایتخت کشور خوانده خواهد بود.

ماده 8.11

وظایف هیئت داوری

وظایف هیئت داوری طبق مفاد این موافقت‌نامه عبارت است از: بررسی مسأله ارجاعی به درخواست تشکیل هیئت داوری بر اساس ماده 7.8 این موافقت‌نامه و دستیابی به آرا و احکام حقوقی و حقایق مربوط همراه با دلایل آن‌ها که به حل اختلاف کمک خواهد کرد، مگر آن که طرف‌های اختلاف 20 روز پس از دریافت درخواست تشکیل آن، به ترتیب دیگری توافق کرده باشند.

ماده 8.12

خاتمه یا تعلیق رسیدگی‌ها

- 1- هیئت داوری باید به درخواست مشترک طرف‌های اختلاف، به فعالیت خود خاتمه دهد. در این موارد طرف‌های اختلاف باید متفقاً رئیس هیئت داوری و کارگروه مشترک را مطلع نمایند.
- 2- هیئت داوری در صورت درخواست مشترک طرف‌های اختلاف، فعالیت خود را در هر زمانی که از یک دوره 12 ماهه متوالی از تاریخ دریافت درخواست مشترکی تجاوز نکند، به حالت تعلیق درخواهد آورد. در این موارد طرف‌های اختلاف باید متفقاً رئیس هیئت داوری را آگاه نمایند. در طول این دوره، هر یک از طرف‌های اختلاف می‌تواند با اطلاع‌رسانی به رئیس هیئت داوری و طرف دیگر اختلاف، به هیئت داوری اجازه ادامه فعالیت دهد. در این صورت، تمامی بازه‌های زمانی مربوط که در این فصل ذکر شده است، باید به اندازه زمانی که فعالیت تعلیق شده بود، تمدید گردند. اگر فعالیت هیئت داوری برای مدتی بیش از 12 ماه متوالی معلق شده باشد، فعالیت هیئت داوری خاتمه یافته تلقی خواهد شد.
- 3- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند، اجازه تشکیل هیئت داوری جدید با طرف‌های اصلی اختلاف برای همان موضوع ارجاعی در درخواست تشکیل هیئت داوری اولیه منقضی خواهد شد.

ماده 8.13

گزارش‌های هیئت داورى

- 1- گزارش‌های هیئت داورى باید بدون حضور طرف‌های اختلاف و بر مبنای مقررات مرتبط در این موافقت‌نامه و اظهارات و بحث‌های طرف‌های اختلاف و اطلاعات و یا مشاوره‌های فنى ارایه شده به آن، طبق بند (4) ماده 8.8 این فصل انجام گیرد.
- 2- هیئت داورى باید گزارش اولیه خود را ظرف 90 روز، یا در موارد اضطرارى از جمله در ارتباط با کالاهای فاسد شدنى ظرف 60 روز، از تاریخ تشکیل، منتشر نماید. گزارش اولیه، در میان سایر موارد، باید شامل قسمت‌های توصیفی، آرا و نتیجه‌گیری‌های هیئت داورى باشد.
- 3- در شرایط استثنائى، چنانچه هیئت داورى چنین تلقى کند که قادر به انتشار گزارش اولیه خود در بازه زمانى مندرج در بند (2) این ماده نیست، باید دلایل تأخیر را به همراه تخمین بازه زمانى که طی آن گزارش اولیه خود را منتشر می‌نماید، به صورت مکتوب به طرف‌های اختلاف اعلام کند. هر تأخیری نباید از یک دوره 30 روزه دیگر تجاوز نماید، مگر این که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند.
- 4- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند، هر طرف اختلاف می‌تواند اظهارنظر مکتوب در خصوص گزارش اولیه را ظرف 15 روز از تاریخ دریافت گزارش اولیه به هیئت داورى ارسال کند.
- 5- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند، بعد از ملاحظه هر اظهارنظر مکتوب طرف‌های اختلاف و انجام هر بررسی دیگری که لازم باشد، هیئت داورى باید گزارش نهایی خود را ظرف 30 روز از زمان انتشار گزارش اولیه، به طرف‌های اختلاف ارایه نماید.
- 6- چنانچه هیئت داورى در گزارش نهایی خود دریابد که تدبیر یک طرف اختلاف، ناقض موافقت‌نامه است، باید در احکام خود الزاماتی را برای رفع این نقض در نظر بگیرد.
- 7- جز در صورت مخالفت، طرف‌های اختلاف باید گزارش نهایی هیئت داورى را به شرط حفاظت از اطلاعات محرمانه به عنوان سند عمومی، ظرف 15 روز از تاریخ صدور آن، منتشر نمایند؛ در این صورت، گزارش نهایی باید همچنان برای تمامی طرف‌های موافقت‌نامه ارسال گردد.
- 8- آرای هیئت داورى برای طرف‌های اختلاف در خصوص یک اختلاف خاص، قطعی و الزام آور خواهد بود.

ماده 8.14

اجرا

- 1- طرف‌های اختلاف باید بلافاصله احکام هیئت داورى را رعایت کنند. اگر رعایت فوری عملی نباشد، طرف‌های اختلاف باید آرای مزبور را ظرف بازه زمانى متعارفی اجرا نمایند. بازه زمانى متعارف باید به طور متقابل توسط طرف‌های اختلاف تعیین گردد. چنانچه طرف‌های اختلاف ظرف مدت 45 روز از تاریخ صدور گزارش نهایی توسط هیئت داورى، در خصوص بازه زمانى متعارف به توافق نرسند، به منظور تعیین بازه زمانى متعارف پس از مشورت با طرف‌های اختلاف، هر یک از آنها می‌تواند این موضوع را به هیئت داورى اولیه ارجاع دهد.
- 2- چنانچه بین طرف‌های اختلاف در مورد این که یکی از آنها در مورد رفع عدم تطابق که در گزارش نهایی هیئت داورى مشخص شده است، ظرف بازه زمانى متعارف تعیین شده طبق این ماده تدبیری اتخاذ کرده است یا خیر، توافقی صورت نگیرد، طرف اختلاف دیگر می‌تواند موضوع را به هیئت داورى اولیه ارجاع دهد.
- 3- هیئت داورى باید ظرف 60 روز از تاریخ ارجاع مساله موضوع بند (1) یا (2) این ماده برای بررسی، گزارش خود را منتشر کند. این گزارش باید تصمیم هیئت داورى و دلایل آن را شامل شود. چنانچه هیئت داورى دریابد که ظرف بازه زمانى مزبور

قادر به صدور گزارش خود نیست، باید به طرف‌های اختلاف به صورت مکتوب در مورد دلایل تأخیر و تخمین بازه زمانی صدور گزارش خود، اطلاع رسانی نماید. هر تأخیری نباید از 30 روز بیشتر باشد، مگر این که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق نمایند.

4- طرف‌های اختلاف می‌توانند در هر زمانی همچنان به دنبال راه حلی با رضایت متقابل جهت اجرای گزارش نهایی هیئت داوری باشند.

ماده 8.15

جبران و تعلیق امتیازات

1- چنانچه یک طرف اختلاف احکام هیئت داوری را ظرف بازه زمانی متعارف طبق ماده 8.14 این موافقت‌نامه رعایت ننماید، یا به طرف دیگر اختلاف اطلاع دهد که قصد رعایت آن را ندارد و یا این که هیئت داوری اولیه دریابد که یک طرف اختلاف احکام هیئت داوری را طبق ماده 8.14 این موافقت‌نامه رعایت نکرده است، طرف اختلاف مزبور، در صورت درخواست طرف اختلاف دیگر، باید به منظور توافق برای جبران قابل قبول متقابل، مشورت کند. اگر ظرف 20 روز از زمان دریافت درخواست، چنین توافقی حاصل نشود، طرف دیگر اختلاف مجاز خواهد بود اجرای امتیازات اعطایی به موجب این موافقت‌نامه را که به تشخیص هیئت داوری از اقدام مغایر با موافقت‌نامه مزبور متأثر است، در خصوص خوانده تعلیق نماید؛

2- در بررسی این که کدام امتیازات باید به حال تعلیق درآید، یک طرف اختلاف ابتدا باید تعلیق امتیازات را در همان بخش یا بخش‌هایی مطالبه نماید که به تشخیص هیئت داوری از اقدام مغایر با موافقت‌نامه مزبور متأثر است. چنانچه طرف اختلاف مزبور تلقی نماید که تعلیق امتیازات در همان بخش یا بخش‌ها عملی یا مؤثر نیست، می‌تواند امتیازات را در سایر بخش‌ها تعلیق نماید.

3- یک طرف اختلاف باید حداقل 30 روز پیش از تاریخی که تعلیق مزبور نافذ می‌شود، طرف دیگر اختلاف را از امتیازاتی که قصد تعلیق آن‌ها را دارد، مبانی چنین تعلیقی و تاریخ آغاز این تعلیق مطلع نماید. ظرف 15 روز از تاریخ دریافت این اطلاعیه، طرف دیگر اختلاف می‌تواند از هیئت داوری اولیه درخواست نماید که در خصوص برابری امتیازات تعلیقی با امتیازات متأثر از اقدام مغایر با این موافقت‌نامه و تطابق تعلیق پیشنهادی با مفاد بندهای (1) و (2) این ماده، اعلام نظر کند. احکام هیئت داوری باید ظرف 45 روز از تاریخ دریافت چنین درخواستی صادر گردد و برای طرف‌های اختلاف قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود. امتیازات تا زمانی که هیئت داوری احکام خود را صادر نکرده است، نباید معلق شود.

4- جبران و یا تعلیق امتیازات جنبه موقتی داشته و نباید به رفع کامل عدم تطابق مشخص شده در گزارش نهایی هیئت داوری ترجیح داده شود. جبران و یا تعلیق امتیازات فقط تا زمانی توسط هر طرف اختلاف اعمال می‌شود که از تدبیری که در تعارض با این موافقت‌نامه بوده است، صرف نظر یا تدبیر مزبور اصلاح گردد، به نحوی که در تطابق با این موافقت‌نامه قرار گیرد یا تا زمانی که طرف‌های اختلاف، اختلاف را به نحو دیگری حل نمایند.

5- بنا به درخواست هر یک از طرف‌های اختلاف، هیئت داوری اولیه باید در خصوص مطابقت گزارش نهایی با هر تدبیر اجرایی که بعد از تعلیق امتیازات اتخاذ شده در راستای این آراء، رأی صادر نماید آیا تعلیق امتیازات باید پایان پذیرد یا اصلاح شود. احکام هیئت داوری باید ظرف 30 روز از تاریخ دریافت چنین درخواستی صادر شود.

ماده 8.16

هزینه‌ها

1- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند:

الف) هر طرف اختلاف باید هزینه‌های مربوط به داور منصوب خود، مخارج خود و هزینه‌های قانونی را تقبل نماید؛ و

ب) هزینه‌های رئیس هیئت داوری و سایر هزینه‌های دادرسی به‌طور مساوی بر عهده طرف‌های اختلاف خواهد بود.
2- در صورت درخواست هر طرف اختلاف، هیئت داوری باید در خصوص هزینه‌های موضوع جزء (ب) بند (1) این ماده، با در نظر گرفتن شرایط خاص دعوی، تصمیم‌گیری کند.

ماده 17.8

زبان

1- طبق این فصل، تمام جریان رسیدگی‌ها و اسناد باید به زبان انگلیسی باشند.
2- هر سندی که برای استفاده در جریان رسیدگی‌ها بر اساس این فصل ارایه شده است، باید به زبان انگلیسی باشد. اگر اصل هر سندی به زبان انگلیسی نباشد، طرف اختلاف باید یک نسخه ترجمه انگلیسی سند مزبور را ارایه نماید.

فصل 9: مقررات پایانی

ماده 9.1

پیوست‌ها و پروتکل‌های الحاقی

تمامی پیوست‌ها و پروتکل‌های الحاقی به این موافقت‌نامه باید به عنوان جزء جدائی‌ناپذیر موافقت‌نامه تلقی شود.

ماده 9.2

لازم‌الاجرا شدن

این موافقت‌نامه باید ظرف 60 روز از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه کتبی مبنی بر تأیید انجام تشریفات قانونی داخلی که قانون ملی مقرر کرده است، توسط کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ایران، از جمله تصویب تصمیمی مبنی بر اعلام موافقت اتحادیه اقتصادی اوراسیا با تعهد به پیمان بین‌المللی بین اتحادیه مزبور و طرف ثالث طبق ماده (7) پیمان مورد نظر، لازم‌الاجرا شود. اطلاعیه‌های مزبور باید بین کمیسیون اقتصادی اوراسیا و ایران تنظیم گردد.

ماده 9.3

اصلاحات

این موافقت‌نامه می‌تواند با توافق کتبی متقابل طرف‌ها اصلاح شود. تمامی اصلاحات به عنوان جزء جدائی‌ناپذیر موافقت‌نامه تلقی و طبق مفاد ماده 2.9 (لازم‌الاجرا شدن) لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده 9.4

خروج از عضویت و فسخ

هر طرف می‌تواند با ارسال اطلاعیه کتبی شش ماه زودتر به طرف دیگر، از عضویت در این موافقت‌نامه خارج شود. این موافقت‌نامه برای یک دوره سه ساله لازم‌الاجرا باقی خواهد ماند، مگر این که طرف‌ها در مورد ادامه اجرای آن به نحوی که در ماده 3.1 این موافقت‌نامه پیش‌بینی شده است، موافقت کنند.

این موافقت‌نامه در ... در 13... هجری شمسی، برابر با سال 2017 در دو نسخه اصلی به زبان انگلیسی تنظیم گردیده است که هر دو متن از اعتبار یکسان برخوردارند.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر معاونت قوانین در مورد لایحه موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130 - C قبلاً تقدیم نشده است.

- C قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / C کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

C با تغییر اساسی C با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

C پیش از انقضاء شش ماه C بدون تغییر اساسی

C با انقضاء شش ماه C با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

C مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس C می‌باشد.

C نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

C رعایت شده است.

در لایحه تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی C رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

C رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127

اول - موضوع و عنوان مشخص C دارد.
C ندارد.

دوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد.
C ندارد.

سوم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد.
C ندارد.

ب - ماده 132 - امضاء مقامات مسؤول را C دارد.
C ندارد.

ج - ماده 138 - لایحه تقدیمی دارای C یکموضوع است و پیشنهاد آن به عنوان C ماده واحده مواجه با ایراد C نمی‌باشد.
C بیش از یک موضوع C مواد متعدد C می‌باشد.

د - متن انگلیسی موافقتنامه با ترجمه فارسی آن مطابقت C دارد.

C ندارد. دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

لایحه تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت C ندارد.

C دارد، اصل/ اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

لایحه تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت C ندارد.

C دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

لایحه تقدیمی با قانون برنامه مغایرت C ندارد.

C دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی):

الف - لایحه تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ع ندارد.
 ع دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب - ماده 140 - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی ع شده است.
 ع نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج - ماده 181 - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب ع نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ع ندارد.
 ع می شود $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ع دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵ - لایحه تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ع ندارد.
 ع دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- در فصل آخر و در ماده (4.9) تاریخ تنظیم نسخ موافقتنامه ذکر نشده است

ایرادات مربوط به ترجمه:

1- در قسمت مقدمه (خط چهاردهم از متن انگلیسی و خط نهم از متن فارسی) عبارت انگلیسی «**further trade and economic integration**»، «گسترش تجارت و همگرایی اقتصادی» ترجمه شده است. حال آنکه عبارت انگلیسی «**integration**» موصوف برای دو کلمه اقتصادی و تجاری است و کلمه انگلیسی «**further**» نیز به مفهوم «بیشتر» است. لذا پیشنهاد می شود ترجمه این عبارت به «همگرایی اقتصادی و تجاری بیشتر» تغییر یابد.

2- در قسمت آخر بخش الف ماده 1-1 از فصل (1) و در عبارت انگلیسی «**implementing the relevant government regulation policies**»، دو عبارت انگلیسی «**the relevant government**» و «**regulation**» ترجمه نشده است. لذا پیشنهاد می شود ترجمه کامل این عبارت یعنی «اجرای مقررات و سیاست های دولتی مرتبط» گنجانیده شود.

3- در قسمت الف از بند (2) قسمت 1-5 عبارت انگلیسی «**implementation and application of this agreement**»، «پیاپی سازی اجرای این موافقتنامه» ترجمه شده است حال آنکه با توجه به عبارت انگلیسی باید بین دو کلمه «پیاپی سازی» و «اجرای» حرف عطف «و» گنجانیده شود.

4- در قسمت «ث» از بند (2) قسمت 1-5 عبارت انگلیسی «**considering and recommending**»، «بررسی یا پیشنهاد» ترجمه شده است، حال آنکه واژه انگلیسی «**and**»، به مفهوم «و» است.

5- در خط اول بند (5) قسمت 1-5 کلمه انگلیسی «**committee**» به مفهوم «کارگروه» ترجمه نشده است.

6- در بند 20 از ماده 2-3 جمله انگلیسی «**no productshall be subject to both ...to compensate for the same..**»، ترجمه شده «کالای وارد شده از یک طرف به قلمرو طرف دیگر نباید توأمان مشمول تدابیر ضدقیمت شکنی و جبرانی قرار نخواهد گیرد»، ترجمه شده است که پیشنهاد می شود با توجه به ساختار انگلیسی و نیز قواعد ویرایشی زبان فارسی، عبارت «قرار نخواهد گیرد» به «قرار گیرد»، تغییر یابد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف - در خصوص لایحه تقدیمی قوانین متعارض ج وجود ندارد.
د وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب - در خصوص لایحه تقدیمی قوانین مرتبط د وجود ندارد.
ج وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع ج لازم است.
د لازم نیست.

تعداد یک برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

- سوابق قانونی

سوابق قانونی لایحه موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو			
ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	اصل هفتاد و هفتم قانون اساسی		
2	اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی		
3	قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1381/03/04	کل مواد
4	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون شناسائی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ 10 ژوئن 1958 میلادی (1337/3/4 هجری شمسی)	1380/01/21	2
5	قانون تصویب منشور ملل متحد که در سانفرانسیسکو بامضاء رسیده است	1324/6/13	92 الی 96
6	قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1372/06/07	
7	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا	1373/06/20	کل مواد
8	قانون امور گمرکی	1390/8/22	کل مواد

سوابق قانونی به دلیل حجم زیاد جداگانه چاپ می شود.